

๖๕๕.๔ +
๖.๕๐๕๖
๖.๓

ผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ

19 S.A. 2539

ปริญญาพนธ์
ของ
มาลา ชูเชิด

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา
เมษายน ๒๕๓๙
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
เทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผศ.ดร.ไพโรจน์ เบาใจ)

..... กรรมการ
(ผศ.สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.ดร.ไพโรจน์ เบาใจ)

..... กรรมการ
(ผศ.สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ดร.พิตร ทองชั้น)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๕๑ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ศศ.ดร.ไพโรจน์ เบาใจ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ศศ.สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ ศศ.ดร.พิตร ทองชั้น กรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้ให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศศ.บุญฤทธิ์ คงคาเพชร อาจารย์วิจิตร ทองสุข ศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนปลูกจิต อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดสระบัว อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดชัยมงคล พร้อมทั้งคณะครูทุกท่าน นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษาทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และให้กำลังใจงานการท้าวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณพ่อ แม่ ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความเมตตาตลอดมาอย่างหาที่เปรียบมิได้

มาลา ชูเชิด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การอ่านและความเข้าใจในการอ่าน.....	7
ความหมายของการอ่าน.....	7
จุดประสงค์ของการอ่าน.....	9
ความเข้าใจในการอ่าน.....	11
องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน.....	14
ความสำคัญของการอ่าน.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	17
รูปภาพ.....	19
ลักษณะของรูปภาพ.....	20
คุณค่าและประโยชน์ของรูปภาพ.....	21
หลักในการใช้รูปภาพมาประกอบการสอน.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปภาพ.....	23
หลักการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก.....	31
4 สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้าวิจัย.....	34

บทที่	หน้า
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	35
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การดำเนินการวิจัย.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	47
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	47
ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า.....	48
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	49
อภิปรายผล.....	49
ข้อเสนอแนะ.....	52
บรรณานุกรม.....	53
ภาคผนวก.....	63
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	158

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 กลุ่มตัวอย่างแบ่งตามระดับความสามารถทางการเรียน.....	36
2 แบบแผนที่ใช้ในการทดลอง.....	40
3 การวิเคราะห์ความแตกต่างด้านความเข้าใจในการอ่าน.....	43
4 การวิเคราะห์ความแตกต่างด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับ ความสามารถทางการเรียนสูง.....	44
5 การวิเคราะห์ความแตกต่างด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับ ความสามารถทางการเรียนปานกลาง.....	45
6 การวิเคราะห์ความแตกต่างด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับ ความสามารถทางการเรียนต่ำ.....	46

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นเครื่องมือที่ดีในการแสวงหาความรู้ วิทยาการ ตลอดจนแนวคิดด้านต่างๆ ที่สามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง เพราะแหล่งความรู้ส่วนมากจะอยู่ในรูปของตัวหนังสือ สิ่งพิมพ์ ป้ายโฆษณา แม้แต่คำชี้แจงในการใช้ยา วิธีการในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าซึ่งล้วนแต่ต้องอาศัยทักษะทางการอ่านทั้งสิ้น จึงจะสามารถนำเอาความรู้ทั้งหลายที่ได้อ่านมาเข้าใจให้เกิดประโยชน์ ตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ได้

การอ่านนอกจากจะเป็นพื้นฐานของการศึกษาเล่าเรียนและช่วยให้เกิดความบันเทิงแล้ว ยังสามารถช่วยให้บุคคลได้ทราบความเคลื่อนไหวของข่าวสารข้อเท็จจริงต่างๆ อันที่จะนำไปปรับปรุงให้ชีวิตดีขึ้นและปรับปรุงสังคมให้น่าอยู่ขึ้น (ประเทิน มหาพันธ์. 2523 : 5-9) โดยที่บุคคลที่มีทักษะในการอ่านสูงก็สามารถที่จะเข้าใจเรื่องราวที่ได้อ่านได้เป็นอย่างดี และรวดเร็ว ซึ่งมีโอกาสที่จะเก็บเกี่ยวสาระจากการอ่านได้มาก ถ้าหากประชาชนพลเมืองเป็นนักอ่าน ประเทศชาติก็จะพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นหน้าที่สำคัญของสังคมที่จะต้องฝึกฝนสมาชิกในสังคมให้มีทักษะทางการอ่าน (สุเทพ จิตรัตน์. 2525 : 1) เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิทยาการต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง อันที่จะทำให้ชีวิตดำรงอยู่ในสังคมดำเนินไปอย่างรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์และทันต่อความเคลื่อนไหวของโลก (จันทร์จรา พลอยแก้ว. 2526 : 1) จากข้อสรุปเกี่ยวกับการอ่านหนังสือนับได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญของผู้แสวงหาความรู้ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นักศึกษา นักค้นคว้า หรือบุคคลทั่วไป การอ่านนั้นนอกจากจะมีบทบาทสำคัญในการศึกษาเนื้อหาวิชาแล้วยังช่วยให้นักวิจัยฉลาด สามารถเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ต่างๆ อันมีผลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ดังนั้นการอ่านจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุวดี ภูประดิษฐ์. 2526 : 1) และการอ่านเป็นกระบวนการที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ซึ่งในปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านการพิมพ์และเทคโนโลยี นวัตกรรมจากการสื่อสารอื่นๆ ทำให้วิทยาการเผยแพร่ออกมาในรูปของเอกสารสิ่งพิมพ์เป็นส่วนมาก (สนิท ตั้งทวี. 2526 : 21) ดังนั้นหลักการของการอ่านที่มีว่าการอ่านมีความสำคัญมาก ถ้าหากผู้อ่านอ่านไม่ออก อ่านไม่เป็น อ่านไม่ถ่อง และไม่มีนิสัยรักการอ่านผู้นั้นจะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ทุกวิชา ซึ่งส่งผลไปถึงการ

ประกอบอาชีพในอนาคต นักเรียนที่ฉลาดและเรียนเก่งมักเป็นคนที่อ่านเก่งเสมอ คนที่มีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จในชีวิตมักเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือ (จินตนา ใบกาซูปี. 2534 : 57)

การที่จะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างแท้จริง ผู้อ่านจะต้องมีทักษะทางการอ่าน และสามารถที่จะจดจำประเด็นสำคัญของเรื่องที่ตนอ่านได้ สามารถทำความเข้าใจสาระของเรื่องนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี การเข้าใจความหมายเป็นหัวใจของการอ่าน (อัมพร สุขเกษม. 2520 : 16) และความสามารถในการอ่านเป็นทักษะสำคัญที่จะส่งผลถึงการเรียนรู้อื่นๆ ได้อีกด้วย นักเรียนที่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ดีย่อมจะเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ได้ดีกว่า นักเรียนที่จับใจความสำคัญไม่ได้ นักเรียนที่ประสบปัญหาในการอ่านมักเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนเป็นสาเหตุให้ประสบความล้มเหลวในการเรียนไปด้วย (พิมพ์พร อุทัยเลิศ. 2526 : 1) การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนทางการใช้ความคิด มิใช่เป็นเพียงการท่องจำตัวอักษรเท่านั้น ผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านนั้นต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านได้ด้วย (ประไพ สุวัตติกุล. 2526 : 2)

✕หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 9) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ตอนหนึ่งไว้ว่า เพื่อให้มีทักษะในการอ่านในใจและอ่านออกเสียง อ่านได้ถูกต้องชัดเจน มีความเข้าใจในการอ่าน สามารถจับใจความสำคัญและตอบคำถามได้ รู้หลักเกณฑ์ง่าย ๆ เกี่ยวกับการอ่านและนำไปใช้ได้ มีนิสัยที่ดีในการอ่าน และรักการอ่าน

ปัจจุบันนี้พบว่าปัญหาในการอ่านมีหลายด้าน เริ่มจากการอ่านไม่เป็น อ่านไม่คล่อง ขาดความเข้าใจในการอ่านหรืออาจทำความเข้าใจได้ช้า จดจำเรื่องหรือเนื้อหาที่อ่านไม่ได้ ไม่สามารถเลือกสรุปหัวข้อที่สำคัญๆ ได้ หรือต้องเสียเวลาในการเลือกสรุปหัวข้อในเรื่องหนึ่งๆ นานเกินไป จากการรายงานผลการประเมินอัตราความก้าวหน้าสมรรถภาพการอ่านจับใจความในวิชาภาษาไทยของสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (2538 : 11) ระหว่างปี 2534-2537 ของทั้ง 6 ชั้นเรียน โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าการอ่านมีแนวโน้มลดลงกว่า สมรรถภาพอื่นๆ คือร้อยละ 0.4 และจากการสัมมนาในระดับชาติว่าด้วยการรณรงค์เพื่อพัฒนาการอ่านซึ่งได้จัดเมื่อวันที่ 13-25 กันยายน 2528 ที่ห้องประชุมคุรุสภา ได้มีการอภิปรายถึงปัญหาของการอ่าน พอสรุปได้ว่า เด็กอ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่องหรืออ่านออกแต่เก็บใจความไม่ได้ อ่านผิดวรรคตอน และไม่มีนิสัยรักการอ่านจึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน ที่จะต้องจัดบทเรียนและวิธีสอนให้เหมาะสมกับเด็กในแต่ละวัย เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของเด็กและช่วย

ให้เด็กเรียนด้วยความสนุกสนาน (นันทรัตน์ ชื่นชม. 2531 : 2) ความเข้าใจในการอ่าน จึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก มีผลต่อการอ่านในเรื่องต่าง ๆ ทุกชนิด พร้อมกันนั้นในการเรียนวิชาต่างๆ ผู้เรียนจำเป็นต้องอ่านคำสั่ง โจทย์ เนื้อหาอยู่ตลอดเวลาถ้าหากขาดความเข้าใจในเรื่องการอ่าน แล้วจะทำให้การเรียนไม่ประสบผลสำเร็จก่อให้เกิดปัญหาใหญ่ที่ตามมา ประการแรก เกิดปัญหาทางด้านส่วนตัวของผู้เรียนเองจะเกิดความล้มเหลว เบื่อหน่ายที่ออดอวย วิตกกังวล ไม่อยากเรียน ไม่เกิดความสนใจที่จะเรียน ประการที่สอง จะเกิดปัญหาต่อประเทศชาติเกิดการสูญเปล่าทางด้านการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาชาติ

การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการอ่านนี้ได้นักวิจัย นักการศึกษาหลายท่านได้ทำการศึกษาค้นคว้า วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวในหลายๆ ด้านและหลาย ๆ รูปแบบ เป็นต้นว่า การส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการจำโดยวิธีนำเรื่องสามแบบ (เจียมจิต ห้าวหาญ. 2522) การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธิพิสัยจากการอ่านเนื้อหากับการอ่านเนื้อหาที่มีคำถามท้ายเนื้อหา (ธนัส หลบภัย. 2531) ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด (รัตนกร สายแก้ว. 2534) การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยวิธีการสอนแบบโครงสร้างระดับยออดกับการสอนตามคู่มือครู (ทวีศักดิ์ บุญทน. 2534)

การแก้ปัญหาด้านความเข้าใจในการอ่านมีสิ่งหนึ่งที่จะช่วยเสริมการอ่านของนักเรียนได้ดีขึ้น คือสื่อที่เป็นรูปภาพ เพราะรูปภาพเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจ ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือมากขึ้นและที่สำคัญเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้รับการยอมรับว่ามีส่วนทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายได้รวดเร็วขึ้น ช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางด้านสมองในเรื่องการจดจำ และรูปภาพช่วยเสริมแต่งหนังสือให้เป็นที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่านและผู้พบเห็น ช่วยแปลความหมายและสร้างความเข้าใจ ช่วยขยายประสบการณ์ของผู้อ่านได้กว้างขวางยิ่งขึ้น (บันลือ พดกษะวัน. 2521 : 71) ที่สำคัญภาพมีความสำคัญมากสำหรับหนังสือเด็ก เกือบจะกล่าวได้ว่าตัวอักษรมีคุณค่าไม่มากไปกว่าภาพในสายตาของเด็ก ภาพย่อมทำให้ทั้งภาษาและประสบการณ์ ความเข้าใจให้อ่านเรื่องราว (วรวิทย์ วิเศษจันทร์. 2535 : 18) จากผลการวิจัยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าเด็กให้ความสำคัญกับการเลือกรูปภาพประกอบหนังสือเป็นอันดับแรก ภาพที่น่าสนใจก็คือภาพวาดเหมือนจริงเป็นอันดับแรก รองลงไปคือภาพถ่าย (ไพโรจน์ เปาใจ. 2536 : 88)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจเลือกรูปภาพเป็นสื่อในรูปแบบของแบบฝึกหัดสำหรับการเรียนรู้ แทนสื่อที่เป็นตัวหนังสือทั้งหมดในการสอนซึ่งค่อนข้างจะเป็นนามธรรมสำหรับเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ศึกษาด้านความเข้าใจในการอ่าน เพื่อศึกษาความเข้าใจในการอ่านจะได้อ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว มีนิสัยรักการอ่าน และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะทางการอ่านในระดับที่สูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน ในการนำแบบฝึกหัดรูปภาพที่เป็นแบบฝึกหัดด้านความเข้าใจในการอ่านไปใช้ประกอบการเรียนการสอนให้แพร่หลายยิ่งขึ้น เพื่อขจัดปัญหาด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน เพิ่มคุณภาพทางการศึกษาตลอดจนสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคลพร้อมทั้งเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกหัดด้านความเข้าใจในการอ่านให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปลูกจิต เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียนทั้งหมด 118 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปลูกจิต เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 45 คน แบ่งตามระดับความสามารถทางการเรียน สูง ปานกลาง ต่ำ รวมนักเรียนทั้งหมด 90 คน

2. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการทดลองใช้เวลา 8 คาบเรียน คาบเรียนละ 20 นาที วันละ 3 คาบ เป็นเวลา 3 วัน โดยทำการทดลองในวิชาภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแผนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และหนังสือคู่มือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เมื่อเรียนจบแล้วทำแบบทดสอบทันที

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้เนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากหนังสือแบบเรียนเรื่อง กระเจิงน้อยจากป่าใหญ่และอ่านเสริมบทเรียน ในแบบเรียนเล่มที่ 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

4. ตัวแปร

ตัวแปรที่ทำการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- การสอนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน
- การสอนตามปกติ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเข้าใจในการอ่าน

คามนิยามศัพท์

1. แบบฝึกหัดรูปภาพ หมายถึง ภาพหรือสัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบฝึกหัดที่ปิดการเรียนรู้ทางด้านความเข้าใจ ที่ฝึกด้านการแปลความ การตีความ และการขยายความจากเรื่องราวที่อ่าน

2. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการอ่านด้านการแปลความ การตีความและขยายความจากเรื่องที่อ่านมีดังนี้

2.1 การแปลความ หมายถึง ความสามารถแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ โดยแปลตามลักษณะ เนื้อหาของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้ดีกับเรื่องราวที่ได้อ่านนั้นโดยเฉพาะ

2.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถในการสรุปความตามความหมายของข้อความหรือเรื่องราว โดยพิจารณาจากการแปลความของแต่ละส่วนของเรื่องมาประกอบกัน

2.3 การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการขยายเรื่องราวหรือเหตุการณ์ตามเนื้อหาของเรื่องที่ได้อ่าน

ซึ่งวัดได้จากคะแนนการตอบแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามจุดประสงค์ และได้ทดสอบหาคุณภาพแล้ว

3. ความสามารถทางการเรียน หมายถึง คะแนนผลสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แบ่งเป็น 3 ระดับคือ

3.1 นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง คือนักเรียนที่มีคะแนนผลสอบปลายภาคเรียนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 70 ขึ้นไป

3.2 นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง คือนักเรียนที่มีคะแนนผลสอบปลายภาคเรียนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 30-69

3.3 นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ คือนักเรียนที่มีคะแนนผลสอบปลายภาคเรียนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 29 ลงมา

4. การสอนตามปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติอยู่เป็นประจำ โดยดำเนินการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

5. การสอนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ หมายถึง การสอนตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีการฝึกหาแบบฝึกหัดรูปภาพประกอบการเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การอ่านและความเข้าใจในการอ่าน

- ความหมายของการอ่าน
- จุดประสงค์ของการอ่าน
- ความเข้าใจในการอ่าน
- องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน
- ความสำคัญของการอ่าน
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. รูปภาพ

- ลักษณะของรูปภาพ
- คุณค่าและประโยชน์ของรูปภาพ
- หลักในการใช้รูปภาพในการสอน
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. หลักการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

การอ่านและความเข้าใจในการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

อ้อยทิพย์ รุจิเรข (2524 : 3) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่าการอ่านเป็น ขบวนการที่ซับซ้อน ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการคิด การตัดสินใจ การประเมินค่า การจินตนาการ การใช้เหตุผลและการแก้ปัญหา มานิต บุญประเสริฐ (2526 : 9) ได้สรุปความหมายของการอ่านไว้ว่าการอ่านเป็นการสื่อความระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านโดยมีข้อเขียนเป็นสื่อ กลางหน้าที่ของผู้อ่านคือการค้นหาความหมายจากข้อเขียนนั้นๆ และ พุสดี สีนสีบล (2527 : 11)

ได้ให้ความหมายในลักษณะที่คล้ายกันว่า การอ่านเป็นกระบวนการในการสื่อความหมายของสิ่งที่อ่านได้รับความรู้ ความคิด ตลอดจนเกิดความรู้สึก อารมณ์และจินตนาการร่วมกับผู้เขียนด้วย

ธนีส หลบภัย (2531 : 9) ได้ทำการศึกษาและสรุปความหมายของการอ่านว่าการอ่านคือการเข้าใจความหมายจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ต้องอาศัยการตีความ การแปลความ การขยายความ จับใจความที่สำคัญและสรุปความจากเรื่องที่อ่านได้ นฤมล กังวาลไกล (2534 : 10) สรุปคล้ายกันว่า การอ่าน หมายถึงกระบวนการในการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ซึ่งการแปลความหมายในข้อความนั้น ๆ จะต้องอาศัยประสบการณ์ร่วมด้วยในด้านความสามารถทางภาษาระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนตามข้อสรุปของ ทวีศักดิ์ บุญทน (2534 : 12) ที่ว่าการอ่านนั้นเป็นกระบวนการในการรับข่าวสารที่ส่งมาในารูปของตัวอักษรผู้อ่านจะต้องแปลความตามตัวอักษรที่ผู้เขียนส่งมานั้น การอ่านจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการรับข่าวสาร ซึ่งจะททำให้ผู้รับข่าวสารนั้นมีความเข้าใจในเหตุการณ์และเป็นผู้มีความรู้อย่างกว้างขวาง

นักการศึกษาต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ในหลายลักษณะ เป็นต้นว่า สเตรง (Strang. 1967 : 8) สรุปความหมายของการอ่านว่า การอ่านมิได้หมายถึงการมองเห็น การออกเสียงคำและการจดจำความหมายใดๆ ได้เท่านั้น ยังหมายถึงการที่ต้องใช้ความคิด ความรู้สึก และการจินตนาการอีกด้วย การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านออกมาเป็นความคิด และนำเอาความคิดไปใช้ประโยชน์ส่วน แฮริส และสิเปย์ (Harris and Sipay. 1967 : 13) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นการตีความสิ่งพิมพ์หรือตัวหนังสือที่อ่านแทนคำพูดอย่างมีความหมาย ทำให้เกิดการเรียนรู้ การอ่านจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อผู้อ่านเข้าใจตรงกับผู้เขียน ดัลล์แมนและคนอื่นๆ (Dallman and others. 1974 : 7) มีความเห็นว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ประกอบด้วยความสามารถเฉพาะด้าน เช่น สามารถแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับเรื่องเพ้อฝัน รู้ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ กับผล สรุปใจความสำคัญได้ ตีความสำนวนโวหารได้ สรุปความเห็นได้ เกิดอารมณ์และความสะเทือนใจ ตัดสินประเมินค่าได้ และรวมสรุปเรื่องที่อ่านได้ เป็นต้น ส่วน ฟราย (Fry. 1977 : 4) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านว่าเป็นกระบวนการเก็บความหมายจากภาษาเขียน ฟรายเห็นว่า คำจำกัดความเช่นนี้จะช่วยให้ครูพ้นจากการไปหลงมุ่งแต่จะฝึกการให้เด็กอ่านออกเสียง ให้ท่องศัพท์เกินคำ ๆ หรือการฝึกอ่านเร็ว จริ่งอยู่ที่ทักษะเหล่านี้จนเกินไปและต้องฝึกฝนบ้าง แต่จะต้องไม่เน้น เกจนออกไปนอกจุดประสงค์ของการอ่าน นั่นคือการเก็บความหมาย

สรุปได้ว่า การอ่านหมายถึงการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านโดยที่ผู้เขียนต้องอาศัยความรู้ประสบการณ์ ความสามารถทางด้านการคิดการถ่ายทอดไว้ด้วยตัวอักษร ซึ่งผู้อ่านจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถทางด้านการคิด การทำความเข้าใจในการแปลความหมาย การตีความหมาย และการขยายความจากเรื่องราวที่ได้อ่าน มีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วินิจฉัยประเมินคุณค่าจากสิ่งที่ได้อ่าน

จุดประสงค์ของการอ่าน

ในการอ่านแต่ละครั้งแต่ละเรื่อง ผู้อ่านจะต้องตั้งจุดประสงค์ในการอ่านไว้ก่อนเสมอ ว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร และลักษณะการอ่านในแต่ละคนอาจจะไม่เหมือนกัน บางคนอาจจะอ่านเพราะเพื่อการยกรู้เพื่อความสุขสนานเพลิดเพลิน เพื่อเป็นการพักผ่อนหรืออาจจะเป็น การต้องการศึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะก็ได้ แต่ที่สำคัญในการอ่านแต่ละครั้งจะต้องเป็นการอ่านที่ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนชัดเจน

✕ ในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (กรมวิชาการ . 2534 : 9) ในวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ได้สรุปจุดประสงค์ของการอ่านไว้ว่า เป็นการฝึกอ่านออกเสียง คำ วลี ประโยค ตามหลักเกณฑ์การอ่านเกี่ยวกับรูปและเสียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การแจกถูกสะกดคำ การผันอักษร คำควบกล้ำ อักษรนำ เครื่องหมายวรรคตอนคำสัมผัสคล้องจองและบทร้อยกรองง่ายๆ โดยใช้คำพื้นฐานประมาณ 450 คำในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และประมาณ 800 คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และคำที่เป็นคำศัพท์ที่จำเป็นที่ต้องใช้ในกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ฝึกอ่านออกเสียงและอ่านในใจในเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สังคม ชุมชน นิทานแฝงคติธรรม นิทานพื้นเมือง คำคล้องจองและบทร้อยกรองต่างๆ โดยเน้นการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการอ่าน รวมทั้งการเก็บและรักษาหนังสือ อภิปรายซักถามเกี่ยวกับความหมายของเรื่องราวที่อ่านฝึกปฏิบัติตนเกี่ยวกับการช่วยจัดมุมหนังสือ การใช้มุมหนังสือและห้องสมุด เพื่อให้มีทักษะในการอ่านในใจและการอ่านออกเสียงอ่านได้ถูกต้องชัดเจน มีความเข้าใจในการอ่าน สามารถจับใจความสำคัญและตอบคำถามได้ รู้หลักเกณฑ์ง่ายๆ เกี่ยวกับการอ่านและนำมาใช้ได้ มีนิสัยที่ดีในการอ่าน และรักการอ่าน

ผะอบ โปะษะกฤษณะ (2526 : 107) ได้แบ่งจุดประสงค์ของการอ่านไว้ 2 ประเภทคือ

1. เพื่อให้รู้ว่าการอ่านไม่ว่าเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่จุดประสงค์ที่มีมาก่อนเพื่อให้รู้ให้เข้าใจ เช่น การอ่านสลากยา เพื่อให้รู้และเข้าใจจะได้กินยาถูกและไม่เป็นอันตราย

2. เพื่อให้เกิดความบันเทิง การอ่านเป็นยาอายุวัฒนะอย่างหนึ่ง เป็นอาหารใจทำให้
เกิดความเพลิดเพลิน หนังสือสามารถสร้างจินตนาการ และเร้าอารมณ์ให้ผู้อ่านให้คล้อยตาม

เกรย์ และโรเจอร์ส (Gray and Rogers. 1960 : 54) ได้ศึกษาคำตอบเกี่ยวกับ
กับการอ่านของเด็กและผู้ใหญ่อายุ 140 คน สรุปจุดประสงค์ของการอ่านได้ดังนี้

1. เพื่อขยายความคิด ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ
2. เพื่อให้เกิดอุปนิสัยที่ดีในการอ่าน
3. เพื่อความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
4. เพื่อต้องการฆ่าเวลา
5. เพื่อช่วยให้ทราบและเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำวัน
6. เพื่อความพอใจของแต่ละบุคคล
7. เพื่อช่วยในการดำเนินชีวิตประจำวัน
8. เพื่อช่วยให้เกิดความสนใจในอาชีพที่จะประกอบในอนาคต
9. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพ
10. เพื่อการเลื่อนตำแหน่งในอาชีพ
11. เพื่อที่สามารถเผชิญกับความต้องการต่าง ๆ ทางสังคมของแต่ละคนได้
12. เพื่อพัฒนาตนเอง รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม

อีแมนส์ และพาทิก (Emans and Patyk. 1967 : 300) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ
วัตถุประสงค์ของการอ่านพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่อ่านเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและหาความรู้เพิ่ม
เติม แต่ละขณะเดียวกันก็อ่านเพื่อการเข้าสังคม และเพื่อให้ได้ประสบการณ์ทางด้านสุนทรียภาพ

อัมพร สุขเกษม (2520 : 5-6) ได้แบ่งจุดประสงค์ในการอ่านไว้ 3 ประการ คือ

1. อ่านเพื่อความบันเทิงหรือพักผ่อน
2. อ่านเพื่อหาความรู้ ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานในเรื่องที่อ่านพอสมควร และต้องจับใจ
ความสำคัญของเรื่องให้ได้ มีการบันทึกไว้ บางทีต้องอาศัยการท่องจำด้วย
3. อ่านเพื่อเสริมสร้างความคิด ผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดีและ
ตั้งปัญหาถามตนเองอยู่เสมอในขณะที่อ่าน แล้วตอบปัญหาให้กับตนเอง ซึ่งจะเป็นการเสริมความ
คิดเป็นอย่างดี

รัญจวน อินทรกำแหง (2520 : 19-20) ได้สรุปถึงจุดประสงค์ของการอ่านได้อย่าง
ละเอียดว่า อ่านเพราะอยากรู้ ความอยากรู้เป็นธรรมชาติของมนุษย์อยากรู้ทั้งเรื่องของผู้อื่น

เรื่องความเคลื่อนไหวทั้งในบ้านและนอกบ้านอย่างมีความรู้เรื่องทั่ว ๆ ไปซึ่งหากจะได้ถามผู้อื่นตลอดเวลาย่อมเป็นไปไม่ได้ จำเป็นต้องอ่านหนังสือซึ่งหยิบอ่านได้ตลอดเวลา อ่านเพราะต้องการศึกษาด้วยสังคมปัจจุบันเจ้าต้องแข่งขัน คือ ต้องพยายามรู้ให้มากกว่าความรู้ที่ได้จากชั้นเรียน บางครั้งความจำเป็นในเรื่องนี้ก็บังคับให้กลายเป็นคนรักการอ่านรักหนังสือ จนกลายเป็นนิสัยที่ติดตัวตลอดไปก็มีหรืออ่านเพราะต้องการปรับปรุงอาชีพการงานของตนไปจนถึงการรอบรู้ในการที่จะเข้ากับคนอื่นและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้จุดประสงค์ในการอ่านที่คนส่วนใหญ่ตั้งไว้ คือ อ่านเพราะต้องการพักผ่อน ต้องการความเพลิดเพลิน การอ่านเป็นการหาความเพลิดเพลินที่ลงทุนอย่างประหยัดที่สุด แต่ได้รับผลกำไรคุ้มกันนอกจากนี้ผู้อ่านอาจจะอ่านเพื่อต้องการแก้ปัญหาในใจ ในชีวิตของแต่ละคน แต่ละครอบครัว ที่พบปัญหามากมายเป็นปัญหามานานชนิดและมืออยู่มากที่เป็นปัญหากับใจปรึกษาใครไม่ได้ จึงต้องอาศัยหนังสือเป็นที่ปรึกษา เพราะปลอดภัยด้วยประการทั้งปวง และประการสุดท้ายผู้อ่านอาจจะจุดประสงค์เพื่อชดเชยอารมณ์และความปรารถนาของตน เพราะมนุษย์ย่อมมีความต้องการตามพารามณ์และความปรารถนา ถ้าทำได้สำเร็จก็เป็นความสุข ถ้าไม่ได้ดังปรารถนาที่ทรมานทรมาย จำต้องหาทางออกที่ปลอดภัยที่สุด คือ ชดเชยด้วยการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน

ชวาล แพร์ตกุล (2520 : 134) ได้สรุปถึง ความหมายของความเข้าใจไว้ว่าความเข้าใจคือ ความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ความเข้าใจให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจเป็นสมรรถภาพขั้นต้นของตัวปัญหา เป็นความพยายามของสมองที่จะคัดแปลงปรับปรุงความรู้ให้มีรูปลักษณะใหม่ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่แปลกออกไปแต่มีบางอย่างที่คล้ายคลึงของเดิมอยู่บ้าง ความเข้าใจ สามารถแสดงออกด้วยพฤติกรรม 3 ประการ คือ

1. การแปลความ คือการแปลเรื่องราวหรือข้อความเดิมให้ออกเป็นคำใหม่ ภาษาใหม่
2. การตีความ คือการเก็บความคิดเดิมมาบันทึกใหม่ การจัดเนื้อเรื่องใหม่เป็นการมองในแง่ใหม่ ค้นหาเปรียบเทียบทั้งความสำคัญ และความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ ภายในเรื่องราวนั้นจนจนเป็นข้อสรุปได้
3. การขยายความ คือ การขยายความคิดให้กว้างไกล โดยอาศัยความสัมพันธ์กับสถานการณ์เดิมที่ได้รับในตอนต้น

เวนไรท์ (Wainwright. 1972 : 38) ได้สรุปว่าผู้ที่อ่านแล้วจะสามารถเข้าใจเรื่องได้ดี จะต้องมีความสามารถ ดังนี้

1. เก็บใจความสำคัญและระลึกได้เมื่อต้องการ
2. เลือกอ่านแต่หัวข้อที่สำคัญ
3. ตีความของใจความสำคัญและแนวความคิดในเรื่องได้
4. สรุปเรื่องราวต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้
5. สรุปและประเมินค่าเรื่องราวที่อ่านได้
6. เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มากับประสบการณ์

แฮฟเนอร์ และจอลลี (Hafner and Jolly. 1972 : 147) ได้ให้ความเห็นถึงความเข้าใจในการอ่านว่าเป็นสิ่งสำคัญและสรุปว่า หากต้องการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านของผู้อ่านว่ามีความเข้าใจในการอ่านมากน้อยเพียงใดนั้น ให้อาศัยความสามารถ ดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ จากเรื่องราวที่อ่านได้
2. เข้าใจคำชี้แจงหรือสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้อย่างถูกต้อง
3. จัดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่อ่านเป็นคำพูดของตนเองได้
4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนใดสำคัญ ตอนใดไม่สำคัญ
6. บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญ

ตอนใดอย่างไร

7. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคแสดงเนื้อความสำคัญหรือใจความของเรื่องราวที่อ่านได้

8. บอกได้ว่าเนื้อหาของสิ่งที่อ่านมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไร

9. แสดงข้อสรุปของบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

10. บอกได้ว่าการเขียน ผู้อ่านยึดแนวอะไรในการเรียบเรียง เช่น เวลา สถานที่ เหตุ

ผล ฯลฯ

11. บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นหรือความหมายที่มิได้แสดงไว้ตรง ๆ

12. บอกได้ว่าเรื่องที่อ่านมีแนวการดำเนินเรื่องหรือให้อารมณ์อย่างไร

13. บอกว่าวัตถุประสงค์ในการเขียนซึ่งผู้เขียนมิได้แสดงไว้ตรง ๆ

14. นอกได้ว่าผู้เขียนตอนใดที่สัญลักษณ์ ถ้อยคำเปรียบเทียบกับหรือเครื่องมือทางภาษาอื่น ๆ อย่างไร และมีความหมายอย่างไร

เบอร์ตัน (Burton. 1956 : 321) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องความเข้าใจในการอ่านว่าต้องอาศัยความสามารถหลายด้านประกอบกัน คือ

1. การเข้าใจความหมายของคำศัพท์
2. การเรียงลำดับความได้
3. จับใจความสำคัญได้
4. การสังเกตความสัมพันธ์ของข้อความที่อ่าน
5. แยกประเภทและคาดการณ์ได้ล่วงหน้า

เพ็ญศรี รังสิยากุล (2528 : 124) สรุปไว้ว่าวิธีที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านมี 2 ประการ คือ

1. ก่อนการอ่านต้องตั้งจุดมุ่งหมายของการอ่าน โดยถามตัวเองว่าต้องการที่จะทราบอะไรในการอ่านแต่ละครั้ง
2. เมื่อทราบจุดมุ่งหมายแล้ว ควรเลือกวิธีการอ่านด้วยการปรับอัตราเร็วในการอ่านให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและลักษณะของเรื่องที่อ่าน

ดิลเลอร์ และ ออลสัน (Diller and Olson. 1977 : 68) สรุปว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจนอกจากการแปลความ การตีความ การขยายความ การจับใจความสำคัญแล้วนักเรียนหรือผู้อ่านควรมีความสามารถในการสรุปความด้วย ซึ่งหมายถึง การที่ผู้อ่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของข้อเท็จจริงที่ผู้เขียนกล่าวไว้อย่างชัดเจน และจากความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่อ่าน รวมทั้งผู้อ่านจะต้องรู้ว่าข้อเท็จจริงใดในข้อความที่มีส่วนช่วยให้เกิดการสรุปที่ถูกต้อง นอกจากนี้ บุษ และฮูบเนอร์ (Bush and Huebner. 1970 : 46) ยังได้สรุปว่าควรเริ่มฝึกทักษะความเข้าใจในการอ่านให้แก่เด็กเรียนตั้งแต่ระดับชั้นต้น ๆ โดยฝึกให้สรุปจากเรื่องที่อ่าน ทั้งเนื้อเรื่องหรือข้อความที่นำมาฝึกควรมีความยากง่ายและความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนด้วยและในการที่ผู้อ่านจะมีความสามารถในการแปลความตีความ ขยายความ และสรุปความได้สอดคล้องกับความคิดเห็นของเกทส์ (ปริณญา เกื้อทูน. 2519 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Gates. 1974 : 356) ซึ่งมีความเห็นว่า ความเข้าใจในการอ่านควรพิจารณาได้จากลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. ชนิดของความเข้าใจในการอ่าน มีอยู่หลายชนิด คือ

- 1.1 อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญหรือเก็บใจความทั่ว ๆ ไป
- 1.2 อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดที่สำคัญ
- 1.3 อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องจะจบอย่างไร
- 1.4 อ่านเพื่อรวบรวมเรื่องหรือย่อตอนมาเขียนใหม่
- 1.5 อ่านเพื่อศึกษาคำแนะนำต่าง ๆ เช่นการใช้เครื่องมือ
- 1.6 อ่านเพื่อเปรียบเทียบ
- 1.7 อ่านเพื่อจำความ

2. ช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่าน เด็กจะอ่านได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับความสั้นยาวของเรื่องที่อ่านและความสามารถทางปัญญา

3. ระดับความเข้าใจในการอ่าน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจศัพท์ที่อ่าน และวิธีการพิเศษสำหรับผู้อ่านแต่ละคน

4. ระดับความรวดเร็วในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน ต้องอาศัยความเข้าใจศัพท์ ความสามารถในการฝึกเห็นภาพที่อ่าน

ลักษณะของการอ่านเพื่อความเข้าใจดังกล่าว เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการศึกษาและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ ดังนั้นการที่จะได้รับประโยชน์จากการอ่านที่แท้จริง จึงควรได้รับการฝึกฝนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเพื่อที่จะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่

องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านของแต่ละบุคคลจะอยู่ในระดับสูงหรือต่ำ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการ เช่น

1. ชนิดของความเข้าใจในการอ่าน บุคคลแต่ละคนจับใจความสิ่งที่เขาอ่านแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์เดิมของตนและความคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ซึ่งบุคคลแต่ละคนจะตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่านแตกต่างกันออกไปตามความต้องการของตนการอ่านที่ต่างชนิดวัตถุประสงค์ก็อ่านด้วยความเร็วที่แตกต่างกันด้วย วัตถุประสงค์ในการอ่านจำแนกออกเป็น

- 1.1 อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ หรือใจความโดยทั่ว ๆ ไป

- 1.2 อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดที่สำคัญ
- 1.3 อ่านเพื่อศึกษาคำแนะนำต่าง ๆ เช่น การใช้อุปกรณ์เบื้องต้น
- 1.4 อ่านเพื่อคาดการณ์ว่า เรื่องจะลงเอยอย่างไร
- 1.5 อ่านเพื่อศึกษาคุณค่าของสิ่งที่อ่าน
- 1.6 อ่านเพื่อรวบรวมเรื่อง หรือย่อ โดยนำมาเขียนเสียใหม่
- 1.7 อ่านเพื่อเปรียบเทียบกับเรื่องราวหรือข้อความอื่น ๆ
- 1.8 อ่านเพื่อจดจำ และอ่านเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสำหรับนำไปใช้ชั่วคราว

หรือนำไปใช้ตลอดไป

2. พิสัยของความเข้าใจในการอ่าน เด็กจะอ่านได้ดีขึ้น มากขึ้นและถูกต้องขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับพิสัยของหมู่คำที่เด็กแต่ละคนจะสามารถเข้าใจได้และขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา ชนิดของประสบการณ์เก่า ความยากง่ายของข้อความที่เด็กอ่านด้วย

3. ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่าน ช่วยให้เห็นเด็กเข้าใจเรื่องราวที่อ่านมากน้อยต่างกัน แต่ความถูกต้องนี้จะมีความซับซ้อนตามลำดับจนถึงขั้นสูงสุดเมื่อเป็นผู้ใหญ่ และความถูกต้องในการเข้าใจของเด็กย่อมแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์ความง่าย หรือความยากของข้อความนั้น ๆ ด้วย

4. ระดับความเข้าใจในการอ่าน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้านด้วยกัน เป็นต้นว่า สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจคำศัพท์ที่อ่านและวิธีการพิเศษเฉพาะตัวของผู้อ่านแต่ละคน นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของแต่ละคนด้วย

5. ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยความเข้าใจในหลักพิสัยความสามารถในการนึกเห็นภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความชนิดของความถูกต้อง และสิ่งอื่นๆ อีกที่ครูอาจพิจารณาพบ

นอกจากนี้หนังสือที่เขียนให้เด็กอ่าน จะมีความน่าอ่านเพียงใด ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยเกี่ยวกับเด็กเอง และปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของหนังสือ ดังนี้ คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับเด็กที่มีผลต่อการอ่าน

1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เนื้อหาของหนังสือที่ให้เด็กอ่านควรสะท้อนถึงวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในสังคมนั้นๆ สภาพดินฟ้าอากาศ การดำเนินชีวิต อาหารการกิน ความเชื่อทางศาสนา หรือระเบียบประเพณีของสังคม เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อหาของหนังสือได้ง่าย และทำให้หนังสือที่น่าสนใจ น่าอ่านสำหรับเด็ก

1.2 ปัจจัยทางประสบการณ์เดิม ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กควรคำนึงถึง ธรรมชาติ และลักษณะของขบวนการเรียนรู้ หมายความว่า เนื้อหาในหนังสือที่จะให้เด็กอ่าน นั้นมีลำดับขั้นของเนื้อหาที่ควรจะเรียนก่อนหลังอย่างไรถ้ามี มีคำไหนเพื่อจะได้กำหนดขบวนการเรียนรู้ในหนังสือให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของเด็ก

1.3 ปัจจัยเกี่ยวกับความสนใจของเด็ก เนื่องจากคุณภาพแห่งความสนใจของเด็ก มีผลต่อการเรียนการสอนมาก ฉะนั้นในการเขียนตำราเรียนสำหรับเด็กควรคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ด้วย

1.4 ปัจจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับความสนใจของเด็ก และเด็กแต่ละวัยก็มีอารมณ์และความสนใจแตกต่างกัน ฉะนั้นหนังสือสำหรับเด็กควรคำนึงว่าจะเขียนให้เด็กวัยไหนอ่าน เพื่อตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ของเด็ก

ความสำคัญของการอ่าน

ความสำคัญของการอ่านในลักษณะทั่ว ๆ ไปนั้น ทวีป อภิสิทธิ์ (2526 : 53-54) ได้สรุปว่า การอ่านเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จะช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ จ्ञาลองเพิ่มเติมให้กับผู้อ่านมากขึ้นจากข้อเท็จจริง พบว่าตลอดชีวิตของคนเรา ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงกับตัวบุคคลอาจมีไม่มากนักผู้อ่านมากผู้นั้นย่อมมีความรู้และประสบการณ์อันกว้างไกล เกิดความคิดที่นำไปสู่การปฏิบัติและการสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ที่ดีกว่าเดิม

ความสำคัญของการอ่านในแง่ของการเรียนการสอนนั้น นักการศึกษาต่างก็ยอมรับว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้าทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพราะ ผู้เรียนมิได้ประสบผลสำเร็จในการเรียนได้โดยการสอนของครูแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่การอ่านได้มีส่วนอย่างสำคัญต่อความสำเร็จดังกล่าว

ทนต์ หลานภัย (2531 : 30) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านว่าเป็นเครื่องมือช่วย การเรียนรู้ การรับเรื่องราว ข่าวสารต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้า ประสบผลสำเร็จในการเรียนและที่สำคัญคือช่วยพัฒนาความสามารถคิด นั่นคือยิ่งอ่านมากความคิดจะยิ่งกว้างขึ้นเป็นลำดับแต่ทั้งนี้ต้องเป็นการอ่านที่มีกิจกรรมคาถามาให้ฝึกความสามารถ ในกระบวนการอ่านการคิดในการอ่านนั้นด้วย จึงจะเกิดความสามารถในการอ่าน และจำเป็น ความสำคัญของการอ่านที่แท้จริง

ณัฐยา ฐานิสร์ (2537 : 13) ได้สรุปถึงความสำคัญของการอ่าน ไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ในการเรียนทุกระดับโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องใช้ความสามารถในการอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาจะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่าง ๆ มีห้องสมุดเป็นหัวใจของการเรียนแม้แต่ในชั้นประถมศึกษา การอ่านก็มีความจำเป็นสำหรับนักเรียนมาก เพราะวันหนึ่ง ๆ งานของนักเรียนต้องอาศัยการอ่านเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นวิชาเลข วิทยาศาสตร์ หรือแม้แต่หัตถศึกษา

2. เป็นสิ่งส่งเสริมความคิดอ่านและความฉลาดรอบรู้ ปัจจุบันนี้ข่าวเหตุการณ์เรื่องราว ความเคลื่อนไหวและความรู้ต่าง ๆ เรารู้ได้จากการอ่านมากกว่าจากวิธีอื่น มีหนังสือพิมพ์ รายวัน รายคาบ นิตยสาร วารสาร หนังสือต่าง ๆ มากมายที่ได้ทั้งความรู้ข้อเท็จจริงความคิดเห็นที่ทำให้ผู้อ่านเกิดสติปัญญาถ้าคนใจชอบอ่านและมีนิสัยที่ใฝ่ในการอ่านแล้วการอ่านก็จะเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ ที่ช่วยสร้างบุคลิกภาพเป็นที่นิยมนับถือจากบุคคลอื่นว่าเป็นผู้รอบรู้กว้างขวางมีความคิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล เพราะมีข้อเท็จจริงที่ได้จากการอ่าน มาสนับสนุน เป็นที่น่าเชื่อถือ

3. เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน การพักผ่อนหย่อนใจ การแสวงหาความเพลิดเพลินเป็นสิ่งจำเป็นสิ่งหนึ่งของชีวิตมนุษย์ การใช้เวลาว่าง หรือใช้เวลาที่รู้สึกเหงา อ่านหนังสือนวนิยาย สารคดี เป็นการหาความเพลิดเพลินในทางที่ถูกที่ควรถ้าโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างอ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินได้ผล ปัญหาพฤติกรรมเกเรของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นคงลดน้อยลง

การอ่านไม่ได้มีความสำคัญเฉพาะต่อการเรียนในโรงเรียนเท่านั้นแต่ยังมีความสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิต เพราะจะช่วยทำให้ผู้ที่รักการอ่านได้รับข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์และนำไปใช้ในการตัดสินใจได้และสนับสนุนความคิดเห็นได้ตลอดทั้งยังเป็นการพักผ่อนหย่อนใจได้อีกด้วยการอ่านจึงเป็นชีวิตของแต่ละบุคคลด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

งานวิจัยภายในประเทศ

พิมพ์พร อุทัยเลิศ (2526 : 50) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกกับไม่ได้ใช้แบบฝึก จำนวน 68 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ใช้แบบเสริม

ทักษะมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วันเพ็ญ สุภิกิตย์ (2528 : 63) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลาดชะโด อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 60 คน ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการอ่านแล้วทำแบบฝึกหัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นันทรัตน์ ชื่นชนม์ (2531 : 62) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความคงทนในการจำของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับวิธีปกติผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษาแตกต่างกับนักเรียนที่เรียน โดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษามีความคงทนในการจำแตกต่างกับนักเรียนที่เรียน โดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มัลลิกา รักดีแรงค์ (2531 : 104) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้รับการสอนมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนตามปกติผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษามีความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยแตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุธามาศ สังข์ลาโพธิ์ (2531 : 108) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนคำและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับแบบปกติ ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการเขียนคำสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เหมือนกันส่วนความคงทนในการจำนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรศักดิ์ กาญจนการุณ (2531 : 85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พูดภาษาเขมร เป็นภาษาแม่ โดยรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนแบบปกติในวิชาภาษาไทย กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนเบญจมคาม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกลุ่มทดลอง 26 คนและกลุ่มควบคุม 26 คน ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์

ทางภาษามีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย การเขียนคำ และความคงทนในการเรียนรู้ แตกต่างกับนักเรียนที่เรียนวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

แบบส์ (Babbs. 1983 : 174-A) ได้ศึกษาผลการสอนโดยใช้ยุทธวิธีในการตกแต่งเดือน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในด้านความรู้ที่มีต่อการเข้าใจ และการระลึกได้ในการอ่าน จุดมุ่งหมาย เพื่อประเมินโครงการพัฒนาความรู้ของนักเรียนระดับ 4 เกี่ยวกับกระบวนการอ่านและการสอน โดยยุทธวิธีในการตกแต่งเดือน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับ 4 ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่านและการระลึกได้แตกต่างจากกลุ่มควบคุมแต่ กลุ่มควบคุมมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการอ่านให้ได้ผลดีอยู่ในระดับต่ำกว่าการเข้ารับตรรกตกแต่งเดือนเป็นวิธีการที่มี ผลดีในการชักชวนให้นักเรียนเป็นผู้ใช้ยุทธวิธีในการอ่าน

บาร์ทเลท และคนอื่นๆ (Bartlett and others. 1984 : 184) ได้ทดลองสอน การใช้โครงสร้างระดับยอดในการอ่านและการระลึกเรื่องแก่นักเรียนระดับ 5 จำนวน 54 คน ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม และการใช้โครงสร้างระดับยอดทำให้ ระลึกเรื่องได้สูงสุด ในขณะที่ผู้ไม่ใช้โครงสร้างระดับยอดได้คะแนนต่ำสุด และพบว่าการใช้วิธีนี้ มี ความสัมพันธ์ทางบวกกับความจำและความเข้าใจในการอ่าน นอกจากนี้ยังสามารถใช้วิธีการนี้ อ่านเรื่องที่ยากหรือเรียบเรียงไว้มติ ให้จำและเข้าใจง่ายขึ้น และทำให้ผู้เรียนสามารถเรียง ความได้ดีกว่าเดิม

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนอ่าน ทั้งในและต่างประเทศสรุปได้ว่าวิธี การสอนและเครื่องมือมีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน และในงานวิจัยพบว่า มีวิธีการสอนที่น่าสนใจวิธีหนึ่ง ซึ่งได้ทดลองกับการสอนอ่าน เพื่อที่จะทำความเข้าใจความเข้าใจในการอ่านดีขึ้นคือการ ใช้แบบฝึกกับนักเรียน

รูปภาพ

สนั่น บัณฑิติน (2513 : 60) ได้แบ่งภาพประกอบหนังสือออกเป็น 2 ประเภท คือ ภาพถ่ายและภาพเขียน ภาพถ่ายคือภาพที่ถ่ายด้วยกล้องถ่าย และภาพเขียน คือ ภาพที่เขียนขึ้น ด้วยปากกและสี เป็นรูปร่างตามลักษณะที่ออกแบบ ลากเป็นภาพเหมือน ภาพจินตนาการ

ภาพพราง ภาพล้อ แผนภาพ แผนภูมิแผนสถิติ หรือกราฟ ใช้สำหรับตีพิมพ์ประกอบตำรา พิมพ์
ไว้วันที่เหมาะสมหรือจำเป็นต้องใช้

ลักษณะของรูปภาพ

โนว์ตัน (Knowlton. 1966 : 175-178) ได้แบ่งลักษณะของรูปภาพตามการเรียนรู้
ดังนี้

1. ภาพเหมือนจริง (Realistic picture) คือภาพที่มีรูปร่างและขนาดเหมือน
ของจริงมีรายละเอียดเป็นธรรมชาติให้ข้อเท็จจริงตามรูปร่างและสี ภาพประเภทนี้ ได้แก่
เหมือนจริง ภาพเขียนเหมือนจริง ภาพโครงสร้างเหมือนจริง

2. ภาพอุปมาอุปมัย (Analogical picture) คือภาพที่มีรูปร่างตามความเป็น
จริง แต่ใช้ในความหมายอุปมาอุปมัย หรือรูปร่างผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริงบ้าง แต่ทำหน้าที่
ที่เชิงอุปมาอุปมัย หรือเปรียบเทียบ ช่วยทำให้ความคิดรวบยอดยาก ๆ เข้าใจได้ง่ายขึ้น กระ
ตุ้นอารมณ์ขันเสียดสีล้อเลียน ภาพประกอบประเภทนี้ได้แก่ ภาพการ์ตูน

3. ภาพนามธรรม (Logical picture) คือภาพที่มีรูปร่างไม่เหมือนจริงใช้
สัญลักษณ์แทนความเหมือนจริงแต่อาจไม่แทนในเรื่องรูปร่างลักษณะทิวทัศน์ที่ได้หลายอย่าง และ
มีหลายจุดประสงค์ ภาพประเภทนี้ ได้แก่ แผนภูมิ แผนที่ กราฟ ไดอะแกรม ฯลฯ

เอดการ์ เดล (Edgar Dale. 1969 : 269-274) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการตัดสิน
ลักษณะที่ดีของภาพประกอบการสอนไว้ดังนี้

1. ต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ของการเรียนการสอน
2. สามารถถ่ายทอดลักษณะตรงกับความเป็นจริง
3. มีความถูกต้องในเรื่องขนาดและสัดส่วน
4. ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เพิ่มความสนใจในเนื้อหาบทเรียน
5. กระตุ้นให้เกิดการสร้างจินตนาการต่อเนื่อง
6. มีคุณภาพด้านศิลปะ มีเทคนิคในการสร้างที่ดี มีส่วนประกอบภาพที่ดี
7. เนื้อเรื่องในภาพต้องมุ่งจุดสำคัญเพียงจุดเดียว
8. ภาพต้องมีรายละเอียดเพียงพอ

คุณค่าและประโยชน์ของรูปภาพ

รูปภาพมีบทบาทสำคัญมากต่อการสร้างความเข้าใจให้เกิดแก่นักเรียนทุกระดับการศึกษาช่วยให้ผู้สอนมีการอธิบายที่น้อยลง สามารถช่วยให้เข้าใจได้รวดเร็วตรงกับคำอธิบายบทหนึ่งทีกล่าว่า "รูปภาพหนึ่งรูป มีค่าเท่ากับคำพูดหนึ่งพันคำ"

วิททิช และชูลเลอร์ (Wittich and Schuller. 1957 : 75-79) ได้อธิบายคุณค่าของรูปภาพต่อการสอนดังนี้ คือ

1. ถึงแม้จะเป็นวัสดุ 2 มิติแต่ก็สามารถทำให้ผู้ดูเข้าใจในลักษณะของมิติที่ 3 ได้โดยใช้เทคนิคในเรื่อง Perspective แสง สี และเงาเข้าช่วยทำให้ภาพมองดูลึก พื้นที่อยู่ใกล้ไกลได้
2. สามารถแสดงสิ่งที่มีการเคลื่อนไหว ให้พิจารณารายละเอียดได้อย่างชัดเจนเช่น ทิวทัศน์ ภูเขา ป่าไม้ ต้นไม้ ตึก วัตถุ คนหรือสัตว์ที่อยู่ในอิริยาบถต่าง ๆ นักเรียนสามารถนำมาดูซ้ำ ๆ นานเท่าใดก็ได้
3. สามารถทำให้มีความรู้สึกรู้สียงของการเคลื่อนไหวได้ เช่น ภาพคนเดิน ม้าวิ่ง กิ่งไม้กำลังแกว่งไปมาด้วยแรงลม
4. สามารถเน้นความรู้สึกนึกคิดของผู้ผลิตได้ เช่น ความโกรธ ความกลัว
5. สามารถใช้เพื่อการเรียนรายบุคคลได้ โดยนักเรียนสามารถนำไปศึกษารายละเอียดนานเท่าใดก็ได้บ่อยครั้งเท่าใดก็ได้ตามต้องการ
6. สามารถใช้ประกอบการสอนได้หลายวิชา และใช้ได้สำหรับนักเรียนทุกระดับชั้น

ประโยชน์ของรูปภาพ

ภาพเป็นวัสดุประกอบการเรียนการสอนที่มีคุณค่าและมีประโยชน์มากเป็นที่นิยมมาช้านานตั้งแต่โบราณ ซิเซโร (Cicero) เป็นผู้หนึ่งที่เห็นด้วยกับการใช้ภาพเพื่อช่วยความทรงจำเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นนามธรรม โคมินิอุส (Comeneus) เป็นนักปราชญ์ท่านหนึ่งที่ได้พยายามใช้วัสดุประกอบการสอนอย่างจริงจัง จนได้รับเกียรติว่าเป็น "บิดาของวัสดุทัศนศึกษา" โคมินิอุส ได้เขียนหนังสือสำคัญยิ่งทางวัสดุทัศนศึกษา ชื่อ "Orbis Pictus" พิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ.1658 จัดเป็นหนังสือแบบเรียนทางวัสดุทัศนศึกษาเล่มแรก ซึ่งภาพเป็นหัวใจการสอน มีภาพประกอบถึง 105 ภาพ

จุมพต วณิชกุล (2520 : 15-16) ได้สรุปคุณประโยชน์ของภาพไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมความสนใจในการเรียนรู้ ในการเตรียมการสอนการใช้ภาพประกอบ

เป็นการกระตุ้นให้นักเรียน เกิดความกระตือรือร้นสำหรับการเรียนรู้วิชาใหม่ แต่การให้นักเรียนดูภาพเพื่อส่งเสริมความสนใจในการเรียนรู้ ครูควรเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาพในส่วนที่ครูผู้สอนต้องการเน้น แต่อย่าแปลความหมายของภาพให้ผิดไปจากความจริง

2. เพื่ออธิบายคำที่แจ่มชัดมากขึ้น ภาพมีประโยชน์ต่อคำอธิบายและความหมายโดยไม่ต้องอธิบายยาว

3. เพื่อจัดความเข้าใจผิด ภาพช่วยจัดความเข้าใจผิดที่เด็กคิดว่าจะเป็นไปตามที่ได้กได้รับการบอกเล่า

4. เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือ หนังสือที่มีภาพประกอบจะช่วยให้เด็กอ่านได้รู้เรื่องและเข้าใจได้ง่ายขึ้น และเพิ่มความสนใจที่จะอ่านหนังสือให้มากขึ้น

5. เพื่อช่วยในการค้นคว้าและเตรียมรายงาน การรายงานโดยนั่งเขียนและอ่านแต่เพียงอย่างเดียว จะทำให้ขาดรายละเอียด ถ้าได้ภาพมาช่วยประกอบจะทำให้เด็กเกิดความสนใจ และรู้ถึงรายละเอียด และรู้จักเปรียบเทียบได้อย่างถูกต้องเช่นการเปรียบเทียบภาพลักษณะภูมิประเทศของตนกับประเทศอื่นๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในความแตกต่างของภูมิประเทศได้

6. เพื่อช่วยในการทบทวน หนังสือที่มีภาพประกอบย่อมน่าสนใจกว่า

ประโยชน์ของรูปภาพในการเรียน

ประโยชน์ของรูปภาพในการเรียนสรุปได้ดังนี้ (ประดิษฐ์ ฮาบเจริญ. 2524 : 195-196)

1. รูปภาพจำลอง เอาความเป็นจริงมาให้เราศึกษารายละเอียดได้และใช้เวลาในการศึกษาอยู่นานเท่าใดก็ได้
2. รูปภาพอาจได้รับการดัดแปลงบางอย่างเพื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียน เช่น อาจจัดทำบัตรคำ หรือเน้นให้เห็นส่วนละเอียดของเครื่องจักร เครื่องยนต์ได้
3. รูปภาพนำเอาสิ่งที่ผู้เรียนไม่เคยพบหรือที่อยู่ห่างไกลเกี่ยวกับดินแดน ประชากร และสิ่งต่าง ๆ เข้ามาสู่ห้องเรียนได้
4. รูปภาพช่วยให้ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านสมบูรณ์ขึ้น
5. รูปภาพเป็นแหล่งสำหรับค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างดี
6. รูปภาพช่วยในการทำรายงาน
7. รูปภาพเป็นจุดรวมความสนใจของผู้เรียน
8. เพื่อแก้ไขรอยประทับใจที่ผิดมาแต่เดิมให้ถูกต้อง

9. รูปภาพช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและส่งเสริมการอภิปรายร่วมกัน
10. รูปภาพสามารถเร้าอารมณ์หรือเปลี่ยนทัศนคติของผู้เรียนได้
11. รูปภาพช่วยในการสรุปบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้
12. รูปภาพเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ดูซ้ำ ๆ อยู่ได้เรื่อย ๆ

หลักในการใช้รูปภาพประกอบการสอน

การใช้รูปภาพประกอบการสอนมีหลักการดังนี้ (ประดิษฐ์ ชวบเจริญ. 2524 : 197-198)

1. ใช้รูปภาพครั้งละน้อย ๆ ภาพ จะได้ผลดีมากกว่าใช้มาก ๆ ภาพ
2. ใช้ชี้ให้ตรงจุดประสงค์ของเรื่องที่จะสอน
3. ใช้รูปภาพร่วมกับอุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างอื่น
4. เลือกวิธีในการนำภาพออกแสดงว่า จะใช้วิธีไหนจึงจะเหมาะสม
5. เวลาใช้ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย
6. สอนวิธีอ่านรูปภาพให้นักเรียน ซึ่งมีวิธีการดังนี้
 - ก. มองหาความสำคัญของเรื่องในภาพก่อน
 - ข. มองหาความแตกต่างหรือเหมือนของวัตถุ
 - ค. มองหาความเกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกันของกระบวนการ
 - ง. มองหาประเด็น "เกี่ยวพัน" ของสิ่งที่ปรากฏในภาพ
7. เมื่อเทียบการใช้อุปกรณ์อย่างอื่นที่หาได้แล้ว เห็นว่ารูปภาพจะใช้ได้ผลดีกว่าจึงค่อยใช้รูปภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปภาพ

งานวิจัยส่วนมากเป็นการศึกษาแบบภาพที่นักเรียนชอบ สุนันท์ จุฑะสร (2509 : 89-94) ได้ทำการศึกษารูปภาพประกอบการเรียน โดยทดลองกับนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 กลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง จำนวน 100 คน ของโรงเรียน 5 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร และสรุปผลการวิจัยดังนี้ เด็กส่วนใหญ่ชอบภาพเขียนลาย มีรายละเอียดน้อย เข้าใจง่ายมากกว่าภาพถ่ายและภาพวาดเหมือนจริง ชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ และชอบภาพที่มีขนาดใหญ่ มากกว่าภาพที่มีขนาดเล็ก

วุฒิ แตรสังข์ (2514 : 77-80) ได้ทำการวิจัยเพื่อทราบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีความชอบอย่างต่อแบบต่างๆ ของภาพ สีของภาพ ขนาดของภาพ โดยใช้ประกอบบทเรียน พบว่า

1. เด็กชอบภาพถ่ายมากที่สุด ชอบภาพแรงเงาเป็นลำดับที่สอง และชอบภาพลายเส้นเป็นลำดับที่สาม
2. สี ชอบภาพสีธรรมชาติเป็นลำดับที่หนึ่ง ชอบภาพวาดขาวดำเป็นลำดับที่สองและชอบภาพสีเดียวเป็นลำดับที่สาม
3. ขนาด ชอบภาพขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มากกว่าภาพขนาดเล็ก
4. แบบ และสีชอบภาพถ่ายหลายสีแบบธรรมชาติมากที่สุด
5. แบบและขนาด ชอบภาพถ่ายขนาดใหญ่มากที่สุด

ฉลองชัย สุวัฒนบุรณ (2515 : 45) ได้ศึกษาแบบและสีของภาพประกอบหนังสือแบบเรียนสำหรับเด็กอนุบาล โดยได้สร้างภาพขนาดเต็มหน้าสามประเภท คือภาพถ่าย ภาพวาดเหมือนจริง และภาพประดิษฐ์ที่มีลักษณะง่าย ๆ ของแต่ละประเภท มีทั้งสี ขาว-ดำ สีหลายสี และสีหนึ่งสี ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชอบภาพประดิษฐ์ และภาพหลายสีมากที่สุด สัมพันธ์ต่อการเลือกภาพมากกว่า

บันลือ พฤษะวัน (2521 : 71) ได้สรุปถึงคุณค่าของภาพประกอบหนังสือไว้ดังนี้คือ

1. ช่วยเสริมแต่งหนังสือให้เป็นที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่านและผู้พิมพ์เห็น
2. ช่วยแปลความหมายและสร้างความเข้าใจ
3. ช่วยขยายประสบการณ์ของผู้อ่านได้กว้างขวาง

อัมพร จันทรมาศ (2524 : 30) ได้ศึกษาผลของการใช้ภาพผสม (Multi-Image) ในการตีความหมายโดยการเสนอภาพผสมคู่ขนานกับการเสนอภาพเดี่ยว และการเสนอที่ควบคุมทุกสถานการณ์ใช้เวลา 10 นาที และใช้ภาพจากสไลด์ 35 มม. องค์ประกอบทางเสียง เช่น เสียงดนตรีเท่านั้น กลุ่มนักเรียนเป็นนักเรียนระดับปริญญาตรีจำนวน 71 คน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้เสนอพร้อมกันบนสภาพห้องที่เหมือนกัน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองสามารถตีความหมายได้ 3 ใน 5 สิ่งกับ แต่ผลเหล่านี้ไม่สามารถจะลงความเห็นได้ว่าเกิดจากการเสนอภาพในขณะที่ไม่สามารถสรุปได้ แต่มีหลักฐานบางอย่างแสดงว่ามีการเปลี่ยนแปลงในการตีความหมายในทางบวกมากกว่าในการเสนอภาพผสมนั้น

บุญฤทธิ์ คงคาเพชร (2523 : 72-78) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการรับรู้ความลึกจากภาพสองมิติ โดยให้เครื่องชี้ความลึก (Distance Cues) แบบต่างๆ ในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี จำนวน 120 คน แบ่งเป็นชาย-หญิง ชั้นละ 30 คน เป็นสี่กลุ่มการทดลอง เครื่องมือเป็นภาพขาว-ดำ สองมิติ ขนาด 12" + 15" ประกอบด้วยภาพสามแบบโดยให้เครื่องชี้ 4 ชนิด ชนิดละ 10 ภาพ ให้ดูหน้าชั้นกลุ่มหนึ่ง ให้ดูครบทั้งสี่ชุด ภาพละ 10 นาที ให้ตอบแบบทดสอบทันทีหลังจากดูภาพแต่ละภาพ ผลปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีผลการรับรู้ความลึกจากภาพสองมิติที่ใช้เครื่องชี้ความลึกแบบสุดสายตา แบบพื้นผิว แบบเลือนหาย และแบบแสงเงาสว่าง เท่ากันตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพ่งไม่พบที่ผลการรับรู้ต่างกัน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการรับรู้ความลึกจากภาพสองมิติที่ใช้เครื่องชี้ความลึกแบบสุดสายตาแบบพื้นผิว แบบเลือนหาย และแบบแสงเงาสว่างสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรวิทย์ วิเศษจันทร์ (2535 : 18) กล่าวว่าภาพมีความสำคัญอย่างมากสำหรับหนังสือเด็ก เกือบจะกล่าวได้ว่าตัวอักษรที่มีคุณค่าไม่มากไปกว่าภาพในสายตาของเด็กภาพย่อมทำให้ทั้งภาษาและประสบการณ์ความเข้าใจทำทนายให้อ่านเรื่องราวในการจัดทบทหนังสือเด็กจึงมีข้อลิดอยู่ว่าทนายอย่างไรจึงจะทนายให้ภาพนั้น ช่วยเสริมให้เด็กรู้เรื่องราวของตัวอักษรที่ปรากฏในแต่ละหน้าอย่างแจ่มชัด

ไพโรจน์ เบาลู (2536 : 88) ได้ทดลององค์ประกอบทางกายภาพของสื่อที่เป็นสาเหตุให้เด็กเลือกหนังสือแบบเรียน ทดลองกับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 47 โรงเรียน นักเรียน 1410 คน ผลปรากฏว่า เด็กให้ความสำคัญกับการเลือกรูปภาพประกอบหนังสือเป็นอันดับแรก และภาพที่ควรนำมาใช้ก็คือ ภาพวาดเหมือนจริงเป็นอันดับแรก รองลงไปคือภาพถ่าย

หลักการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกนั้นจำเป็นต้องใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้เป็นแนวในการสร้างแบบฝึกและยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้ ดังนี้ (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมรรย. 2522 : 52-62)

1. กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึก (Law of Exercise) ซึ่งกล่าวว่าสิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ย่อมจะทำให้ผู้ฝึกมีความแคล่วคล่องและสามารถทำได้ดี (Law of Use) ในทางตรงกันข้ามสิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหัดหรือทอดทิ้งไป

นานแล้วย่อมจะทำได้ไม่ดี (Law of Disuse) ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ผู้เรียนจะมีทักษะทางภาษาก็ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือการกระทำซ้ำบ่อยๆ

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรคำนึงถึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจที่แตกต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสม คือไม่ยากและง่ายจนเกินไปและควรที่มีหลาย ๆ แบบ

3. การจูงใจผู้เรียน โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปยาก เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียนที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในการฝึก และช่วยยั่วยุให้คิดตามต่อไป

4. ใช้แบบฝึกสั้น ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย

พรณี ข.เจนจิต (ฉัฐขยา ฐานิสร. 2537 : 36 ; อ้างอิงมาจาก พรณี ข.เจนจิต. 2528 : 169-186) ได้สรุปแนวคิดทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก ว่าควรประกอบด้วย

1. กฎแห่งผล แบบฝึกที่สร้างขึ้นนักเรียนจะต้องสามารถทำได้ดีและมีค่าเฉลี่ยให้นักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้ทันทีหลังจากทำแบบฝึกเสร็จแล้ว

2. การฝึกหัด การเรียนรู้เกิดจากการฝึกหัดและความใกล้ชิดทำให้จำได้คงทน ดังนั้นจึงควรเน้นให้มีการกระทำซ้ำบ่อย ๆ จนเกิดทักษะ

3. การเสริมแรง ควรให้กำลังใจแก่นักเรียนเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และมีความรู้ประสบการณ์ความสำเร็จในงานที่ทำ นักเรียนก็จะมีแนวโน้มในการที่จะทำงานนั้นๆ อีก

4. แรงจูงใจ ครูต้องรู้จักกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการตื่นตัว อยากรู้อยากเรียนแบบฝึกที่น่าสนใจจะเป็นแรงจูงใจที่ให้นักเรียนอยากทำ อยากฝึก และเกิดการเรียนรู้

วรรณ เครืองเนียม (ฉัฐขยา ฐานิสร. 2537 : 37 ; อ้างอิงมาจาก วรรณ เครืองเนียม. 2531 : 42) เสนอว่านักจิตวิทยาและนักการศึกษาต่างก็มีความคิดเห็นตรงกันว่าทฤษฎีสิ่งเร้า ทฤษฎีการตอบสนอง และทฤษฎีแรงจูงใจมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลและสามารถยั่วยุให้นักเรียนเกิดความรู้สึกริเริ่มคิด เกิดจินตนาการแล้วถ่ายทอดความคิดนั้นออกมาเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

จากหลักทางจิตวิทยาดังกล่าวข้างต้น จะช่วยเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกที่ดีน่าสนใจเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เขียน ทั้งการเรียบเรียงการสอนก็เป็นไปอย่างสนุกสนาน นักเรียนเกิดความพึงพอใจที่จะเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และช่วยให้ประสิทธิผลสำเร็จงาน การเรียน

หลักการสร้างแบบฝึก

สำหรับหลักการในการสร้างแบบฝึกนั้น เพียงจิต อังโพธิ์ (ฉัฐยา ฐานิสร. (2537 : 37 ; อ้างอิงมาจาก เพียงจิต อังโพธิ์. 2529 : 29) ได้กำหนดแนวทางไว้ดังนี้

1. ควรสร้างแบบฝึกให้มีหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การให้เติมคำ ให้จับคู่ ต่อเติม ตารางอักษร มีการใช้เกมส์และเพลงประกอบการเรียนการสอน
2. คำนึงถึงความยากง่ายของคำที่นำมาฝึก และมีการเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรม มาให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย
3. การฝึกมั่นใจว่ามีจุดประสงค์สำคัญเน้นที่การเขียน แต่ก็ไม่ละเลยการฝึกทักษะการอ่าน การฟัง และการพูดทักษะพื้นฐานทางภาษาทั้งสี่ด้านนี้จำเป็นต้องได้รับการฝึกไปพร้อม ๆ กัน การใช้ภาษาจึงจะมีประสิทธิภาพ
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างแบบฝึก

โรจนา แสงรุ่งรวี (ฉัฐยา ฐานิสร. 2537 : 37 ; อ้างอิงมาจาก โรจนา แสงรุ่งรวี. 2531 : 20) สรุปถึงการสร้างแบบฝึกที่ดีมีประสิทธิภาพว่าครูต้องคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นสำคัญโดยดูความพร้อมระดับสติปัญญาความฉลาด ความเหมาะสมในการใช้สำนวน ภาษา ตลอดจนเนื้อหาและระยะเวลาในการทบทวนแบบฝึก ซึ่งจะทำให้นักเรียนสนใจที่จะนำเอาแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นมานำมาใช้ซ่อมพร่องหรือส่งเสริมทักษะทางภาษาได้ดียิ่งขึ้น

จากหลักการสร้างแบบฝึกดังกล่าว จึงพอสรุปเป็นหลักการในการสร้างแบบฝึกได้ดังนี้

1. คำนึงถึงหลักจิตวิทยาการศึกษา คือสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับวัย และระดับสติปัญญาของผู้เรียน
2. แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบ หลาย ๆ กิจกรรม
3. เนื้อหาที่นำมาใช้ในแบบฝึกต้องไม่ยากจนเกินความสามารถของผู้เรียน
4. แบบฝึกควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้สติปัญญา ความคิดเห็นในการตอบคำถามมากกว่าเน้นเรื่องความรู้ความจำเป็นเท่านั้น
5. แบบฝึกควรสร้างให้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้เรียน
6. แบบฝึกต้องมีความเชื่อมั่น มีความเที่ยงตรง สามารถใช้ฝึกและวัดผลได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้
7. แบบฝึกต้องมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

แบบฝึกที่ดีจะมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายอย่าง ซึ่งมีผู้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

ริเวอร์ (Rivers. 1970 : 103-104) กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึกควรจะประกอบด้วย

1. ต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอควรในเรื่องหนึ่ง ๆ ก่อนจะมีการฝึกเรื่องอื่น ๆ ต่อไปทั้งให้ทำขึ้นเพื่อการสอนไม่ใช่ว่าทดสอบ

2. แต่ละบทควรฝึกโดยใช่เพียงหนึ่งแบบเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว
4. ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคที่สั้น ๆ
5. ประโยคและคำศัพท์ ควรเป็นแบบที่ผู้พูดกันในชีวิตประจำวันที่นักเรียนรู้จักดีแล้ว
6. เป็นแบบฝึกที่นักเรียนใช้ความคิดด้วย
7. แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบ
8. ควรฝึกให้นักเรียนสามารถใช้สิ่งที่เรียนไปแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

นิตยา ฤทธิ์ชัย (2520 : 1) ได้สรุปถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับ วัย หรือความสามารถของเด็ก
3. มีคำที่แจ่มชัด ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาเหมาะสมคือไม่ใช้เวลามากเกินไปหรือน้อยเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

สมชัย ไชยกุล (ฉันทยา ฐานิสร. 2537 : 39 ; อ้างอิงมาจาก สมชัย ไชยกุล. 2526 : 14-15) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างแบบฝึกและเสนอลักษณะที่ดีของแบบฝึกทางภาษาไว้ดังนี้

1. แบบฝึกควรสร้างขึ้นเพื่อฝึกสิ่งที่จะสอน มิใช่ทดสอบว่านักเรียนเรียนรู้อะไรบ้าง
2. แบบฝึกหนึ่ง ๆ ควรเกี่ยวกับโครงสร้างเฉพาะของสิ่งที่จะสอนเรื่องเดียว
3. สิ่งสำคัญที่จะฝึกควรจะ เป็นสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่แล้ว เช่น จากบทสนทนา การอ่าน หรือการพูดด้วยกัน
4. ข้อความที่นำมาฝึกในแต่ละแบบฝึกควรสั้น เพื่อไม่ให้เด็กเกิดความยุ่งยากใจ

5. แต่ละแบบฝึกควรออกเสียงให้มากที่สุด จะเป็นการสร้างนิสัยการออกเสียงในภาษาไทยได้ดี

6. แบบฝึกควรเป็นแบบที่กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองที่พึงปรารถนาเท่านั้น

7. งานแบบฝึกที่เกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาไม่ควรใช้คำศัพท์มากนัก

8. แบบฝึกควรเป็นแบบออกเสียงจนกว่านักเรียนจะออกเสียงได้ถูกต้องแล้ว จึงทำ
ให้แบบฝึกหัดอ่าน หรือเขียน

9. สิ่งที่ไม่ควรมองข้ามคือการฝึกออกเสียงโดยใช้คำสัมผัส และร้อยกรอง

วิชัย เพ็ชรเรือง (2531 : 77) ได้สรุปหลักการในการจัดทำแบบฝึกว่าควรมีลักษณะ
ดังนี้

1. แบบฝึกต้องมีเอกภาพและความสมบูรณ์ในตัวเอง

2. เกิดจากความต้องการของผู้เรียนและสังคม

3. ครอบคลุมหลายลักษณะวิชาโดยการบูรณาการให้เข้ากับการอ่าน

4. ใช้แนวคิดใหม่ในการจัดกิจกรรม

5. สนองความสนใจใคร่รู้และความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
ร่วมในการเรียนเต็มที่

6. คำนึงถึงพัฒนาการวุฒิภาวะของผู้เรียน

7. เน้นการแก้ปัญหา

8. ครูและนักเรียนได้มีโอกาสวางแผนร่วมกัน

9. แบบฝึกควรเป็นสิ่งที่น่าสนใจคือเป็นสิ่งที่มีความแปลกใหม่พอสมควร เป็นสิ่งซึ่ง
สมองสามารถรับเข้าสู่โครงสร้างทางความคิดของเด็กได้

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าแบบฝึกควรสร้างให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการฝึก มีหลาย
แบบหลายชนิด ให้นักเรียนได้ทำเพื่อมาให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน การทำให้
ถ้อยคำควรเลือกให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และจากนี้ควรสร้างให้มีลักษณะที่ช่วย ทำทลาย
ความรู้ความสามารถของนักเรียนเพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักงานการแก้ปัญหาและก่อให้เกิดความคิด
สร้างสรรค์อีกด้วย

ประโยชน์ของแบบฝึก

แบบฝึกมีประโยชน์ต่อการเรียนวิชาทักษะมาก กรีน เพ็ตตี้ (Green Petty. 1968 : 469-476) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มากเพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ
2. ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่จะต้องอาศัยการส่งเสริมและการดูแลเอาใจใส่จากครูด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การทำให้เด็กทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จทางด้านจิตใจมากขึ้น
4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน โดยกระทำดังนี้
 - 4.1 ฝึกทันทีหลังจากเด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ
 - 4.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
 - 4.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก
5. แบบฝึกที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทาง เพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ด้วยต่อไป
7. การทำให้เด็กทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจนซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันที่
8. แบบฝึกที่จัดขึ้นนอกเหนือจากที่อยู่ในแบบเรียนจะช่วยให้เด็กได้ฝึกอย่างเต็มที่
9. แบบฝึกที่ได้จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดทั้งเวลาและแรงงานในการที่จะต้องเตรียมแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกจากตำราเรียน ทำให้มีเวลาได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ มากขึ้น
10. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอนย่อมลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ลงในกระดาษทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างเป็นระบบ

ยุพา ยัมพงษ์ (ณัฐยา ฐานิสร์. (2537 : 41 ; อ้างอิงมาจาก ยุพา ยัมพงษ์. 2522 : 18) สรุปถึงประโยชน์ของแบบฝึกว่า เป็นส่วนช่วยเพิ่มเติมในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่ถูกจัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดียิ่งขึ้น แต่ต้องอาศัยความเอาใจจากครูด้วย แบบฝึกช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลเหมาะกับความสามารถของเด็กจะทำให้เกิดผลดีทางจิตใจช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทนเพราะ เด็กฝึกทำซ้ำๆ หลายครั้งในเรื่องที่ตนบกพร่องแบบฝึกยังใช้เป็นเครื่องมือวัดผลทางการเรียนหลังจากจบบทเรียนแล้วช่วยให้ครูเห็นปัญหาของเด็กได้อย่างชัดเจน ทำให้ครูได้แก้ปัญหาของเด็กได้ทันที่ ตัวเด็กก็สามารถเก็บแบบฝึกไว้ใช้เป็นเครื่องมือในการทบทวนความรู้ได้ นอกจากนี้แบบฝึกยังเป็นการช่วยให้นักเรียนประหยัดเวลา แรงงานและค่าใช้จ่ายในการฝึกฝนแต่ละครั้ง

✓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก

งานวิจัยภายในประเทศ

ในปี พ.ศ.2522 สาตานิ บุโรตม (2522 : 85) ศึกษาการสร้างแบบฝึกวาดภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนวัยเรียน โดยศึกษาความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่มความคิดคล่องแคล่ว และความคิดละเอียดลออ แบบฝึกประกอบด้วยกิจกรรม 9 ชุด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของกิลฟอร์ด แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก จำนวน 59 คน ปรากฏว่าแบบฝึกวาดภาพที่สร้างขึ้นทำให้นักกลุ่มตัวอย่างมีความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว และความคิดละเอียดลออสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมนึก มุกดา (2524 : 61) ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างในด้านการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2533 ของโรงเรียนวัดหนามแดง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกการรับรู้แบบภาพสองนัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการรับรู้ภาพสองนัยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 ในปีต่อมา ชื่นจิต การบุญ. (2525:59-60) ศึกษาอิทธิพลของการฝึกความสามารถทางการคิดเลขเอกนัยที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนก่อนวัยเรียน อายุ 3-6 ปี ของโรงเรียนพร้อมพรรณศึกษา อำเภอ

ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการฝึกความสามารถทางการคิดแบบเอกลั โดยใช้เวลาสอนที่ใช้คำถามแบบเอกลัมีความคิดสร้างสรรค์ในด้านความคิดคล่องตัวและความคิดอย่างละเอียดลออแตกต่างจากเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีคำถามแบบเอกลัอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในปี พ.ศ.2528 อภิญญา แก้วชื่น (2529 : 40) ได้ศึกษาพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะที่เป็นการตั้งล้อของจริงกับการตั้งโครงร่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2527 โรงเรียนเทศบาล 1 จังหวัดพิจิตร จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการคิดที่เป็นการตั้งล้อของจริงกับกลุ่มที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะความคิดที่เป็นการตั้งโครงร่างมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน แต่ทั้ง 2 กลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้เวลาแบบเสริมทักษะการคิดมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ต่อมา ฤดี ประสพศักดิ์ (2529 : 89) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้เวลาแบบฝึกการมองเห็นปัญหาในการสอนโดยการอธิบายปัญหาตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนแก่งคอย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน 80 คน ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เวลาแบบฝึกการมองเห็นปัญหามีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนิตยา กิจโร (2530 : 101) ศึกษาผลการฝึกทักษะการตั้งคำถามของนักเรียนในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนวิไลเกียรติอุบลรัตน์ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ จำนวน 78 คน ผลการศึกษพบว่าความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยมีการฝึกทักษะการตั้งคำถามหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการฝึกทักษะการตั้งคำถามกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

ในปี ค.ศ. 1960 มอลท์ซแมน (ประสาธ อิศรปริดา, 2532 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Maltzman, 1960) ทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความคิดริเริ่มซึ่งเป็นองค์ประกอบด้านหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์ในการทดลองนั้นมอลท์ซแมนได้เสนอกลุ่มคำให้เด็กดูทีละคำแล้วให้เด็กคิดหาคำตอบใดก็ได้ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคำที่กำหนดให้ (Free-associate situation) ดำเนินการทดลองโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกได้รับการฝึกหัดคิดพร้อมกับได้รับตัวเสริมแรง ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกตัวเสริมแรงใด ๆ จากการศึกษพบว่ากลุ่มทดลองมีความคิดริเริ่มสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเห็นได้ชัด ต่อมาในปี ค.ศ. 1976 แบลงเคนชิพ (Blankenship, 1976 : 7147-A) ทำการวิจัยเรื่องผลของการฝึกความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่ออัตราพัฒนาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการแสดงออกทางการสร้างสรรค์ของนักเรียนเกรด 1 จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการฝึกความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมเป็นเวลา 10 ชั่วโมงที่มีอัตราพัฒนาการสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการแสดงออกทางสร้างสรรค์ของนักเรียนเกรด 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 1 เมือง ฮันติงตัน (Huntington) รัฐเวสต์จอร์เจีย (West Virginia) จำนวน 96 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยฝึกหัดกลุ่มทดลองได้มีความคิดสร้างสรรค์ผลการวิจัยปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่มีการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ ส่วนฟอร์ด (Ford, 1976 : 6598 - A) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลของชุดกิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อเด็กระดับสติปัญญาต่ำ เรียนช้ากว่าจุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาผลชุดกิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมฝึกต่าง ๆ ที่กำหนดไว้อย่างมีระบบที่มีต่อเด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าปกติ เรียนช้า โดยทำการวิจัยกับนักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนสหการศึกษาศึกษาพิเศษในรัฐคอนเนคติกัต (Connecticut) ในระดับเกรด 8 ถึงเกรด 10 จำนวน 30 ห้องเรียน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 18 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 12 ห้องเรียน เด็กนักเรียนแต่ละชั้นจะมีช่วงอายุ ระหว่าง 50-80 ทำการสอนกิจกรรมที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ให้กลุ่มทดลองสัปดาห์ละ 2 กิจกรรมเป็นเวลา 12 สัปดาห์ แล้วใช้แบบทดสอบของคริสเตนเซน (Christensen) และกิลฟอร์ด (Guilford) วัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการทดลองผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่ผ่านประสบการณ์จากชุดกิจกรรมดังกล่าวได้คะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงและมีคุณลักษณะในทางสร้างสรรค์ดีกว่ากลุ่มควบคุม ในปี ค.ศ. 1976 โกลฟเวอร์ และแกรี (ประสาธ อิศรปริดา, 2532 : 18-19 ; อ้างอิงมาจาก Glover

and Gary. 1976) ศึกษาเด็กเกรด 4 และเกรด 5 ซึ่งลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ผู้ทดลองได้ใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ฉบับภาษาทดสอบเด็กทุกคนในวันต่อมา เข้าไปสอนและอภิปรายเกี่ยวกับองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบของความคล่องในการคิดจำนวนทิศทางในการคิด และความคิดริเริ่ม เมื่อเด็กทุกคนเข้าใจแล้ว ก็แบ่งเด็กดังกล่าวออกเป็น 2 กลุ่ม เท่า ๆ กัน หลังจากนั้นเด็กทั้งสองกลุ่มได้รับการฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับประโยชน์ของสิ่งของที่ผู้ทดลองกำหนดขึ้น เด็กได้รับรายชื่อของวัตถุสิ่งของต่างๆ เช่น ดินสอยางลบ เครื่องดื่ม ฯลฯ ผู้ทดลองกระตุ้นให้เด็กคิดหาคำตอบว่านอกจากประโยชน์ต่างๆ กันจะทราบหรือเห็นอยู่แล้วสิ่งเหล่านี้มีประโยชน์อื่นใดอีกบ้าง ให้ทุกคนพยายามหาคำตอบแปลกๆ ให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ในแต่ละวัน เด็กทั้งสองกลุ่มแข่งขันกัน เพื่อให้ได้คะแนนด้านความคล่องในการคิด จำนวนทิศทางในการคิดและความคิดริเริ่ม ตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ให้มากกว่ากลุ่มตรงกันข้าม การให้คะแนนมีการเปรียบเทียบกันทั้งรายบุคคลและคะแนนเฉลี่ยเป็นทีมทีมที่ชนะได้รับขนม นมและสิทธิพิเศษบางอย่างเป็นรางวัลหลังจากได้ทำการทดลองไปได้ 25 วันผู้ทดลองทำการทดสอบความคิดสร้างสรรค์อีกครั้งด้วยแบบทดสอบฉบับเดิมผลปรากฏว่า คะแนนในแต่ละด้านของความคิดสร้างสรรค์ของเด็กทั้งสองกลุ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้าวิจัย

1. ความเข้าใจในการอ่านจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนตามปกติแตกต่างกัน
2. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนตามปกติแตกต่างกัน
3. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนตามปกติแตกต่างกัน
4. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนตามปกติแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปลูกจิต เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 มีนักเรียนทั้งหมด 118 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปลูกจิต เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 45 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง รวมทั้งหมด 90 คน

กลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน 45 คน ใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านของวิชาภาษาไทยในแต่ละวัน

กลุ่มควบคุม จำนวน 1 ห้องเรียน 45 คน ใช้การสอนตามปกติโดยยึดกำหนดการสอนและคู่มือครูวิชาภาษาไทย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้แบ่งระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือสูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้คะแนนผลการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง คือนักเรียนที่มีคะแนนผลการสอบปลายภาคเรียนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 70 ขึ้นไปเป็นจำนวน 30 คน

นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง คือนักเรียนที่มีคะแนนผลการสอบปลายภาคเรียนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 30-69 จำนวน 30 คน

นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ คือนักเรียนที่มีคะแนนผลการสอบปลายภาคเรียนอยู่ในตำแหน่งที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 29 ลงมา จำนวน 30 คน

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างแบ่งตามระดับความสามารถทางการเรียน

ระดับความสามารถ	จำนวนนักเรียน		รวม
	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	
สูง	15	15	30
ปานกลาง	15	15	30
ต่ำ	15	15	30
รวม	45	45	90

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบฝึกหัดรูปภาพที่ใช้ฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน
2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
3. แผนการสอน

แบบฝึกหัดรูปภาพที่ใช้ฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน

แบบฝึกหัดรูปภาพที่ใช้ฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยขอคำแนะนำจากคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและปริญญาตรีจากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนของการสร้างแบบฝึกหัด มีดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร คู่มือครู ขอบข่ายและจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)
2. ศึกษาความหมายของพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของการเรียนรู้ด้านความเข้าใจเพื่อใช้เป็นหลักในการสร้างแบบฝึกหัดรูปภาพ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา
3. ศึกษาหลักการเกี่ยวกับการใช้รูปภาพ การสร้างแบบฝึกหัด
4. เลือกเนื้อหาที่จะนำมาทำการทดลอง ได้แก่ เนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากหนังสือแบบเรียนเรื่อง กระเจิงน้อยจากป่าใหญ่และอ่านเสริมบทเรียน ในแบบเรียนเล่ม 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
5. สร้างแบบฝึกหัดรูปภาพ ตามหลักการที่ได้ศึกษา เป็นแบบฝึกหัดด้านความเข้าใจในการอ่านที่มีการแปลความ การตีความ และการขยายความ
6. นำแบบฝึกหัดรูปภาพ ไปปรึกษาคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท ผู้เชี่ยวชาญ และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบฝึกหัด
7. นำแบบฝึกหัดรูปภาพไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ชักกลุ่ม

ตัวอย่างโรงเรียนวัดชัยมงคล เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม

8. นำข้อบกพร่องมาทำการปรับปรุงแก้ไขพร้อมทั้งขอคำแนะนำและปรึกษาจาก คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและผู้ที่เชี่ยวชาญ

9. นำแบบฝึกหัดรูปภาพ ไปใช้กับกลุ่มทดลองต่อไป

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยขอคำแนะนำและปรึกษา จากคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและผู้ที่เชี่ยวชาญทางการวัดผล

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน มีดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล พรรัตน์กุล. (2520) และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผล
2. ศึกษาจุดประสงค์ของเนื้อหา พฤติกรรมที่ต้องการวัด เพื่อให้สอดคล้องกัน
3. สร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน วิชาภาษาไทยแบบปรนัยชนิด

4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและผู้ที่เชี่ยวชาญ ทางด้านการวัดผลจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับพฤติกรรม ด้านการแปลความ การตีความ และการขยายความจากเรื่องราวที่อ่าน

5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระบัว เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ที่มาชักกลุ่ม ทดลอง จำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

6. นำแบบทดสอบมาตรวจหาคะแนน โดยใช้คะแนนข้อที่ถูกข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ผิด ข้อที่ไม่ทำ และข้อที่ตอบมากกว่า 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน

7. นำผลการตรวจคะแนนของแบบทดสอบมาหาค่าความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจ จาแนก (r) เป็นรายข้อ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 135 - 137)

8. นำแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจาแนกที่อยู่ในเกณฑ์รอบคอบเนื้อหา

และสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดจำนวน 30 ข้อ ไปทำการทดลองกับนักเรียนอีกครั้งที่ไม่ใช่กลุ่มเดิม เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่โรงเรียนวัดชัยมงคล เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตร KR -21 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 131 - 132)

9. นำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มทดลองต่อไป

แผนการสอน

แผนการสอน ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. ศึกษาเนื้อหา ขอบข่ายของเนื้อหาวิชาภาษาไทย จากหนังสือแบบเรียน เรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่และอ่านเสริมบทเรียน ในแบบเรียนเล่ม 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
3. เขียนแผนการสอนตามหลักการที่ศึกษาพร้อมกับขอคำแนะนำจากครูผู้สอน
4. นำแผนการสอนไปใช้กับกลุ่มทดลอง

การดำเนินการวิจัย

1. แบบแผนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง แบบ

Randomized control group posttest only design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 70)

ตาราง 2 แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized control group posttest only design

กลุ่ม	การจัดกระทำ	ทดสอบหลัง
RE	X	T _{2E}
RC	∅X	T _{2C}

เมื่อ RE แทนกลุ่มทดลองซึ่งสอนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ

RC แทนกลุ่มควบคุมซึ่งสอนตามปกติ

X แทนการจัดกระทำหรือการได้ฝึกจากแบบฝึกหัดรูปภาพ

∅X แทนการไม่มีการจัดกระทำหรือไม่ได้ฝึกจากแบบฝึกหัดรูปภาพ

T_{2E} แทนการทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

T_{2C} แทนการทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

2. ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

2.1 ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนทั้งสองกลุ่ม กลุ่มควบคุมสอนตามปกติ โดยยึดคู่มือครูของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มทดลองใช้แบบฝึกหัดด้านความเข้าใจในการอ่านในการสอนแต่ละวันใช้แบบฝึกหัดคาบละ 1 ชุด เป็นเวลา 8 คาบ

กลุ่มทดลอง จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ผู้วิจัยแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่านเป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้นๆ แล้วบอกว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระของเรื่องตามที่กำหนดได้
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเรื่อง ตามที่กำหนด
4. ผู้วิจัยแจกแบบฝึกหัดรูปภาพให้นักเรียนแต่ละคน คนละ 1 ชุด
5. ผู้วิจัยอธิบายวิธีการทบทวนแบบฝึกหัดรูปภาพให้นักเรียนเข้าใจ แล้วลงมือทำ
6. ผู้วิจัยเก็บแบบฝึกหัดรูปภาพกลับคืน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

กลุ่มควบคุม จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยแจ้งจุดประสงค์การเรียนให้นักเรียนทราบ
2. ผู้วิจัยแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่านเป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้นๆ แล้วบอกว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระของเรื่องตามที่กำหนดได้
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเรื่อง ตามที่กำหนด
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเนื้อหาของเรื่องในบทเรียนตามกำหนดในแต่ละคาบ
5. ผู้วิจัยติดแถบประโยคคำถามบนกระดานดำโดยให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า
6. ผู้วิจัยเก็บแถบประโยคคำถามกลับคืน

2.2 ท้าการทดสอบทันทีเมื่อจบบทเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยทดสอบทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อนำผลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป การตรวจคะแนน ถ้าตอบถูก ให้ข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิด ตอบหลายคำตอบในข้อเดียวกัน หรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยใช้ T-Test แบบ Independent Group ในรูปของ Difference Scores

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
3. หาค่าความแปรปรวนของคะแนน (Variance)
4. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนน
5. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ของความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้ T-Test แบบ Independent Group

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

t แทน ค่าสถิติ t

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ
ฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ
2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทาง
การเขียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ
3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทาง
การเขียนปานกลางจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ
4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทาง
การเขียนต่ำจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ
ฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน

ค่าสถิติ / กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	45	18.08	40.90	2.2333 *
กลุ่มควบคุม	45	15.24	31.87	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติมีความเข้าใจในการอ่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นั่นคือความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนตามปกติแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่า

2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแตกต่างด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	15	23.06	8.21	2.7288 *
กลุ่มควบคุม	15	20.06	9.92	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 ปรากฏว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่า

3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความแตกต่างด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	15	19.73	14.78	2.493 *
กลุ่มควบคุม	15	15.93	20.07	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 ปรากฏว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติมีความเข้าใจในการอ่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถปานกลางจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่า

4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ
ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแตกต่างด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	15	11.47	29.12	1.0482
กลุ่มควบคุม	15	9.73	12.21	

จากตาราง 5 ปรากฏว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำ มีความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความเข้าใจในการอ่านจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติแตกต่างกัน
2. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติแตกต่างกัน
3. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติแตกต่างกัน
4. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนปลูกจิต เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียนทั้งหมด 118 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนปลูกจิต เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 45 คน โดยแต่ละห้องเรียนแบ่งตามระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ อย่างละ 15 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 90 คน

2. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการทดลองใช้เวลา 8 คาบเรียน คาบเรียนละ 20 นาที เป็นเวลา 3 วัน เมื่อเรียนจบแล้วทำการทดสอบทันที

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เป็นเนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากหนังสือแบบเรียนเรื่อง กระเจิงน้อยจากป่าใหญ่และอ่านเสริมบทเรียน ในแบบเรียนเล่ม 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

4.1 แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน

4.2 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

5. การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Posttest Only Design โดยให้กลุ่มทดลอง ใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน ใช้เวลา

เรียน 8 คาบ คาบเรียนละ 20 นาที และกลุ่มควบคุม เรียนโดยการสอนตามปกติใช้เวลาเรียนเท่ากัน หลังจากเรียนจบบทเรียนแล้วให้ทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านทันที

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในวิธีการทางสถิติใช้ t-test แบบ Independent ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ ผิดด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพผิดด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพผิดด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพผิดด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่าน จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพผิดด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ ผิดด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเก็บไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การใช้แบบฝึกหัดรูปภาพผิดด้านความเข้าใจในการอ่าน

เป็นกิจกรรมที่เร้าความสนใจในการอ่าน และเมื่อนักเรียนสนใจในการอ่าน จะทำให้เด็กเรียนอ่านหนังสือมากขึ้น จะส่งผลต่อด้านความเข้าใจในการอ่าน สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น ทั้งทางด้านการแปลความ การตีความ และการขยายความ ตรงกับผลการวิจัยของอภิญา แก้วชื่น (2528 : 40) ที่พบว่าส่วนที่เป็นรูปภาพและคำตามแบบฝึกเป็นสิ่งเร้าที่สำคัญที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด และงานวิจัยของ พิมพ์พร อุทัยเลิศ (2526 : 50) ที่พบว่าเด็กเรียนที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านมีผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน ก็มีการสอนตามปกติแตกต่างกับเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพเป็นกิจกรรมที่เร้าความสนใจ เป็นวิธีการฝึกให้นักเรียนมีการอ่านมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนทำความเข้าใจเนื้อเรื่องได้รวดเร็วและแม่นยำ การที่นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง มีความเข้าใจในการอ่านที่แตกต่างกัน เพราะรูปภาพมีความสำคัญสำหรับเด็กวัยนี้ เด็กที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงย่อมมีความสามารถในการอ่านสูงตามไปด้วย พร้อมทั้งมีรูปภาพเข้าช่วยเร้าความสนใจย่อมส่งผลการเรียนรู้สูงตามไปด้วย ตรงกับข้อสรุปถึงคุณค่าของรูปภาพของ บันเลื้อ พฤกษ์วัน (2521 : 71) คือ

1. ช่วยเสริมแต่งหนังสือให้เป็นที่น่าสนใจ สุกใจรับผู้อ่านและผู้ที่ได้พบเห็น
2. ช่วยแปลความหมาย และสร้างความเข้าใจ
3. ช่วยขยายประสบการณ์ของผู้อ่านได้กว้างขวาง

สุวิษ แทนปั่น (2517 : 2) สรุปว่า โดยทั่ว ๆ ไปแล้วนักการศึกษา และนักจิตวิทยา เห็นว่าภาพที่เด็กชอบ และมีความสนใจย่อมมีส่วนช่วยชักจูงให้เข้าใจบทเรียนนั้นไปด้วยและทำให้ผลการเรียนรู้ของเด็กดีขึ้น และงานวิจัยของ ไพโรจน์ เบาใจ (2536 : 88) ที่ได้ทำการทดลององค์ประกอบทางกายภาพของสื่อที่เป็นสาเหตุให้เด็กเลือกหนังสือแบบเรียน ผลปรากฏว่าเด็กให้ความสำคัญกับการเลือกรูปภาพประกอบหนังสือเป็นอันดับแรก และภาพที่น่าสนใจ คือ ภาพวาดเหมือนจริงเป็นอันดับแรกรองลงไปคือ ภาพถ่าย นอกจากนี้อาจการสังเกตของผู้วิจัยในระหว่างการทดลองพบว่า นักเรียนมีความสนใจ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และใช้เวลาในการทำแบบฝึกหัดได้รวดเร็วมาก

3. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการใช้ แบบฝึกหัดรูปภาพเป็นกิจกรรมที่ช่วยเร่งความสนใจในการอ่าน เมื่อนักเรียนสนใจในการอ่านจะ ทำให้นักเรียนมีการอ่านมากขึ้น ตรงกับหลักทางจิตวิทยาในเรื่อง กฎการเรียนรู้ของชอร์นไคส์ (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. 2522 : 52 - 62) เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึก (Law of Exercise) ซึ่งกล่าวว่าสิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ย่อมจะทำให้ผู้ฝึก มีความคล่องแคล่วและสามารถทำได้ดี (Law of Use) ในทางตรงกันข้ามสิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้ รับการฝึกหัดหรือทอดทิ้งไปนานแล้วย่อมจะทำไม่ได้ดี (Law of Disuse) ภาษาไทยเป็นวิชา ที่ทักษะผู้เรียนจะมีทักษะทางภาษาดีก็ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือการกระทำซ้ำๆ เมื่อได้อ่านมากขึ้น ความเข้าใจในการอ่านย่อมมากขึ้นด้วย ตรงกับผลการวิจัยของ ประสงค์ สุรสิทธิ์ (สุวิข แทนปิ่น. 2517 : 10 ; อ้างอิงมาจาก ประสงค์ สุรสิทธิ์. 2515 : 37-39) ได้ทดลองเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนจากการอ่านหนังสือบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีแต่ตัวอักษรกับบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีตัวอักษรประกอบด้วยภาพการ์ตูน ผลการทดลอง ปรากฏว่ากลุ่มนักเรียนที่อ่านจากบทเรียนที่ผูกเนื้อเรื่องเป็นการ์ตูน มีผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจ ในการอ่านสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่อ่านจากบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีแต่ตัวอักษร นอกจากนี้ จากการสังเกตของผู้วิจัยในระหว่างการทดลอง พบว่านักเรียนมีความสนใจให้ความร่วมมือเป็น อย่างดี และกระตือรือร้น ที่จะทำแบบฝึกหัดตามชุดต่อ ๆ ไป

4. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำจาก การใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 4 ที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าความสามารถ ในการอ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีน้อย โดยต้องใช้เวลาในการอ่านเนื้อเรื่อง และคำถามใน แบบฝึกหัดเป็นเวลานาน เพราะในการทดลองนี้เป็นการทดลองที่ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาและคำถาม ในแบบฝึกหัดเองทั้งหมด ครูมิได้เป็นผู้อ่านให้ฟังก่อน เมื่อนักเรียนมีความสามารถในการอ่านน้อย ความเข้าใจในการอ่านจึงไม่ประสบผลสำเร็จ นั่นคือนักเรียนไม่สามารถทำความเข้าใจในการอ่าน ตามกิจกรรมที่กำหนดให้ทำได้ ส่วนประสบการณ์เดิมของนักเรียนก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผล การทดลองไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

✓ 1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ด้วยตัวของนักเรียน ครูผู้สอนจึงควรสอดแทรกการฝึก อาจจะเป็นในรูปของแบบฝึกหัดรูปภาพหรือแบบฝึกเสริมทักษะอื่นๆ ให้นักเรียนทำในชั่วโมงเรียนได้ทุกชั่วโมง โดยการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นกันเอง ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกอย่างมีอิสระ ไม่ประหมัดผู้เรียนทำให้กำลังใจและให้การเสริมแรงแก่นักเรียนเพื่อจะได้ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่าน พร้อมกับมีนิสัยรักการอ่านต่อไป

1.2 แบบฝึกหัดรูปภาพ เป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจอยากที่จะอ่านหนังสืออันเป็นที่มาของการอยากเรียน อยากศึกษาหนังสือนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร เป็นการฝึกการทำความเข้าใจได้เพิ่มขึ้น จึงควรหาวิธีการปรับปรุง และสร้างเครื่องมือที่เป็นรูปภาพที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกศึกษาตามความเหมาะสมของตน

1.3 ครูผู้สอนควรมีการนำหลักทางจิตวิทยามาใช้ในการเสริมแรง ใจให้กำลังใจ ใจให้เหมาะกับโอกาส พร้อมกับยอมรับความคิดที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ด้วย

✓ 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรจะสร้างแบบฝึกหัดรูปภาพโดยใช้เทคนิคอื่น ๆ เข้ามาประกอบทำให้น่าสนใจ น่าอ่านมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนจะได้มีโอกาสเลือกและเป็นที่น่าสนใจ เช่น การใช้สีเข้ามาช่วย

2.2 ควรมีการศึกษารายละเอียดของแบบฝึกหัดรูปภาพในนักเรียนที่มีระดับความสามารถต่างกัน ในระดับอื่น ๆ

2.3 ควรทำการทดลองความเข้าใจในการอ่านให้กับนักเรียนที่มีตัวแปรต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดู แรงจูงใจ ความรับผิดชอบ เพื่อเปรียบเทียบว่ามีผลแตกต่างกันหรือไม่

2.4 ควรทดลองสอนในวิชาอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบว่าวิธีการนี้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาใด

2.5 ควรใช้เวลาในการทดลองให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษารูปแบบต่าง ๆ จนเข้าใจและสามารถนำไปใช้กับเนื้อหาวิชาที่เรียนได้

2.6 ควรทำการทดลองเกี่ยวกับทักษะการอ่าน ในด้านการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การมีนิสัยที่ดีในการอ่าน การรักการอ่าน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การศึกษา, สำนัก, กรุงเทพมหานคร. รายงานสรุปผลการวิจัยประจำปีงบประมาณ. 2534.

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2534.

..... . เอกสารเผยแพร่ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.

โรงพิมพ์การศาสนา 2536.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานผลการประเมินความก้าวหน้าทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ป.1-ป.6 ปีการศึกษา. 2534-2537. กรุงเทพฯ :
กองวิชาการ, 2538.

จันทร์จรา พลอยแก้ว. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาการอ่านและพิจารณาวรรณกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

จินตนา งามกาชุย. การเขียนสื่อการเรียนการสอน สุวีริยสาสน์. 2534.

จุมพต วิชกุล. การจัดดำเนินงานเพื่อใช้ประโยชน์จากรูปภาพและข้อเสนอแนะแก่ห้องสมุดในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา

เจียมจิต ห้าวหาญ. การส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในความจำโดยวิธีนำเรื่องสามแบบ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

ฉลองชัย สุรวัฒนบูรณ์. แบบและสีของภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัดสำเนา.

ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2520.

ชื่นจิต การบุญ. อิทธิพลของการฝึกความสามารถทางการคิดแบบเอกลักษ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน โรงเรียนพร้อมพรรณพิทยา อำเภอบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- ณัฐชยา ฐานิสร์. การเปรียบเทียบผลของการฝึกคิดเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยอาเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ทวีป อภิลิทธิ. "การอ่านออกเขียนได้ จุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิต," การศึกษานอกโรงเรียน 21 (17) : 53-57; ตุลาคม-พฤศจิกายน 2526.
- ทวิศักดิ์ บุญทน. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้การสอนแบบโครงสร้างระดับยออดกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา
- ธนัส หลบภัย. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธิพิสัยจากการอ่านเนื้อหาบทเรียนที่แทรกคำถามระหว่างเนื้อหากับการอ่านเนื้อหาบทเรียนที่มีคำถามท้ายเนื้อหา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- นฤมล กังวาลไกล. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนปกติ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- นันทรัตน์ ชื่นขนิม. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษา กับวิธีปกติ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- นิตยา กิจจร. การศึกษาผลการฝึกทักษะการตั้งคำถามของนักเรียนในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

- นิตยา ฤทธิ์โยธี. "การทำและการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ," เอกสารเผยแพร่ความรู้ทางการสอนภาษาไทย. หน่วยศึกษานิเทศก์. กรมสามัญศึกษา, 2520.
- บันลือ พดกษะวัน. "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการสอนอ่าน," ประชากรศึกษา 36, 8: 4-11, พฤษภาคม 2529
- _____. วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช. 2521.
- บุญฤทธิ์ คงคาเพชร. การศึกษาเปรียบเทียบผลการรับรู้ความลึกของภาพ 2 มิติ โดยผู้ใช้เครื่องใช้ความลึกแบบต่าง ๆ ในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- ประดิษฐ์ ชวบเจริญ. เทคโนโลยีทางการศึกษา. อักษรวิทย์. 2524, 298 หน้า.
- ประเทิน มหาจันทร์. การสอนอ่านเบื้องต้น. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523, 326 หน้า.
- ประไพ สุวัตติกุล. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะแบบปรนัยชนิดเลือกตอบกับการใช้แบบฝึกหัดตามหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ท 305. ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ประสาธ อิศรปริดา. รายงานการวิจัยการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการฝึก. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม : อภิชาดิการพิมพ์, 2532.
- ปรินญา เกื้อหนุน. การศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านด้วยวิธีใช้และไม่ใช้การฟังประกอบ. ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- พะอบ โปษะกฤษณะ. ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พีระพัฒนา, 2526.
- ผุสดี สิ้นสืบผล. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษขั้นดีความของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 4 วิชาเอกภาษาอังกฤษในวิทยาลัยครูเขตนครหลวง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531

- พิมพ์พร อุทัยเลิศ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เรียนโดยการใช้แบบ
ฝึกกับไม่ใช้แบบฝึก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2526. อัดสำเนา.
- เพ็ญศรี รังสิยากุล. การอ่านภาษาอังกฤษ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528.
- ไพโรจน์ เภาใจ. องค์ประกอบทางกายภาพของหนังสือที่เป็นสาเหตุให้เด็กเลือกหนังสือแบบเรียน.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
อัดสำเนา.
- ภัทรา นิคมานนท์. การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. วิทยาลัยครูจันทระเกษม, 2532.
- มัลลิกา รักดีรงค์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียนและทัศนคติต่อการ
เรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้รับการสอน
แบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- มานิต บุญประเสริฐ. "ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน," จันทร์เกษม. 174; 9 กันยายน-ตุลาคม 2526.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. การเลือกหนังสือ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- รัตนกร สายแก้ว. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เข้าร่วมกิจกรรม
ส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด. ปริญญาณิพนธ์ ก.ศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ฤดี ประสพศักดิ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการมองเห็นปัญหากับการสอน
โดยการอภิปรายปัญหาตามคู่มือครู. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- วรวิทย์ วิเศษจันทร์. ผลของผู้สังเกตการณ์ที่มีต่อการรับรู้ภาพประกอบแบบเรียน. ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

- วันเพ็ญ สุภักดิ์. การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวกับวิธีอ่าน
แล้วทำแบบฝึกหัด. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- วิชัย เพ็ชรเรือง. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 4 ที่พูดภาษาถิ่นระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกซ่อมเสริมกับกลุ่มที่ได้รับการ
สอนโดยใช้แบบฝึกซ่อมเสริมทั่วไป. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. คู่มือภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.
 _____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) 2534.
- วุฒิ แตรสังข์. การศึกษา แบบ สี และขนาดของภาพประกอบแบบเรียน ที่นักเรียนระดับ
ชั้นประถมศึกษาตอนปลายชอบ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร, 2514. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือการประเมินผลการเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
 _____. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษาชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
 _____. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช. 2521 (ฉบับปรับปรุง. 2533.) กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.
- สนั่น ปัทมทิน. การถ่ายภาพวารสารศาสตร์. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513.
- สนิท ตั้งทวี. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยโดยใช้และไม่ใช้บทเสริมทักษะ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- สนิท สัตยโยภาส. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร, 2526.
- สาตินี บุโรดม. การสร้างแบบฝึกวาดภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- สุจรีต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :
 ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

- สุเทพ จิตรชื่น. ผลของการฝึกสมรรถภาพด้านประชาชนวิสัยโดยย้ารูปภาพเป็นสื่อต่อความเข้าใจในการอ่าน ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สุธามาศ สังข์ลาโพธิ์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนคำและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับแบบปกติ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สุนันท์ จูทะสร. การวิเคราะห์ความสำคัญของภาพประกอบหนังสือแบบเรียนที่มีต่อหนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509. อัดสำเนา.
- สุรศักดิ์ กาญจนการุณ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียนและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่พูดภาษาเขมรเป็นภาษาแม่ที่ได้รับการสอน แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนแบบปกติ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สุวดี ภูประดิษฐ์. การศึกษาความสามารถในการอ่านและวิเคราะห์ปัญหาการอ่านบทร้อยกรองไทยโดยย้าแบบทดสอบแนวโคลง. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- สุวิช แทนปิ่น. การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนด้วยบทเรียนที่มีแต่อักษร บทเรียนที่มีตัวอักษรประกอบด้วยภาพการ์ตูน โครงร่างการ์ตูนล้อของจริง และการ์ตูนล้อของจริง. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- สมชัย ไชยกุล. การสร้างแบบฝึกการออกเสียงคำที่สะกดด้วยแม่ "กก" "กค" และ "กบ" สำหรับนักเรียนที่พูดภาษามลายูระดับประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- สมนึก มุกดา. ผลการฝึกการรับรู้แบบภาพสองนัยที่มีการต่อการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

- อ้อยทิพย์ รุจิเรข. ความสามารถในการอ่านระดับวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อุดสาเนา
- อภิญญา แก้วชื่น. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการคิดที่เป็นการตั้งล้อของจริงกับการ์ตูนโครงร่าง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อุดสาเนา.
- อัทธยา สายศิลป์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วกับการสอนที่ฝึกตามกิจกรรมในคู่มือการสอนของกรมวิชาการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อุดสาเนา.
- อัมพร จันทรมาศ. การศึกษาผลของการเสนอสื่อจัดแบบภาพประสมโดยการใช้อภาพเสริมแทนคำบรรยายเสริม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อุดสาเนา.
- อัมพร สุขเกษม. การอ่านหนังสือ. : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม , 2520.
- เอี่ยมพร จตุรธารง. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านบทความที่มีการจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องด้วยวิธีต่าง ๆ กับบทความที่ไม่ได้จัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อุดสาเนา.

Babbs, Patricia Joan. "The Effects of Instruction in the Use of a Metacognitive Comprehension Monitoring Strategy Upon Fourth Grader's Reading Comprehension and Recall Performance," Dissertation Abstracts International. 44 : 1741-A; December, 1983.

- Bartlett, Frederic G. and others. Remembering : A Study in Experimental and Social Psychology, Cambridge University Press, 1984.
- Blankenship, Dallas James. "A Study of The Effect of Creativity Training Upon The Self-Concept, Achievement and Creative Performance of the First Grade Pupils," Dissertation Abstracts International. 36 : 7147 - A; May, 1976.
- Burton, William H. and Bakes, clara Belle, Reading in Child Development, Indianapolis, Bobbs-Merrill, 1956.
- Bush, Clifford L. and Mildred H. Huebner. Strategies for Reading in the Elementary School. New York : Macmillan, 1970.
- Dale, Edgar. Audio-Visual Methods in Teaching. New York, Dryden Press, 1969.
- Dallman, Martha and others. The Teaching of Reading. 4th ed. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1974.
- Diller, Martha H. and Joanne P. Olson. Personalizing Reading Instruction in Media, Junior and Senior High School. New York : Macmillan, 1977.
- Emans, Robert and Gloria Patyk. "Why Do High Student Read," Journal of Reading. 5 : 300 - 304 ; February, 1967.
- Ford, B.C. "An Evaluation of Creativity with Mentally Retarded Youngster" Dissertation Abstracts International. 36: 6578-A; April, 1976.
- Fry, Edward. Elementary Reading Instruction. New York McGraw-Hill Book Company, 1977. 339 P.
- Gray, W.S. and Rogers Bernice. Encyclopedia of Educational Research. London : Macmillan, 1960.

- Hafner, Lawrence E. and Hayden B. Jolly. Pattern of Teaching Reading in the Elementary School. New York : Macmillan, 1972.
- Harris, Albert J. and Sipay Edward R. Effective Teaching of Reading. New York : David Mcker, 1971.
- Knowlton, James Q. "On the Definition of Picture," A-V Communication Review. Summer 1966.
- Petty, Green "Language Workbooks and Practices Material," Developing Language Skills in the Elementary School. New York : Allyn and Bacon, 1968.
- Rivers, Willga M. Teaching Foreign Language Skills. The University of Chicago Press, 1970. 180. P
- Strang, Ruth. The Improvement of Reading. New York : McGraw-Hill, 1967. 512 P
- Wainwright, Gurdon R. Rapid. Reading Made Simple. Great Britain. W.H. Allen, Co Ltd, 1972, 272 P.
- Wittich, Walter A. and Charles F. Schuller. Audio Visual Materials. 2 nd ed, New York, Harper and Brother, 1957, 570 p.

הכנת

ภาคผนวก ก

**ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน**

ผลการวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

ข้อที่	P _H	P _L	p	r	ข้อที่	P _H	P _L	p	r
1.	.90	.54	.74	.44	16.	.81	.09	.43	.71
2.	.81	.63	.72	.22	17.	.54	.18	.35	.39
3.	.81	.27	.55	.54	18.	.63	.36	.49	.27
4.	.63	.18	.40	.47	19.	.81	.36	.59	.46
5.	.72	.27	.49	.45	20.	.90	.36	.65	.58
6.	.81	.54	.68	.31	21.	.72	.18	.44	.54
7.	.81	.36	.59	.46	22.	.63	.18	.40	.47
8.	.90	.27	.61	.64	23.	.63	.36	.49	.27
9.	.90	.54	.74	.44	24.	.72	.36	.54	.36
10.	.81	.27	.55	.54	25.	.63	.18	.40	.47
11.	.90	.36	.65	.58	26.	.72	.18	.44	.54
12.	.90	.27	.61	.64	27.	.63	.18	.40	.47
13.	.90	.18	.56	.71	28.	.81	.45	.64	.39
14.	.90	.36	.65	.58	29.	.45	.27	.36	.20
15.	.54	.18	.35	.39	30.	.54	.18	.35	.39

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7814

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน จำนวน 30 ข้อ

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบนี้มีคำถามทั้งหมด 30 ข้อ ให้เวลา 40 นาที ควรทำให้ครบทุกข้อ
2. คำถามในแบบทดสอบนี้ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบทั้งสิ้น ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด จากข้อ ก ข ค หรือ ง ที่ทำให้ไว้ เมื่อเลือกคำตอบใดให้ใบชี้ลงในช่องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ข้างอักษรนั้น ในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง นักเรียนเลือกคำตอบ ง

ก. () ข. () ค. () ง. (X)

ถ้าขีดคำตอบแล้วต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ก็ให้ขีดทับรอยเสียก่อนให้ชัดเจน แล้วจึงค่อยขีดคำตอบใหม่

ตัวอย่าง ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ง เป็น ข ดังนี้

ก. () ข. (X) ค. () ง. (~~X~~)

3. จงระวัง ขีดคำตอบให้ตรงกับคำถามเสมอ การเดาไม่ได้ช่วยให้ได้คะแนนดีเลย
4. ห้ามขีดหรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในแบบทดสอบ และหลังจากทำแบบทดสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้หน้าแบบทดสอบและกระดาษคำตอบส่งคืนกรรมการคุมสอบอย่างครบถ้วนด้วย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

จากเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่ จงตอบคำถามข้อที่ 1-20

1. กระเจงมีลักษณะคล้ายกวาง คำว่า "คล้าย" หมายความว่าอย่างไร

ก เหมือน	ข เท่า
ค เหมาะสม	ง พอดี
2. การทำลายมีความหมายว่าอย่างไร

ก การทำให้เสียน้อยลง	ข การทำให้อายุไยลง
ค การทำให้ลดลง	ง การทำให้ยอลง
3. สัตว์ป่าชอบอยู่ในที่กว้างขวาง คำว่า "กว้างขวาง" หมายความว่าอย่างไร

ก ลับเฉพาะ	ข พอดีกับตัว
ค ลับตา	ง ใหญ่โต
4. ก้องตามไปดูกระเจงด้วยความสงสาร คำว่า "สงสาร" หมายความว่าอย่างไร

ก รู้สึกดีใจ	ข รู้สึกเห็นใจ
ค รู้สึกท้อใจ	ง รู้สึกน้อยใจ
5. อาการเสีร้าวสร้อยของกระเจงน้อยที่เกิดขึ้นนั้นตรงกับข้อใด

ก นอนนิ่งน้ำตาไหล	ข กินอาหารแล้วนอน
ค กินน้ำแล้วนอน	ง นอนนิ่งแล้วส่งเสียงร้อง
6. กระเจงน้อยเป็นตัวยืนอยู่ในกรงอย่างหวาดกลัว คำว่า "หวาดกลัว" มีอาการตรงกับข้อใด

ก ร้องเสียงดัง	ข มีน้ำตาไหล
ค ไม่ยอมสู้หน้า	ง หูขึ้นขึ้น
7. บ้านของก้องเป็นอย่างไร

ก แห้งแล้ง	ข น้ำท่วม
ค น้ำท่วม	ง ฝนตกมาก
8. กระเจงน้อยเมื่อมาอยู่ที่บ้านของก้องเป็นเช่นไร

ก วิ่งเล่นไปมา	ข นอนพักผ่อน
ค ร้องส่งเสียงดัง	ง นอนนิ่งไม่กินอาหาร

18. ใครเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่ามอบชีวิตาหม่าให้กับกระเจงน้อย

ก พ่อของก๊อง

ข ลุงเดิม

ค ก๊อง

ง เด็ก ๆ ในหมู่บ้าน

19. จากเรื่องที่เราอ่านใครที่สมควรได้รับการยกย่องมากที่สุด

ก ก๊อง

ข พ่อของก๊อง

ค ลุงเดิม

ง เด็ก ๆ

20. สิ่งใดต่อไปนี้เป็นสมควรมีการรักษาไว้มากที่สุด

ก ดินไม้

ข อาหารของสัตว์

ค ที่อยู่ของสัตว์

ง เพื่อน ๆ ของสัตว์

จากเรื่อง วัวและควาย จงตอบคำถามข้อที่ 21-23

21. สัตว์เลี้ยงจากเรื่องที่เราอ่านสมควรเป็นอะไร

ก กวาง

ข วัว

ค สุนัข

ง ม้า

22. จากเรื่องที่เราอ่านส่วนใดของสัตว์ที่สามารถทำให้ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง

ก เนื้อ

ข เลือด

ค นม

ง หนัง

23. ประโยชน์ที่สำคัญของวัวและควายต่อคนเราก็คืออะไร

ก น้ทาง

ข แรงงาน

ค เป็นเพื่อน

ง เป็นอาหาร

จากเรื่อง กวางเขางาม จงตอบคำถามข้อที่ 24-29

24. จากเรื่องที่เราอ่านสัตว์ชนิดใดสมควรมีการปรับปรุงตัวเองมากที่สุด

ก กวาง

ข ควาย

ค กระต่าย

ง วัว

25. ทำไมควายจึงวิ่งเข้าขวิดควาง

ก เกิดความโมโห

ข เกิดการทะเลาะกัน

ค เกิดการมองจ้องหน้ากัน

ง เกิดการแย่งอาหารกัน

26. ข้อเสียของควางที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่ทำคืออะไร

ก การโมโห

ข การเดินเซ

ค การเดินกินอาหารเพียงลำพัง

ง การพูดจา

27. ควายสมควรปรับปรุงตัวเองในเรื่องใด

ก การเดิน

ข การโมโห

ค การพูดจา

ง การกินหญ้า

28. ลักษณะเด่นชัดที่สุดของควางคืออะไร

ก ใจร้อน

ข ใจเย็น

ค ชอบโอ้อวด

ง ใจโมโห

29. เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นเป็นอันดับสุดท้าย

ก ควางกินหญ้า

ข ควางเห็นควายป่า

ค ควางตกใจ

ง ควางวิ่งหนี

จากเรื่อง นั่งเกวียนชมควาง จงตอบคำถามข้อที่ 30

30. จากเรื่องที่ทำสัตว์ใดที่นำมาใช้เป็นแรงงาน

ก ควาง

ข เก้ง

ค ควาย

ง ม้า

เฉลยแบบทดสอบวัดความรู้ เข้าใจงานการอ่าน

1. ก	11. ค	21. ข
2. ค	12. ง	22. ค
3. ง	13. ก	23. ข
4. ข	14. ค	24. ก
5. ก	15. ก	25. ก
6. ค	16. ง	26. ง
7. ข	17. ก	27. ข
8. ง	18. ข	28. ก
9. ข	19. ค	29. ง
10. ง	20. ก	30. ค

ภาคผนวก ค

แผนการสอน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง คาบที่ 1

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ประกอบด้วยการแปลความ การตีความ และการขยายความ จากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเรื่องเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจ
ในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะ
เป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน รวดเร็วกว่า

- ลุงเดิมเป็นใคร
- ลุงเดิมมาที่บ้านของก้องรอยวิธีใด
- ลุงเดิมมาที่บ้านของก้องเพื่อช่วยสัตว์ใด
- สรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ตามที่กำหนด

(ในภาคผนวก ง หน้า 2)

ขั้นที่ 4 ครูแจกแบบฝึกหัดรูปภาพให้นักเรียน แล้วอธิบายวิธีการทำให้อ่าน
แล้วให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด (ในภาคผนวก ง หน้า 3-7)

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแบบฝึกหัดรูปภาพกลับคืนเพื่อตรวจความถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่
- แบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการขณะเรียน
- ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม คาบที่ 1

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- ลุงเดิมเป็นเณร
- ลุงเดิมมาที่บ้านของก้องโดยวิธีาต
- ลุงเดิมมาที่บ้านของก้องเพื่อช่วยสัตว์าต
- สรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 2)

ขั้นที่ 4 ครูนำแถบประโยคคำถามติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแถบประโยคคำถามกลับคืน

สื่อการเรียนรู้การสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่
- แถบประโยคคำถาม

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- การตอบคำถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง คาบที่ 2

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

ประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญประกอบด้วยการแปลความ การตีความ และการขยายความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจ
ในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะ
เป็นวิธีที่จะทำให้เด็กมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- จากเรื่องกล่าวถึงอะไร
- ถ้าหากมีการตัดไม้ทำลายป่าสิ่งใดจะเกิดขึ้น
- หมู่บ้านของลุงเดิมเป็นเช่นไร
- สัตว์ใดที่ตายกระเจง
- สถานที่ใดที่น่าทึ่งได้ง่าย

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง

ขั้นที่ 4 ครูแจกแบบฝึกหัดรูปภาพให้นักเรียน แล้วอธิบายวิธีการทำให้เข้าใจ แล้วให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด (ในภาคผนวก ง หน้า 9-13)

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแบบฝึกหัดรูปภาพกลับคืนเพื่อตรวจความถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่
- แบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม คาบที่ 2

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญและตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- จากเรื่องกล่าวถึงอะไร
- ถ้าหากมีการตัดไม้ทำลายป่าสิ่งใดจะเกิดขึ้น
- หมู่บ้านของลุงเดิมเป็นเช่นไร
- สัตว์ใดคล้ายกระเจง
- สถานที่ใดน่าทึ่งมากที่สุด

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กระเจิงน้อยจากป่าใหญ่ ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 8)

ขั้นที่ 4 ครูนำแถบประโยคคำถามติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแถบประโยคคำถามกลับคืน

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กระเจิงน้อยจากป่าใหญ่
- แถบประโยคคำถาม

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- การตอบคำถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง คาบที่ 3

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญประกอบด้วยการแปลความ การตีความ และการขยายความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่นำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- จากเรื่องกล่าวถึงอะไร
- แปลความหมายของคำได้
- ขยายเรื่องจากที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 14)

ขั้นที่ 4 ครูแจกแบบฝึกหัดรูปภาพให้กับนักเรียน แล้วอธิบายวิธีการทำห้เข้าใจ แล้วให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด (ในภาคผนวก ง หน้า 15-19)

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแบบฝึกหัดรูปภาพกลับคืนเพื่อตรวจความถูกต้อง

สื่อการเรียนรู้การสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กระเจิงน้อยจากป่าใหญ่
- แบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม คาบที่ 3

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านนโนใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านนโนใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามนโนใจเรื่องที่ทำให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านนโนใจเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจงานการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- จากเรื่องกล่าวถึงอะไร
- แปลความหมายของคำได้
- ขยายเรื่องจากที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 14)

ขั้นที่ 4 ครูนำแถบประโยคคำถามติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแถบประโยคคำถามกลับคืน

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กระเจิงน้อยจากป่าใหญ่
- แถบประโยคคำถาม

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- การตอบคำถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง คาบที่ 4

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญประกอบด้วยการแปลความ การตีความ และการขยายความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการสร้างความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- จากเรื่องกล่าวถึงอะไร
- บอกลักษณะป่าแห่งใหม่ได้
- อธิบายความหมายของคำ
- เหตุการณ์สำคัญของกระเจงน้อย

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 20)

ขั้นที่ 4 ครูแจกแบบฝึกหัดรูปภาพให้กับนักเรียน แล้วอธิบายวิธีการทำให้เข้าใจ แล้วให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด (ในภาคผนวก ง หน้า 21-25)

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแบบฝึกหัดรูปภาพกลับคืนเพื่อตรวจความถูกต้อง

สื่อการเรียนรู้การสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กระเจิงน้อยจากป่าใหญ่
- แบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม คาบที่ 4

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจงานการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- จากเรื่องกล่าวถึงอะไร
- บอกลักษณะป่าแห่งใหม่ได้
- อธิบายความหมายของคำ
- เหตุการณ์สำคัญของกระเจงน้อย

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 20)

ขั้นที่ 4 ครูนำแถบประโยคคำถามติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแถบประโยคคำถามกลับคืน

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่
- แถบประโยคคำถาม

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- การตอบคำถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง คาบที่ 5 X

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญประกอบด้วยการแปลความ การตีความ และการขยายความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้งานชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง วัวและควาย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการสร้างความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- จากเรื่องกล่าวถึงอะไร
- สัตว์เลี้ยงคืออะไร
- บอกความหมายของคำ
- สรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง วัวและควาย ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 26)

ขั้นที่ 4 ครูแจกแบบฝึกหัดรูปภาพให้นักเรียน แล้วอธิบายวิธีการทำที่เข้าใจ แล้วให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด (ในภาคผนวก ง หน้า 27-31)

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแบบฝึกหัดรูปภาพกลับคืนเพื่อตรวจความถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง วัฏและควาย
- แบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม คาบที่ 5

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง วัวและควาย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการสร้างความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- จากเรื่องกล่าวถึงอะไร
- สัตว์เลี้ยงคืออะไร
- บอกความหมายของคำ
- สรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง วัวและควาย ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 26)

ขั้นที่ 4 ครูนำแถบประโยคคำถามติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแถบประโยคคำถามกลับคืน

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง วัฏและควาย
- แถบประโยคคำถาม

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- การตอบคำถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง คาบที่ 6

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญประกอบด้วยการแปลความ การตีความ และการขยายความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กวางเขางาม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- จากเรื่องกล่าวถึงอะไร
- บอกความหมายของคำได้
- สรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กวางเขางาม ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 32)

ขั้นที่ 4 ครูแจกแบบฝึกหัดรูปภาพให้กับนักเรียน แล้วอธิบายวิธีการทำให้เข้าใจ แล้วให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด (ในภาคผนวก ง หน้า 33-36)

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแบบฝึกหัดรูปภาพกลับคืนเพื่อตรวจความถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กวางเขางาม
- แบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมขณะ เรียน
- ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม คาบที่ 6

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กวางเขางาม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- จากเรื่องกล่าวถึงอะไร
- บอกความหมายของคำได้
- สรุปเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กวางเขางาม ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 32)

ขั้นที่ 4 ครูนำแถบประโยคคำถามติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแถบประโยคคำถามกลับคืน

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กวางเขางาม
- แถบประโยคคำถาม

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมขณะเรียน
- การตอบคำถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง คาบที่ 7

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญประกอบด้วยการแปลความ การตีความ และการขยายความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กวางเขางาม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- ใครเป็นตัวละครที่สำคัญ
- ลักษณะของตัวละคร
- ผลที่เกิดขึ้นกับตัวละคร

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กวางเขางาม ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 37)

ขั้นที่ 4 ครูแจกแบบฝึกหัดรูปภาพให้นักเรียน แล้วอธิบายวิธีการทำให้อ่าน แล้วให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด (ในภาคผนวก ง หน้า 38-43)

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแบบฝึกหัดรูปภาพกลับคืนเพื่อตรวจความถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กวางเขางาม
- แบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมขณะเรียน
- ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม คาบที่ 7

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง กวางเขางาม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจเวลาสั้นๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- ใครเป็นตัวละครที่สำคัญ
- ลักษณะของตัวละคร
- ผลที่เกิดขึ้นกับละคร

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง กวางเขางาม ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 37)

ขั้นที่ 4 ครูนำแถบประโยคคำถามติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแถบประโยคคำถามกลับคืน

สื่อการเรียนรู้การสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง กวางเขางาม
- แถบประโยคคำถาม

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมขณะเรียน
- การตอบคำถาม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง คาบที่ 8

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญประกอบด้วยการแปลความ การตีความ และการขยายความจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็นการอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง นิ่งเกวียนชมกวาง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการเร้าความสนใจในเวลาสั้นๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- ใครเป็นตัวละครที่สำคัญ
- ลักษณะของตัวละคร
- ผลที่เกิดขึ้นกับตัวละคร

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง นิ่งเกวียนชมกวาง ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 44)

ขั้นที่ 4 ครูแจกแบบฝึกหัดรูปภาพให้กับนักเรียน แล้วอธิบายวิธีการทำให้อ่านเข้าใจ แล้วให้นักเรียนลงมือทำแบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด (ในภาคผนวก ง หน้า 44-49)

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแบบฝึกหัดรูปภาพกลับคืนเพื่อตรวจความถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง นั่งเกวียนชมทิว
- แบบฝึกหัดรูปภาพ 1 ชุด

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- ตรวจผลงานจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนกลุ่มควบคุม คาบที่ 8

กลุ่มวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่าน

เวลา 1 คาบ (20 นาที)

จุดประสงค์การเรียนรู้

การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่กำหนดให้อ่านได้ และเป็น
การอ่านที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนอ่านในใจสามารถจับใจความสำคัญ และตอบคำถามในเนื้อเรื่องที่ให้อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านในใจเรื่อง นิ่งเกวียนหมกวาง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 ครูแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนอ่าน เป็นการสร้างความสนใจในเวลา
สั้น ๆ แล้วบอกนักเรียนว่าเมื่ออ่านจบแล้วจะต้องบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ เพราะเป็นวิธีที่จะทำ
ให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน โดยบอกได้ว่า

- ใครเป็นตัวละครที่สำคัญ
- ลักษณะของตัวละคร
- ผลที่เกิดขึ้นกับตัวละคร

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง นิ่งเกวียนหมกวาง ตามที่กำหนด (ในภาคผนวก ง หน้า 44)

ขั้นที่ 4 ครูนำแถบประโยคคำถามติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า

ขั้นที่ 5 ครูเก็บแถบประโยคคำถามกลับคืน

สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารเนื้อเรื่อง นั้งเกวียนชมทิว
- แผนประโยคคำถาม

การวัดผลประเมินผล

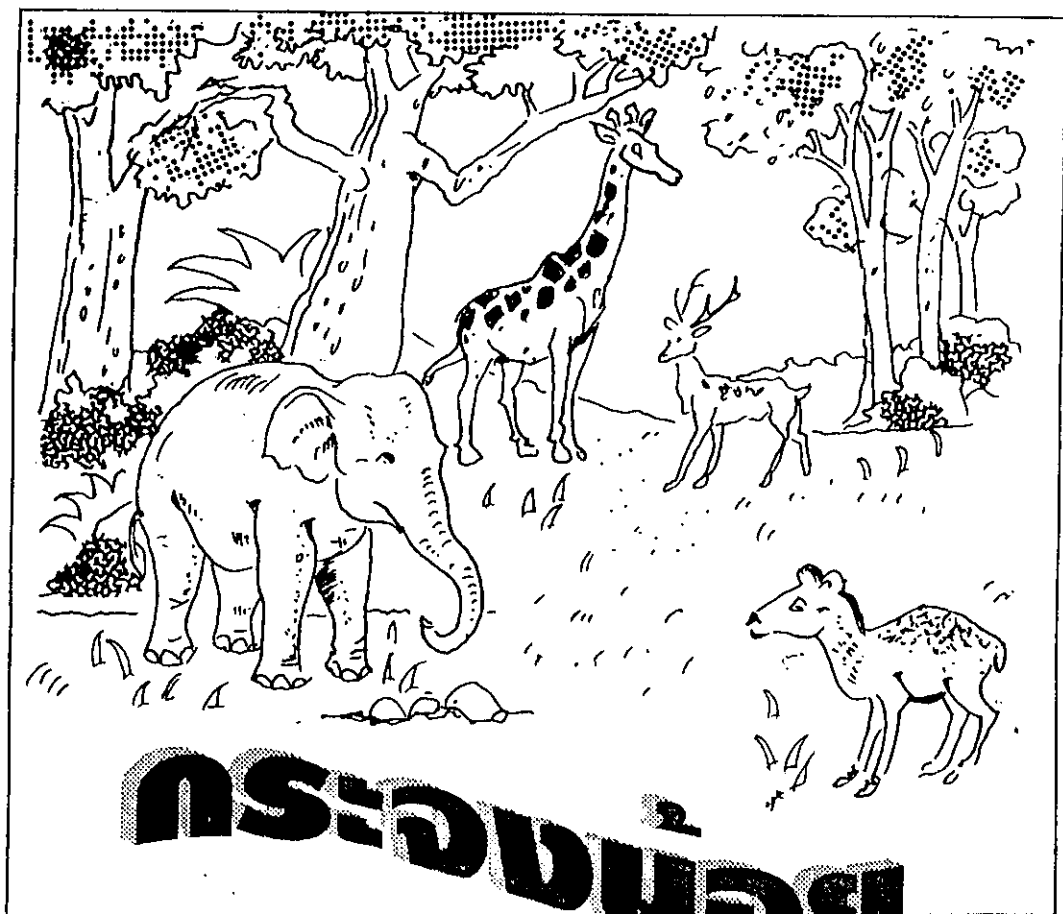
- สังเกตพฤติกรรมการเรียน
- การตอบคำถาม

ภาคผนวก ง

แบบฝึกหัดด้านความเข้าใจในการอ่าน

แบบฝึกหัดภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

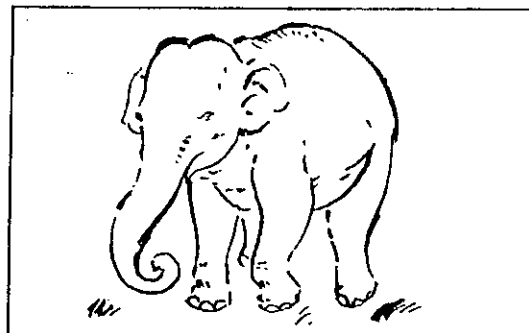
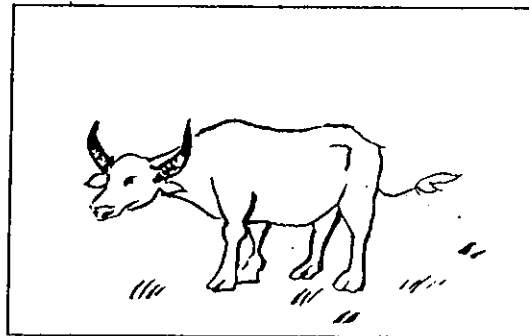
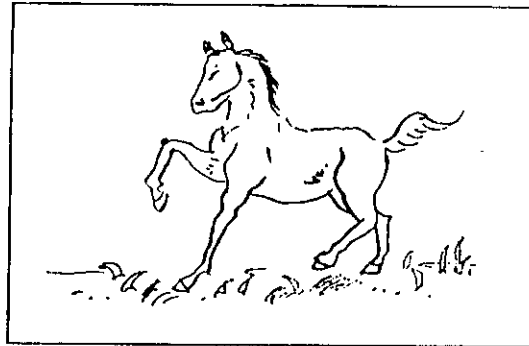
กระเจิงน้อย

จากป่าใหญ่

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓
ท้ายภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

ตัวอย่าง ช้างเป็นสัตว์ป่า

✓

เรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่

ลุงเดิมเป็นเพื่อนของพ่อ บ้านลุงเดิมอยู่ที่เชิงเขาซึ่งไกลจากหมู่บ้านที่ก้องอยู่ ลุงเดิมเป็นคนขยันทำมาหากิน มีใจคอกว้างขวาง ชอบช่วยเหลือคนอื่นเสมอคนในหมู่บ้านจึงรักใคร่และนับถือลุงเดิม

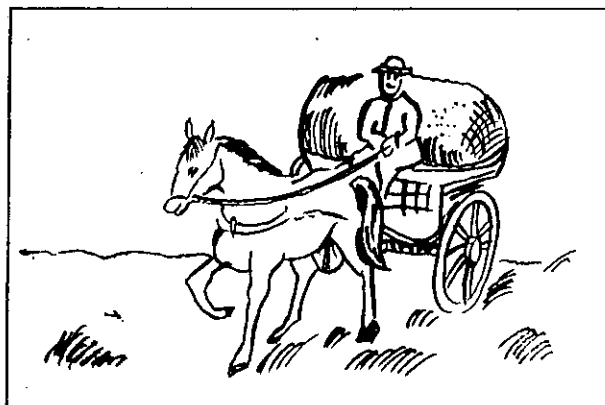
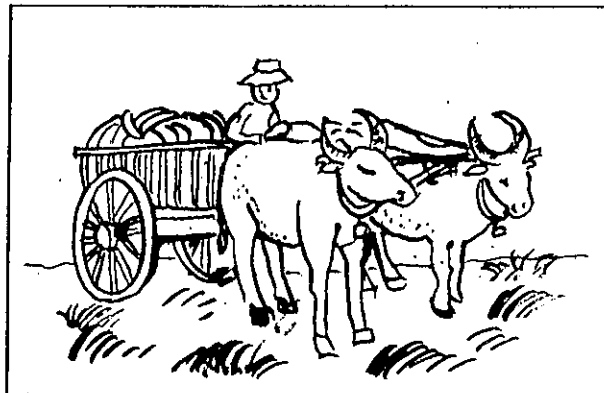
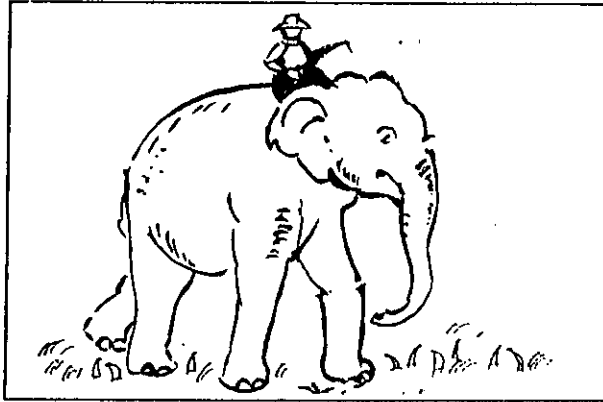
วันหนึ่งลุงเดิมใช้ควายเทียมเกวียนและขับเกวียนมาหยุดที่บ้านของก้อง บนเกวียนมีกระเจงตัวหนึ่ง มันยืนตัวสั่นอยู่ในกรงอย่างหวาดกลัว พ่อออกมาต้อนรับลุงเดิม ลุงเดิมเล่าให้พ่อฟังว่า เมื่อไม่นานมานี้หมู่บ้านของลุงเดิมถูกน้ำป่าจากภูเขาท่วม น้ำป่าพัดพาบ้านเรือนและป่าไม้เสียหาย คนไม่มีที่อยู่ สัตว์ป่าไม่มีที่อยู่อาศัย สัตว์เลี้ยงล้มตาย พืชผักที่ปลูกไว้เสียหาย

จงเลือกภาพที่ตรงกับเรื่องที่อ่าน

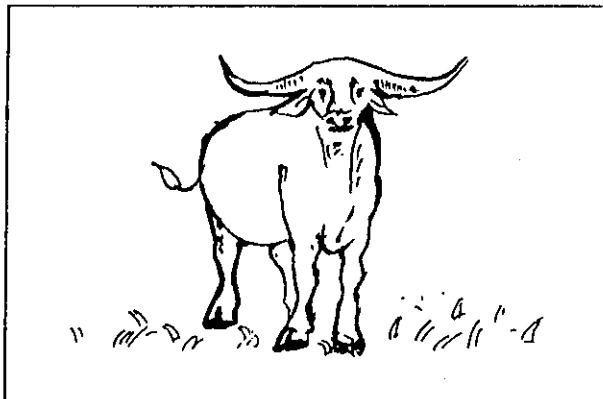
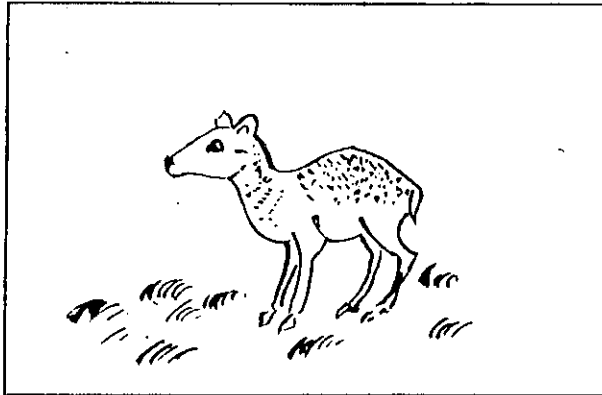
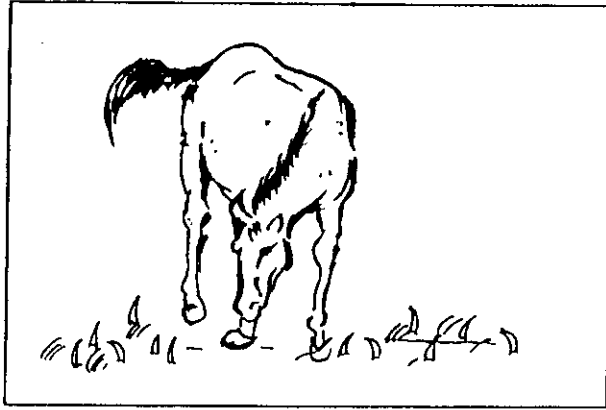
๑. ลุงเติมเป็นใคร

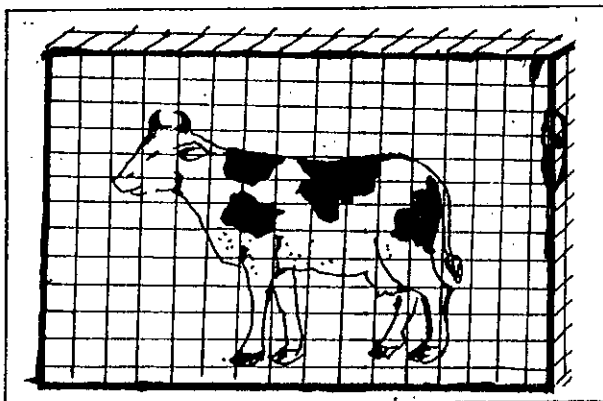
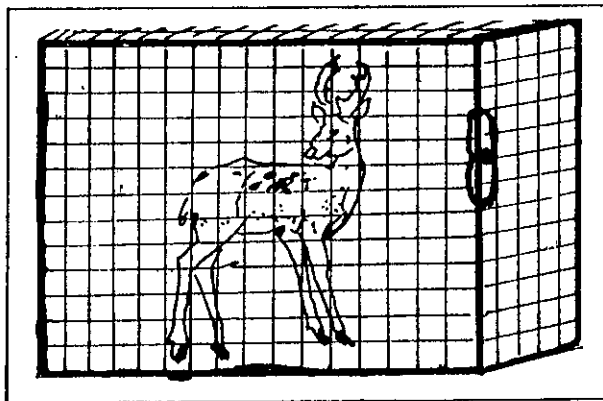
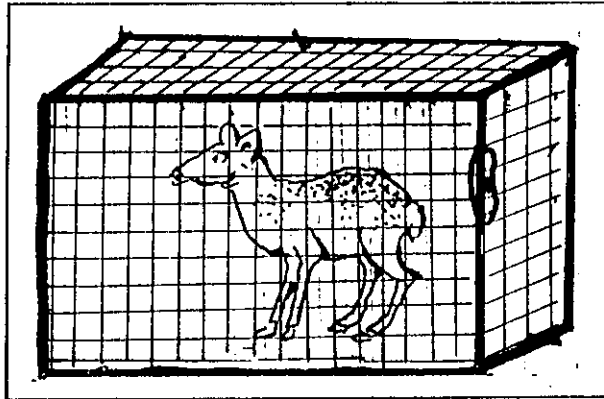
๒. ลุงเต็มมาที่บ้านของก้องโดยวิธีใด

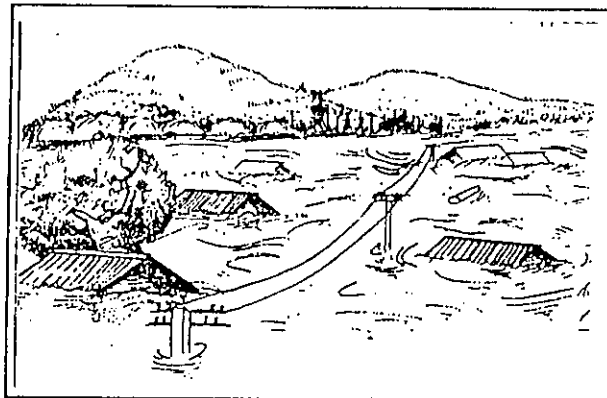
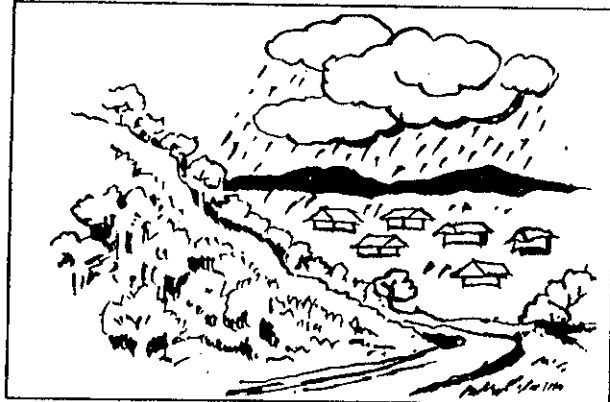
๓. ลุงเติมมาที่บ้านของก้องเพื่อช่วยสัตว์ใด

๔. จากเรื่องกล่าวถึงสิ่งใด

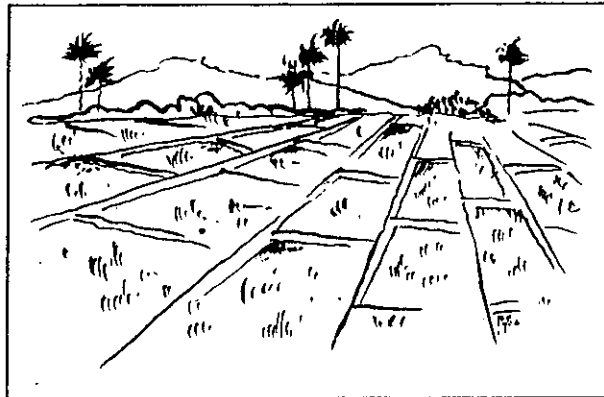
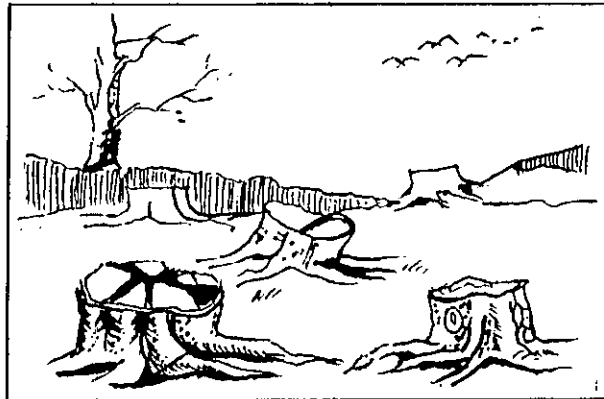
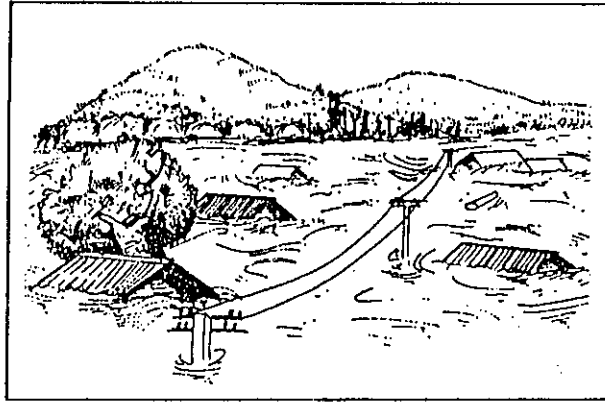
๕. เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นกับหมู่บ้านของลุงเต็ม
คืออะไร

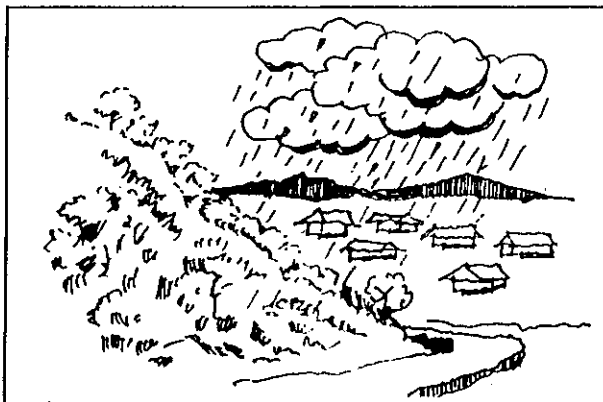
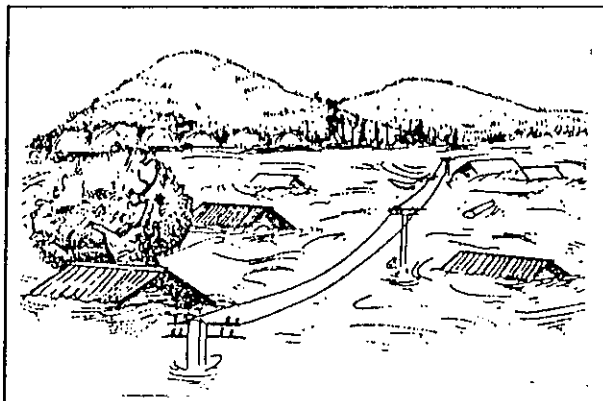
“ เพราะเราตัดไม้ทำลายป่าจึงทำให้เกิดน้ำท่วม ”

ลุงเต็มพูดแล้วเล่าต่อไปว่า บ้านของลุงเต็มอยู่บนที่สูงและอยู่ห่างจากทางน้ำไหลผ่าน จึงไม่ถูกน้ำพัดพาไป บ้านเรือนที่อยู่ต่ำจะถูกน้ำป่าพัดพากวาดไปหมด ลุงเต็มไปพบกระเจงตัวนี้ไม่มีที่อยู่อ จึงนำกระเจงมาให้พ่อ ก้องตื่นเต้นมากเพราะก้องเพิ่งเคยเห็นกระเจง กระเจงเป็นสัตว์น่ารัก รูปร่างคล้ายกวางแต่ตัวเล็กกว่ากวางและไม่มีเขา

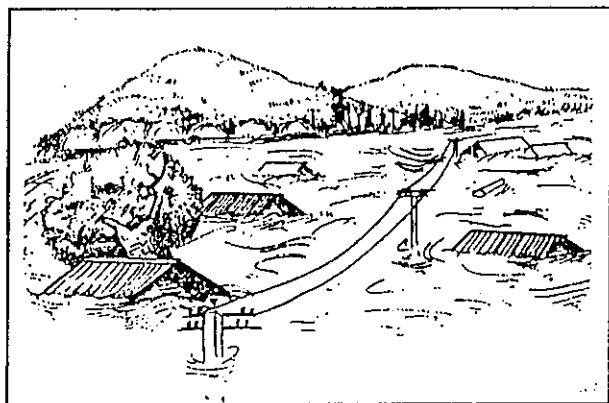
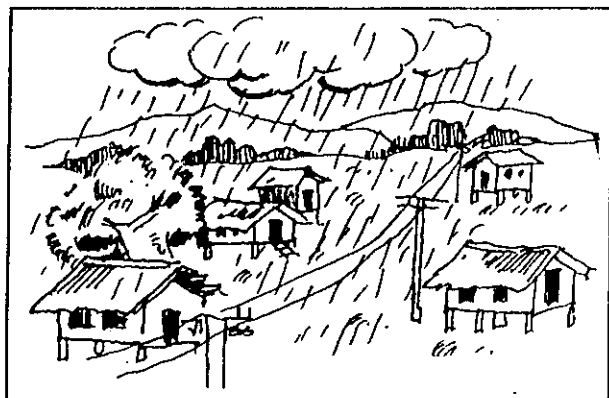
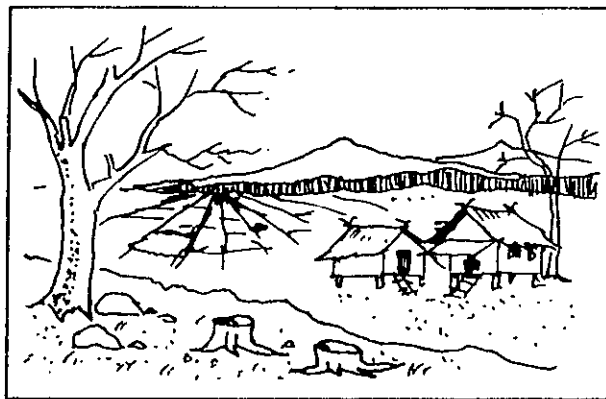
๖. จากเรื่องกล่าวถึงอะไร

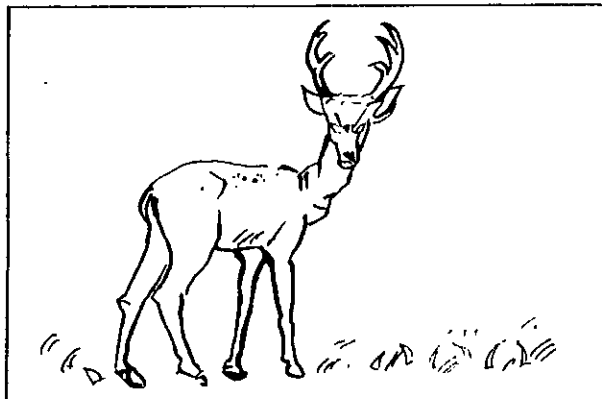
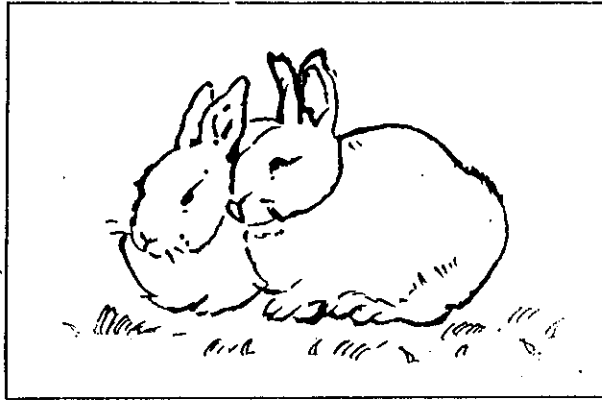
๗. ถ้าหากมีการตัดไม้ทำลายป่าสิ่งใดจะเกิดขึ้น

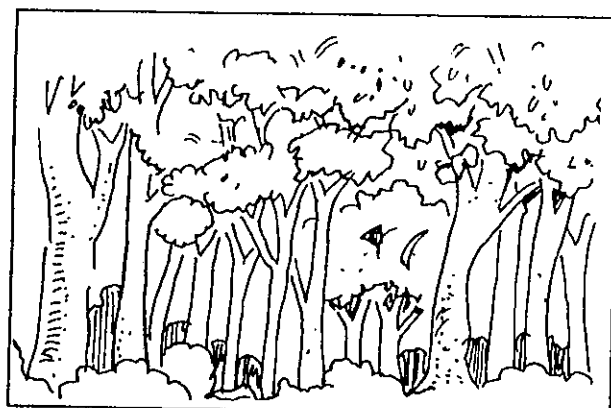
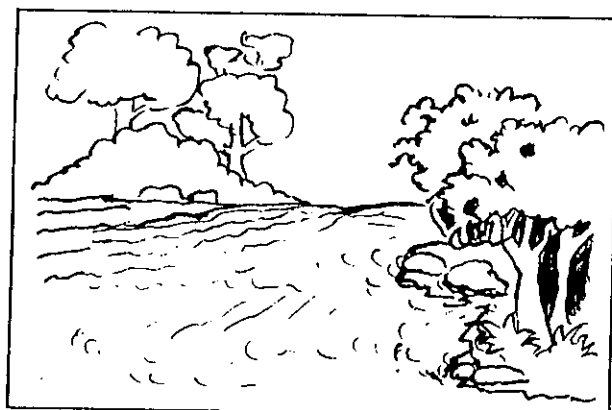
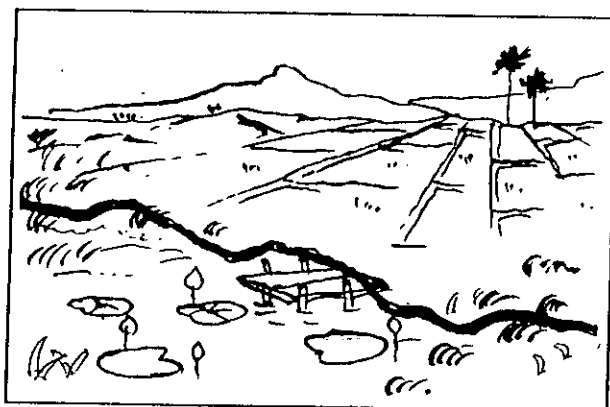
๘. หมู่บ้านของลุงเต็มเป็นเช่นไร

๕. สัตว์ใดต่อไปนี้คล้ายกระเจง

๑๐. สถานที่ใดน่าท่วมได้ง่าย

พ่อเอากระจงมาเลี้ยงไว้ให้แข็งแรงแล้วจะนำไป
ปล่อยในป่าตามเดิม พ่อบอกว่ากระจงกินหญ้าและใบไม้
เป็นอาหาร แต่เมื่อก้องเอาหญ้าและใบไม้มาให้มันก็ไม่กิน

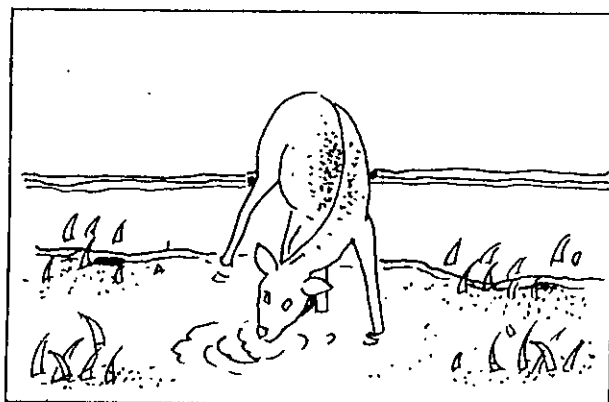
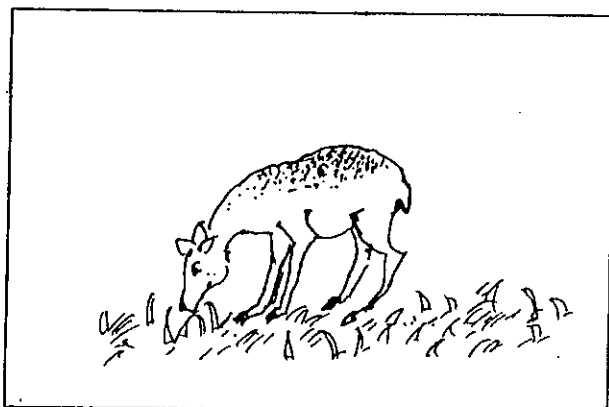
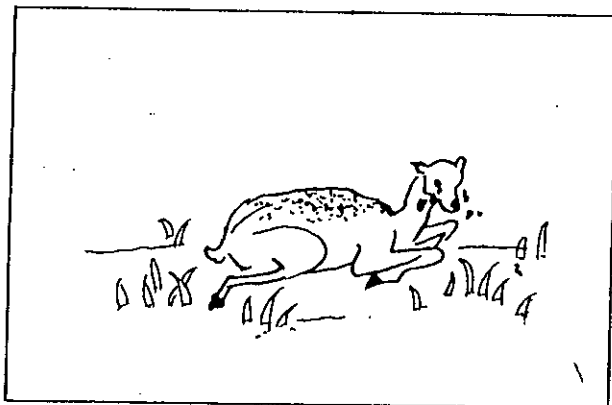
หลายวันผ่านไป กระจงน้อยจากป่าใหญ่ไม่ยอม
กินอะไรทั้งสิ้น มันนอนนิ่ง น้ำตาไหลมันพอมลง ๆ

“มันจะตายไหมครับพ่อ ” ก้องถามพ่อขณะที่พ่อ
หาใบไม้ใบหญ้าให้กระจงกิน

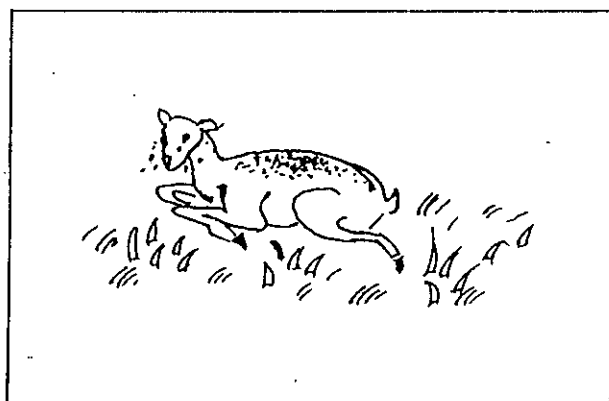
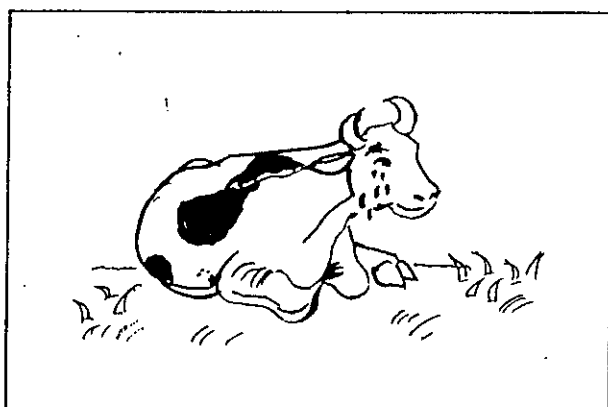
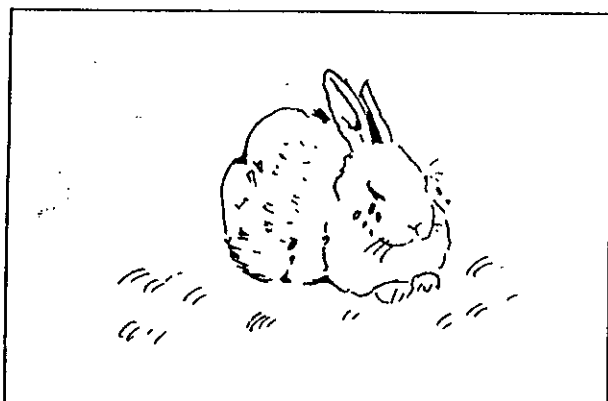
“เราจะให้มันตายไม่ได้ เราจะต้องช่วยมัน ”

พ่อบอกก้องและยังบอกอีกว่า “ กระจงเป็นสัตว์ป่ามันต้อง
อยู่ในป่า เราเอากระจงมาเลี้ยงไว้ในบ้านมันจึงคิดถึงป่าที่
มันเคยอยู่ ”

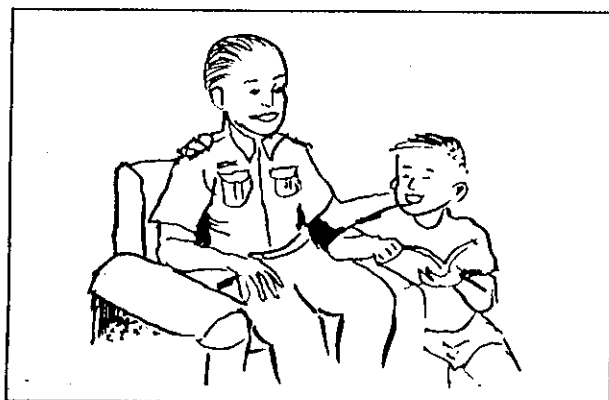
๑๑. จากเรื่อง กล่าวถึงอะไร

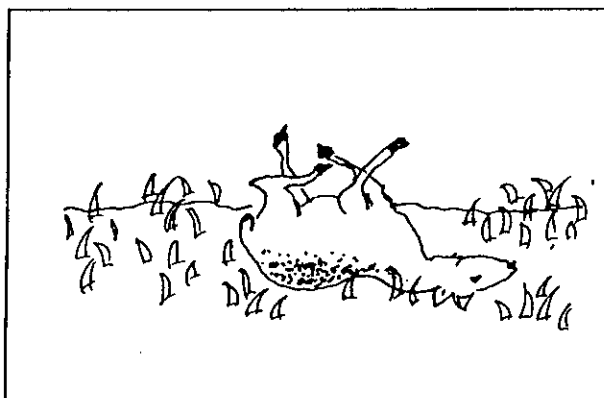
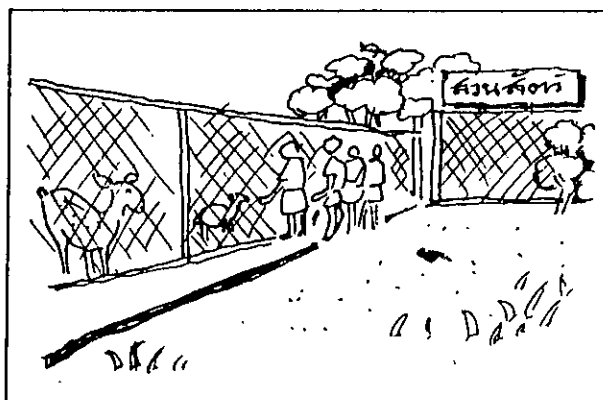
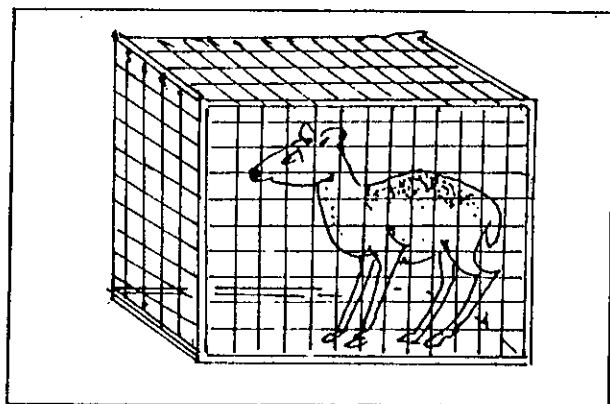
๑๒. “มันนอนนิ่งน้ำตาไหล” มัน คืออะไร

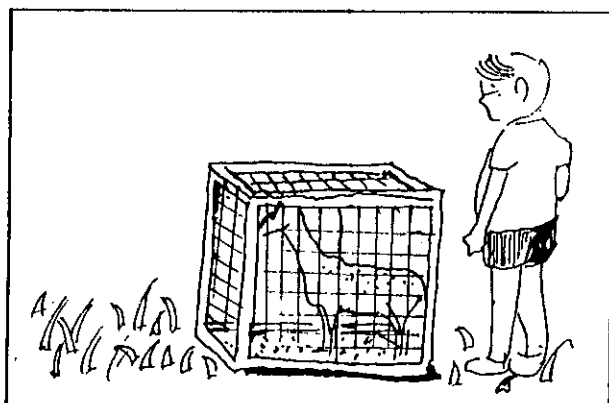
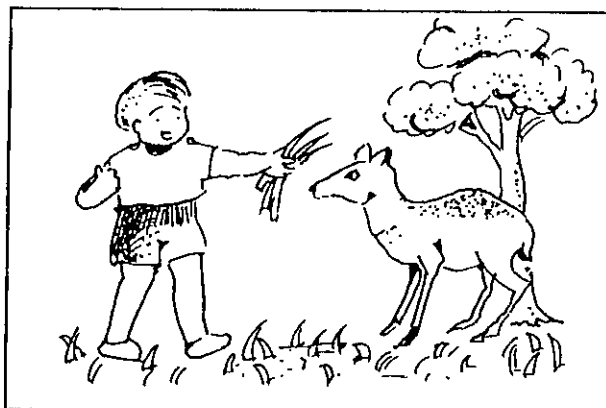
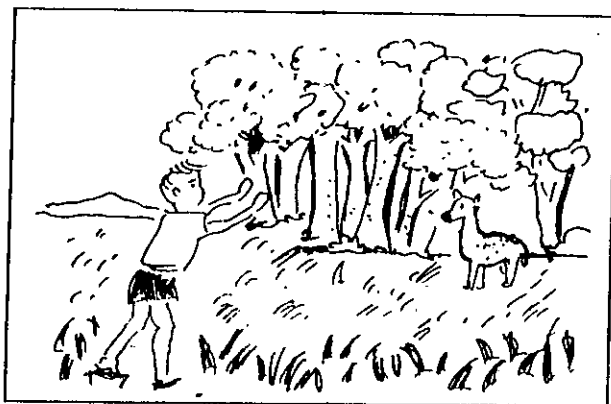
๑๓. “เราจะให้มันตายไม่ได้” เรา คือใคร

๑๔. ถ้ากระจงไม่กินอาหารและน้ำ ผลสุดท้ายจะเป็นเช่นไร

๑๕. ถ้าหากนักเรียนเป็นก้อง ควรทำ ตามภาพใด

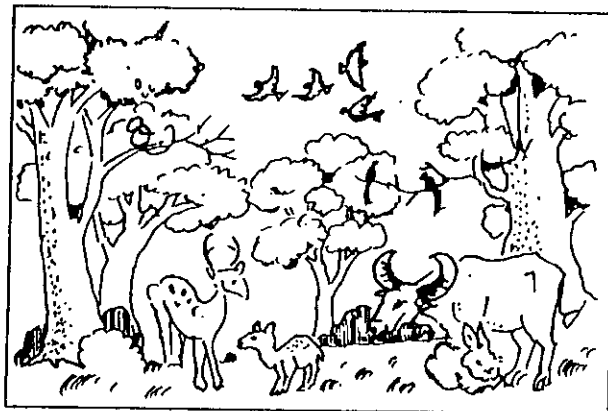
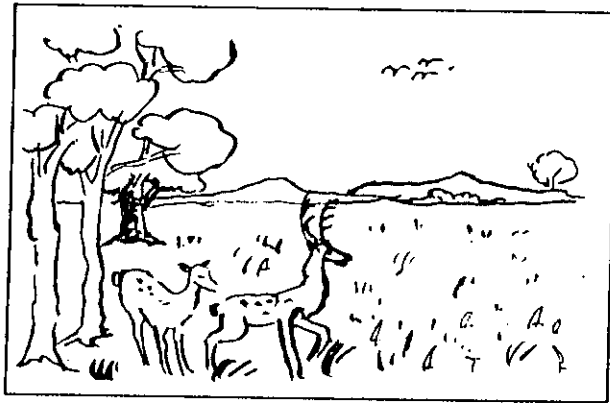
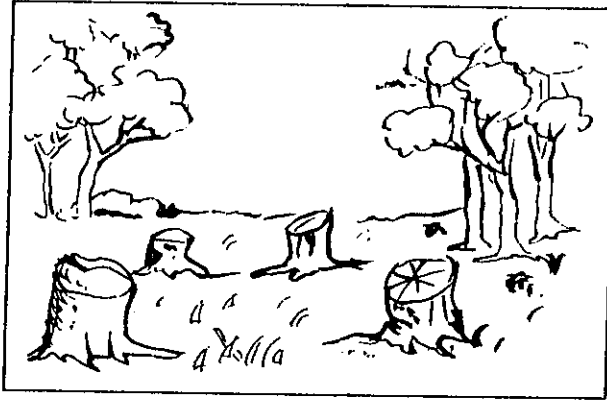

วันต่อมา ลุงเดิมจับเกวียนมาหาพ่อที่บ้านอีก
พ่อเล่าเรื่องกระจงให้ฟัง ลุงเดิมรีบไปดู ก้องก็ตามไปดู
ด้วยความสงสัย และเป็นห่วงกระจง

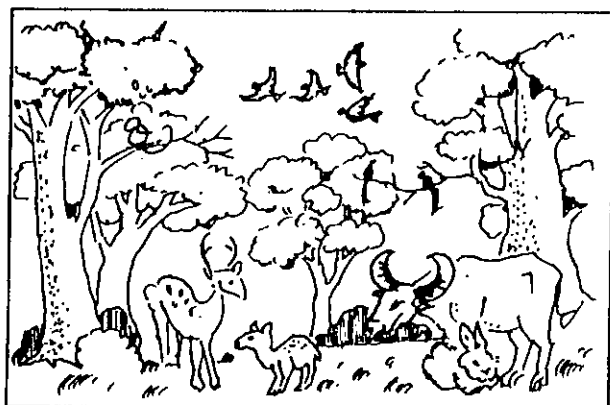
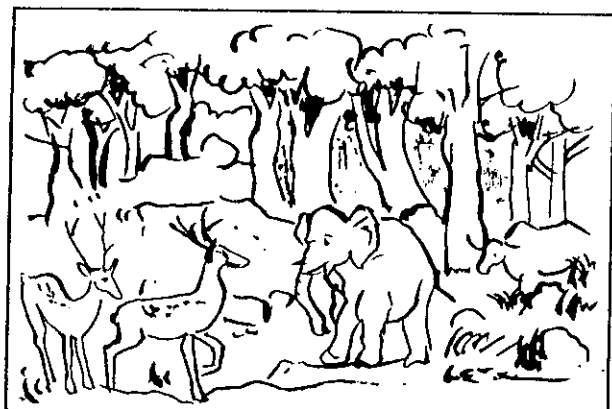
ก้องถามลุงเดิมว่า “เราจะทำอย่างไรดีครับ ”
ลุงเดิมบอกว่า จะนำกระจงไปปล่อยไว้ในป่าอีกแห่งหนึ่ง
ป่าแห่งนั้นอยู่ไกลออกไปเป็นป่าใหญ่กว้างขวาง ผู้คนยังไม่
ทำลายป่า ในป่าจึงมีต้นไม้ มีหญ้า มีน้ำเป็นอาหารของ
กระจง และป่าแห่งนี้ยังมีสัตว์ป่าอีกมาก เช่น ควายป่า
กวาง เก้ง กระต่าย ลิง ค่าง มีนกบินขวักไขว่และส่งเสียง
ร้องอยู่ตามยอดไม้ ลุงเดิมตั้งใจจะพากระจงไปในป่าแห่ง
นั้น กระจงจะได้หากินและอาศัยอยู่อย่างมีความสุขกับสัตว์
อื่น ๆ ในป่าแห่งนั้น

ลุงเดิมพากระจงกลับไปแล้ว ก้องยังคิดถึง
กระจง ก้องคิดว่า “ขออย่าให้มีใครตัดไม้ทำลายป่าอีกเลย
กระจงน้อยจะได้มีบ้านอยู่อย่างมีความสุขเหมือนอย่างก้องที่มี
บ้านอยู่อย่างสบาย ”

๑๖. จากเรื่องกล่าวถึงอะไร

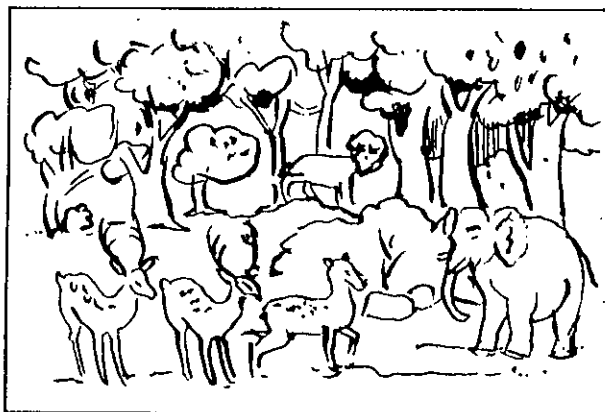
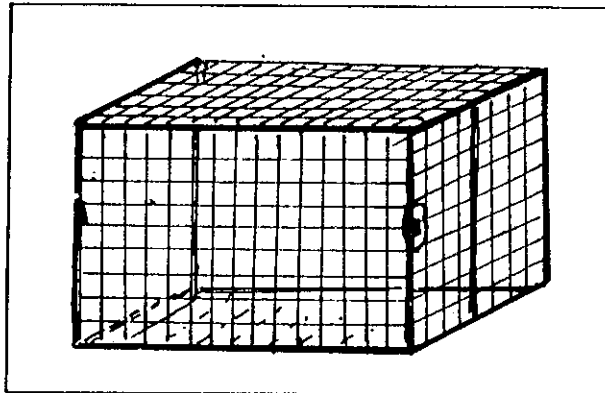
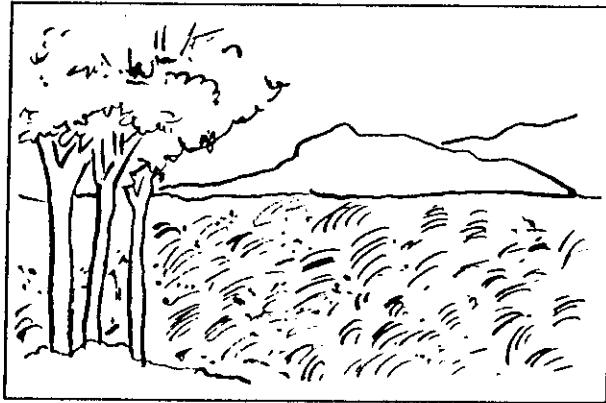

๑๗. ลักษณะของป่าแห่งใหม่เป็นเช่นไร

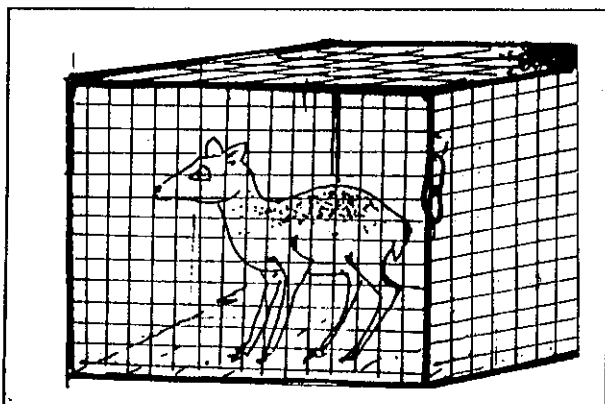
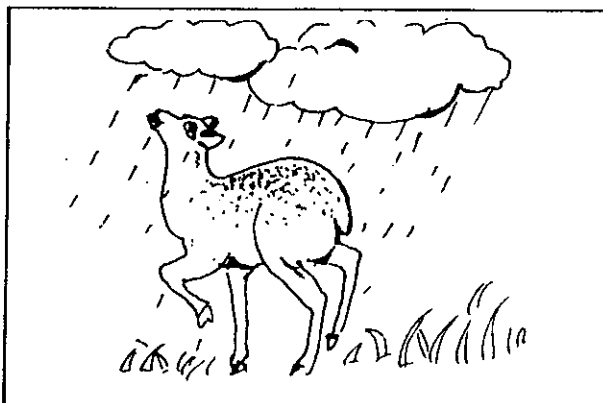
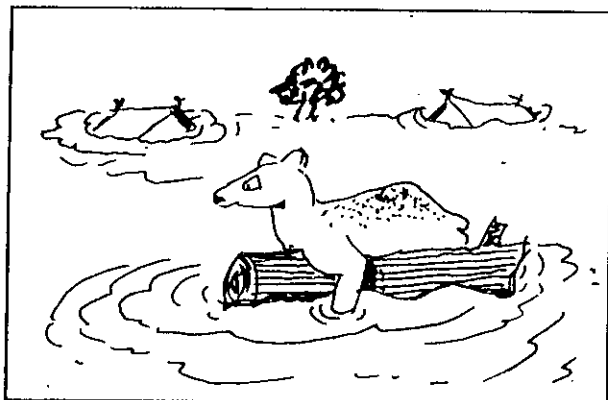

๑๘. “ กระเจงน้อยจะได้มีบ้านอยู่อย่างเป็นสุข ”

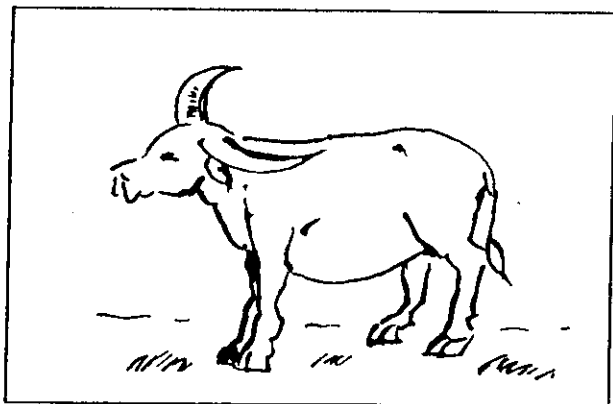
บ้าน หมายถึงอะไร

๑๕. เหตุการณ์สำคัญที่สุดของกระเจงน้อย คืออะไร

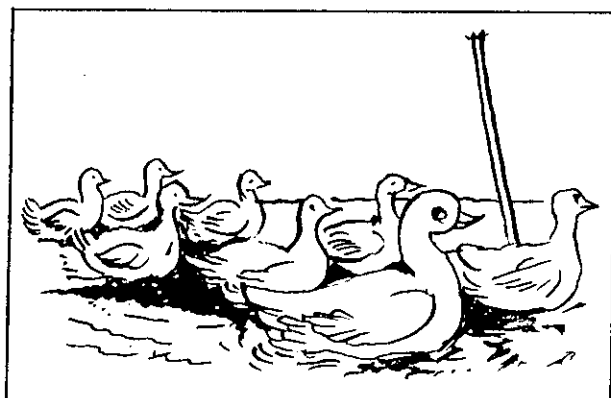
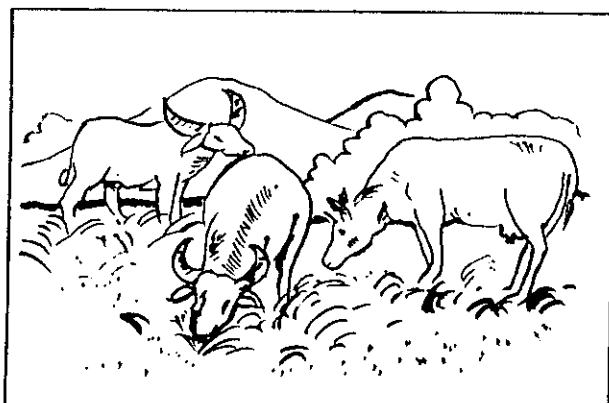
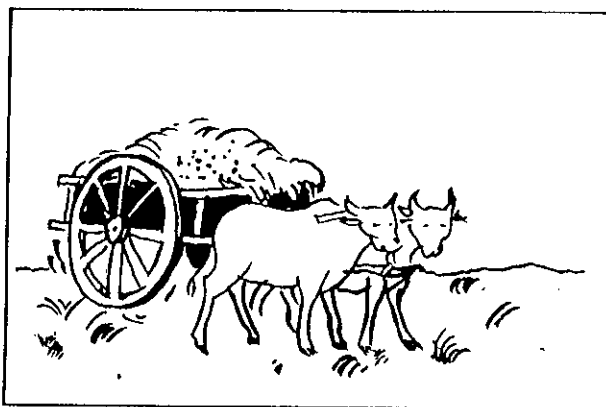
๒๐. สัตว์ใดที่มีความสุขที่สุดในป่าแห่งใหม่

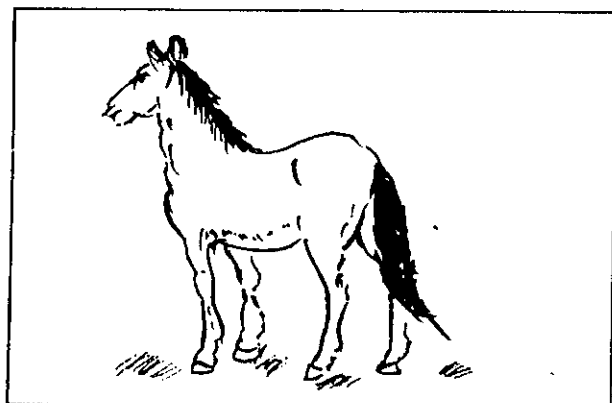
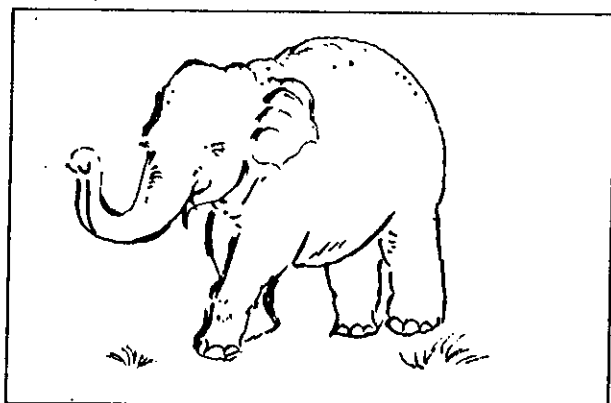
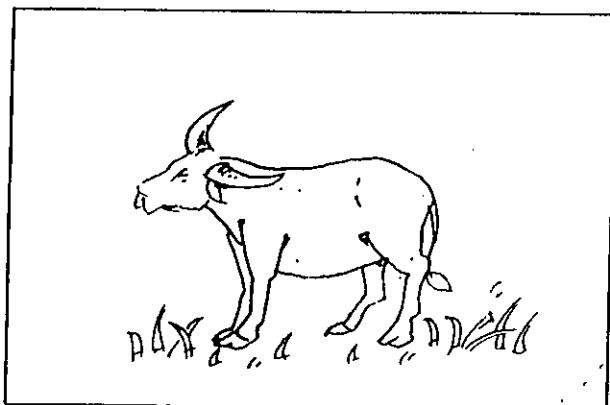
เรื่อง วัวและควาย

วัวและควายเป็นสัตว์เลี้ยง วัวและควายกินหญ้าเป็นอาหาร วัวไม่ชอบนอนในที่ที่มีน้ำแต่ควายชอบนอนในที่ที่มีน้ำ คนใช้วัวควายไถนาและลากเกวียน เนื้อวัวและเนื้อควายใช้เป็นอาหาร คึ้นนมวัวทำให้ร่างกายแข็งแรง เขา กระดูก และหนังของวัว ควาย นำมาทำของใช้ได้ วัวและควายจึงเป็นสัตว์ที่มีประโยชน์ต่อคนมาก

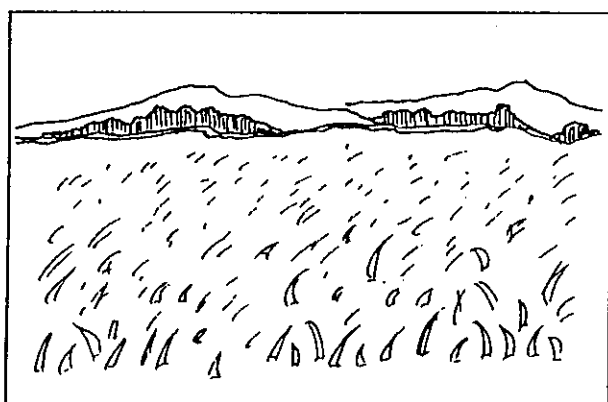
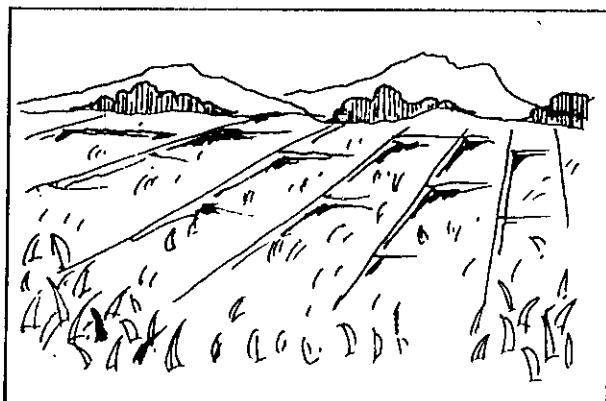
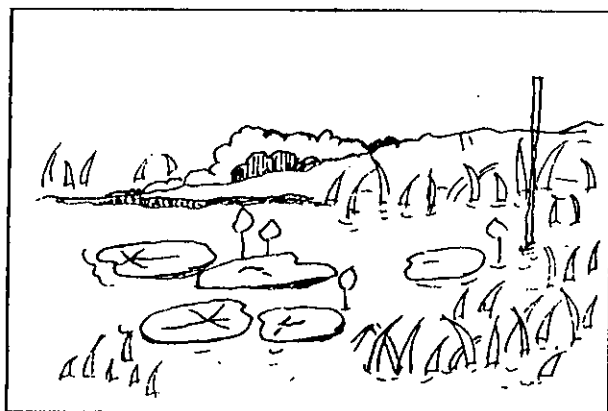
๒๑. จากเรื่องกล่าวถึงอะไร

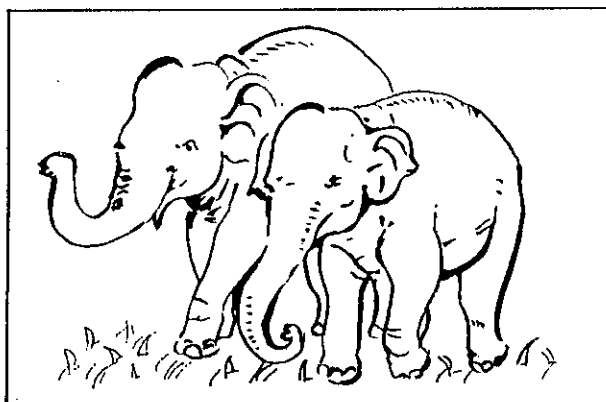
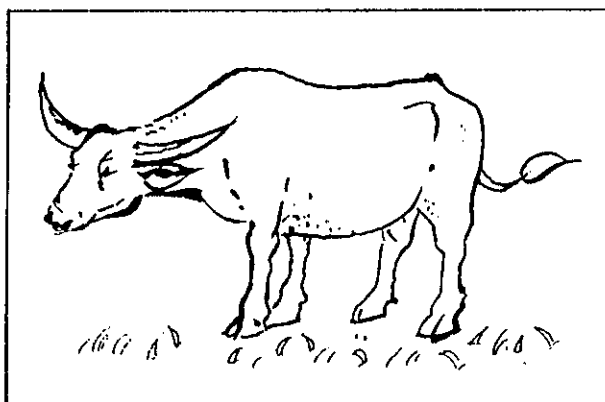
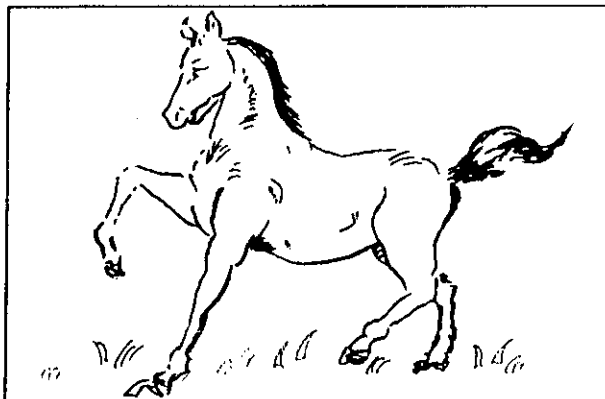
๒๒. จากเรื่อง “สัตว์เลี้ยว” หมายถึงอะไร

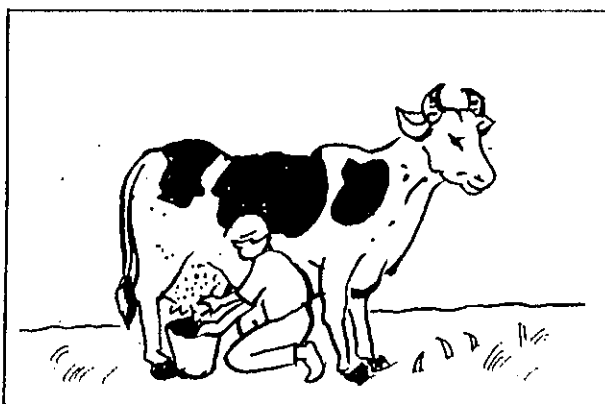
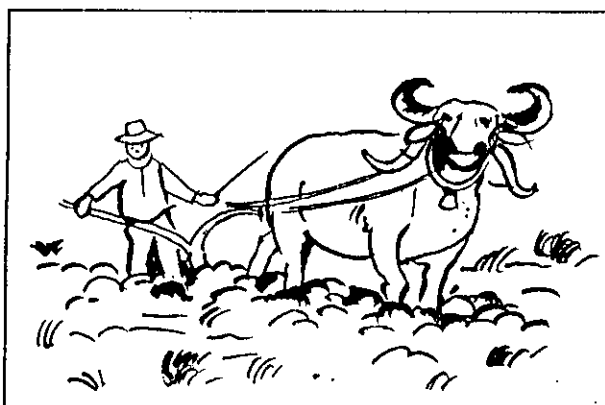
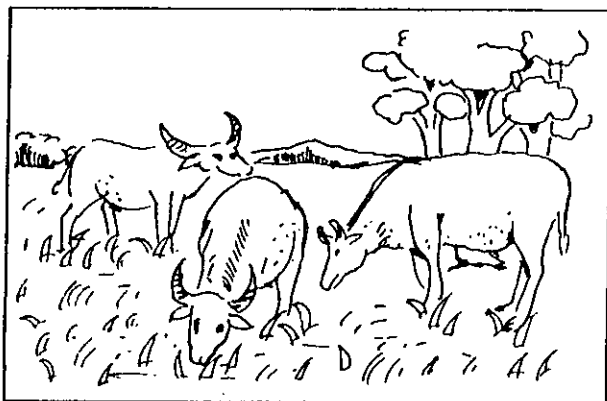
๒๓. สิ่งที่สัตว์เลี้ยง ชอบ เหมือนกัน คืออะไร

๒๔. จากเรื่องที่อ่าน สัตว์เลี้ยงใดมีประโยชน์ต่อ
คนมากที่สุด

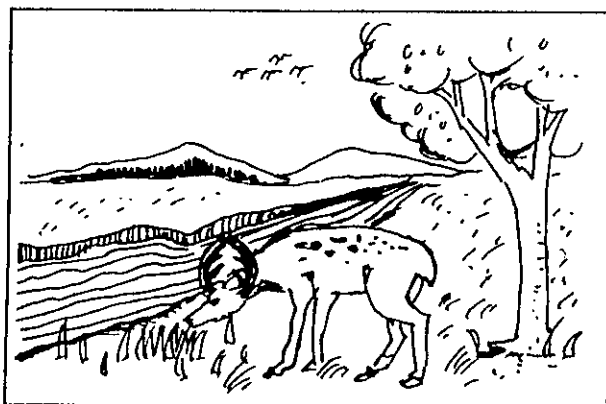
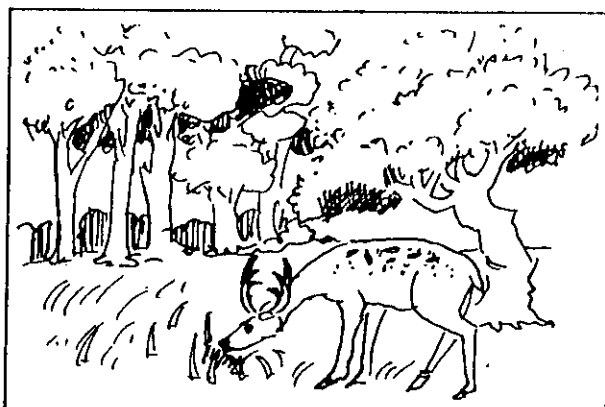
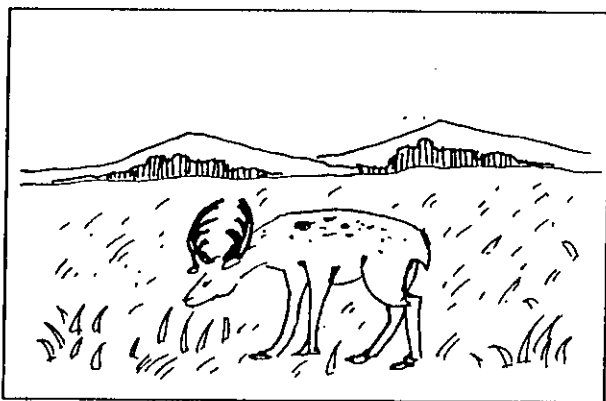
๒๕. ถ้านักเรียนมีสัตว์เลี้ยง ควรรปฏิบัติ ตามภาพใด

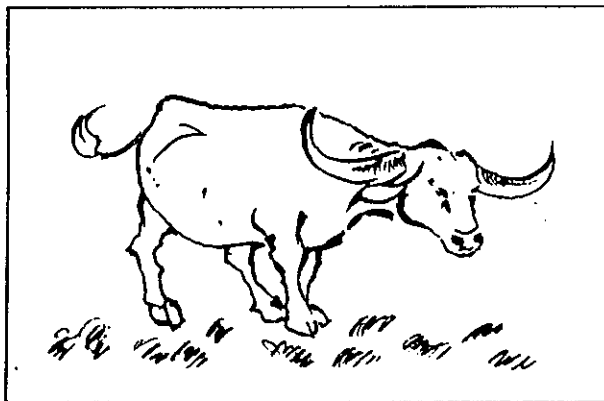
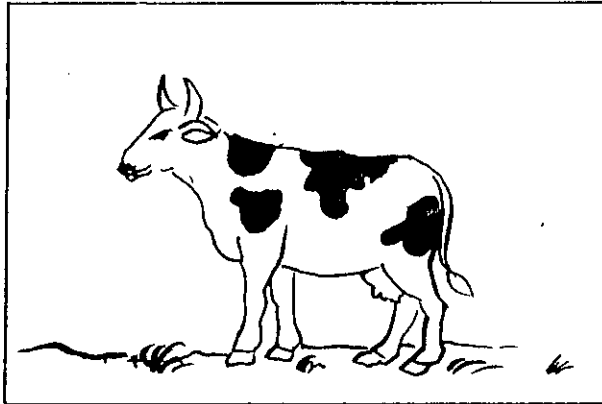
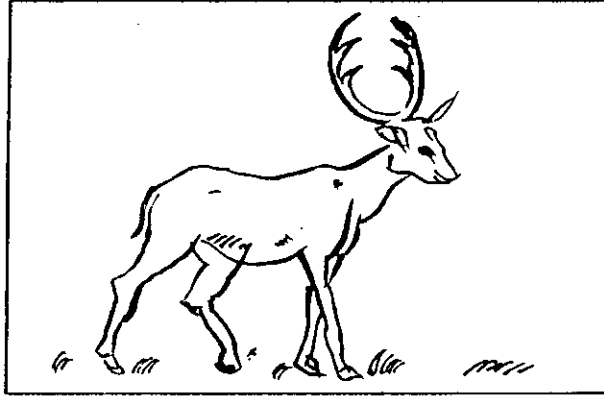
เรื่อง กวางเขางาม

กวางหนุ่มตัวหนึ่งมีเขางามกว่ากวางตัวอื่น ๆ
สัตว์ทั้งหลายในป่าต่างชมและคอยติดตามดูเขางามของมัน
กวางหนุ่มดีใจในความงามของตัวเอง มันชอบเดินชুকอ
อวดเขางามอยู่เสมอ เวลากินหญ้ามันจะกินแต่ที่โล่งเตียน
มันไม่ยอมไปกินใบไม้ตามต้นไม้เหมือนกวางตัวอื่น ๆ
เพราะมันกลัวว่าเขางามของมันจะเกี่ยวกิ่งไม้หัก

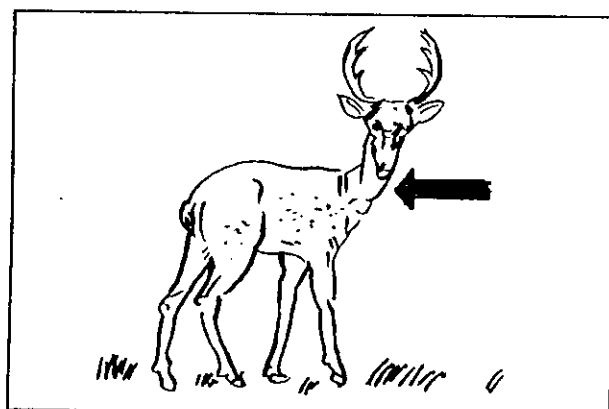
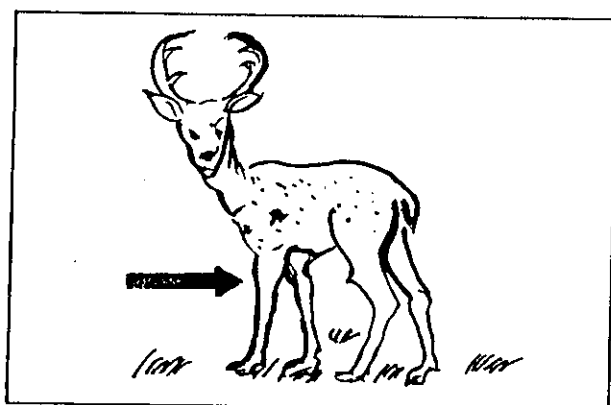
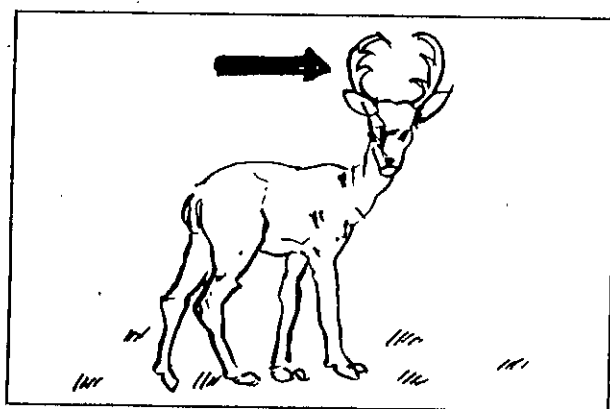
๒๖. จากเรื่องกล่าวถึงอะไร

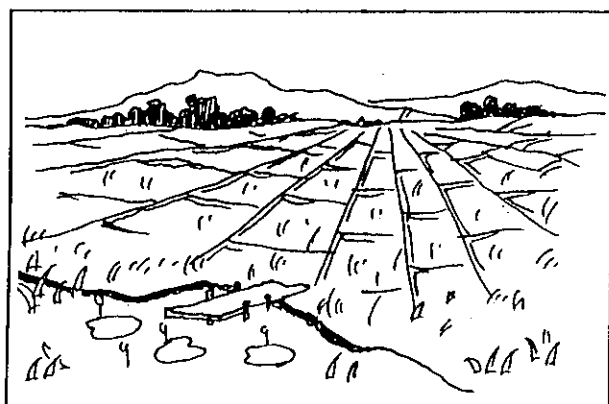
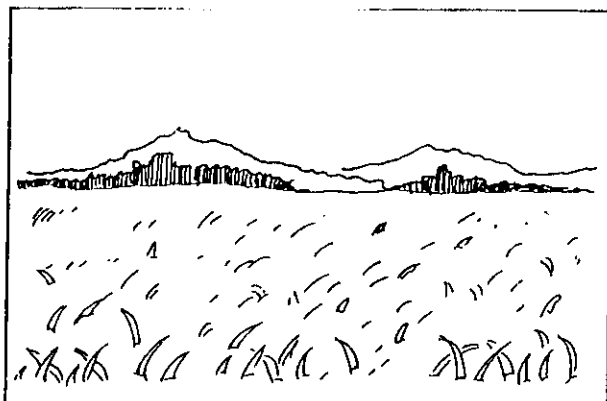
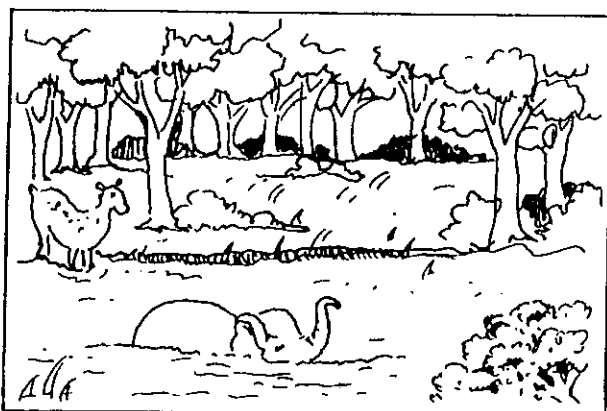
๒๓. “มันชอบเดินชุกอวคเขางามอยู่เสมอ” มัน คืออะไร

๒๘. จากเรื่องสิ่งที่แตกต่างของกวางจากสัตว์อื่นๆ คืออะไร

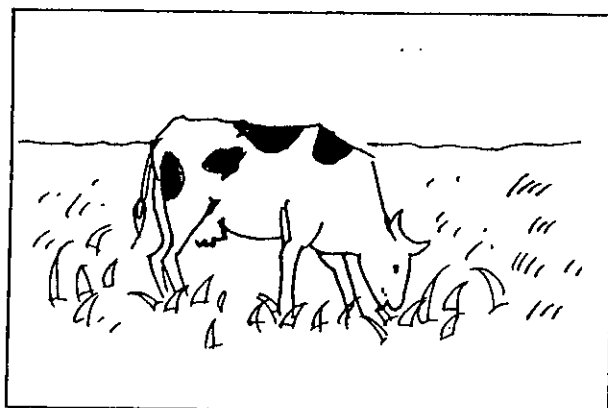
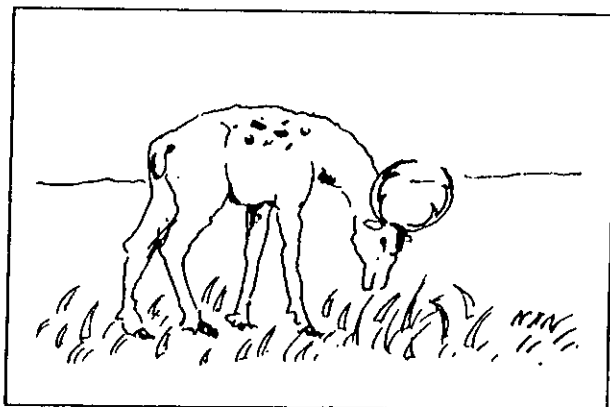
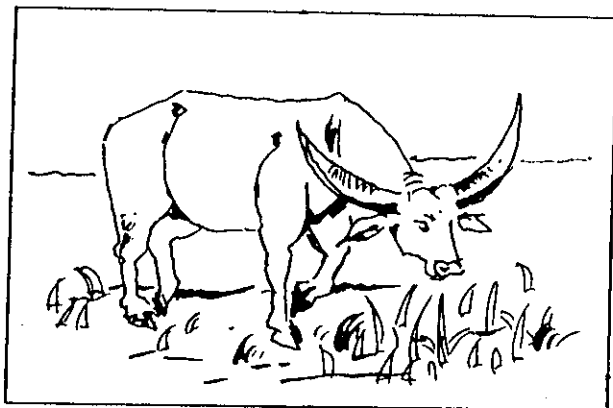
๒๕. จากเรื่องทีอ่านควรเกิดขึ้นที่ใด

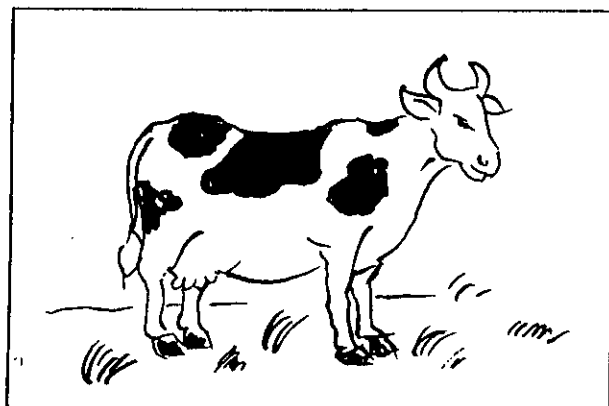
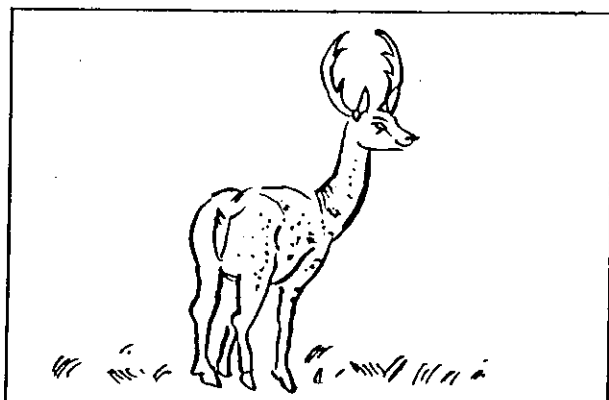
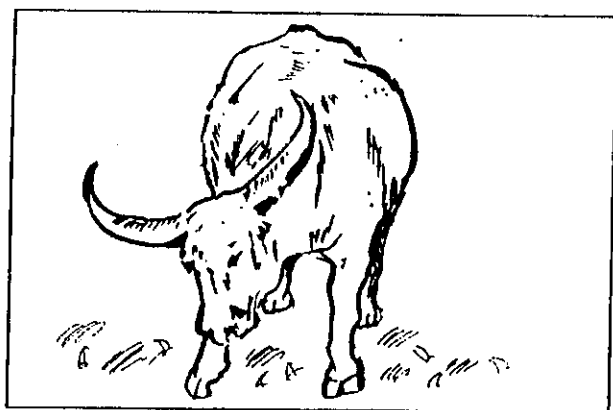
วันหนึ่ง มันเห็นควายป่ายืนกินหญ้าขวางหน้าอยู่ มันคิดว่า เขาของควายป่างามสู้เขาของมันไม่ได้ มันจึงพูดเยาะเย้ยควายป่าว่า “ เขาของท่านโตกว่าเขาของเรา แต่ไม่งามเท่าเขาของเราเลย ” ควายป่าได้ฟังรู้สึกโมโหจึงพูดว่า “ ถึงเขาของเราไม่งามเท่าเขาของเจ้า แต่เขาของเราก็กทำให้เจ้าตายได้ ”

ควายป่าว่าแล้วก็วิ่งเข้าขวิดควางหนุ่มทันที ควางหนุ่มตกใจกระโดดหนีและคิดว่าเพราะเราพูดไม่ดีจึงต้องมีอันตรายอย่างนี้

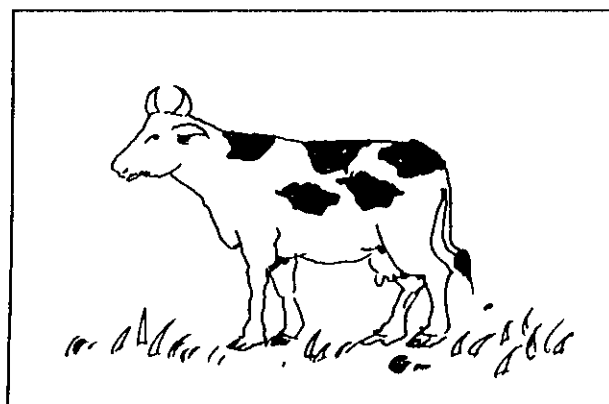
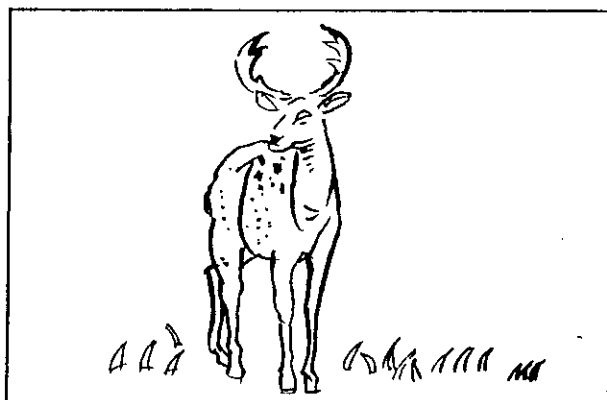
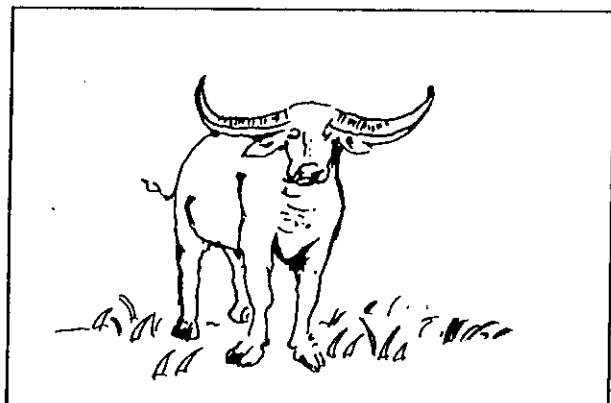
๓๐. จากเรื่องกล่าวถึงอะไร

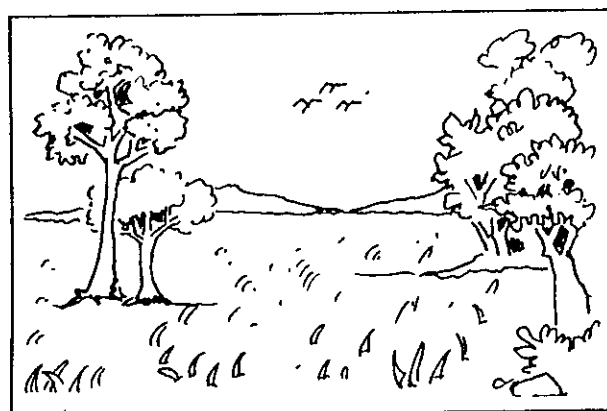
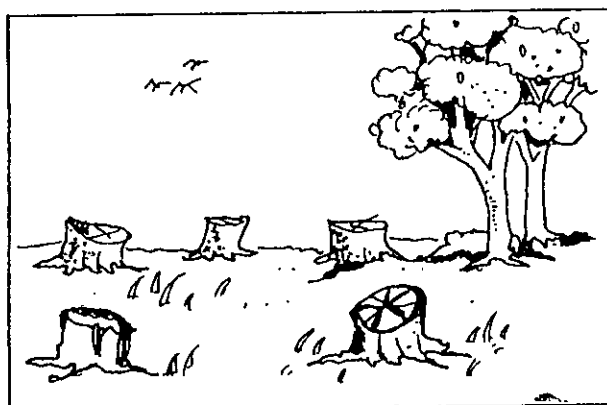
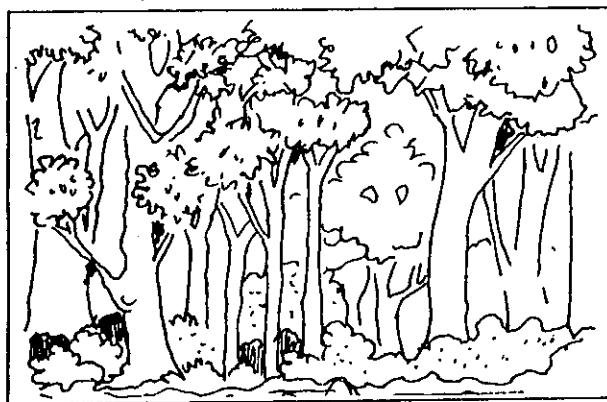
๓๑. “เขาของท่านโตกว่าเขาของเรา” ท่าน หมายถึงอะไร

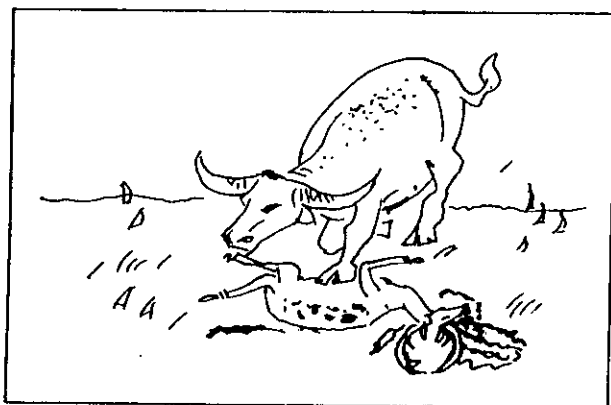
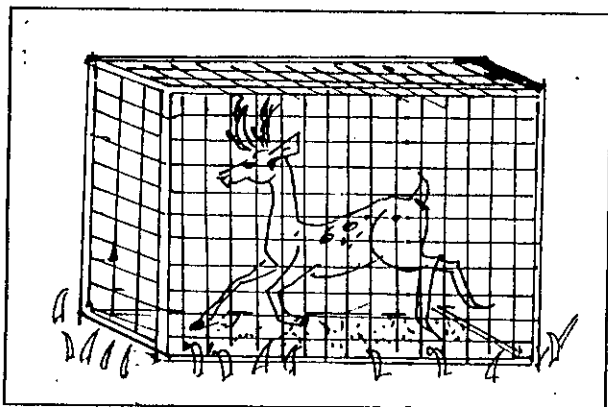
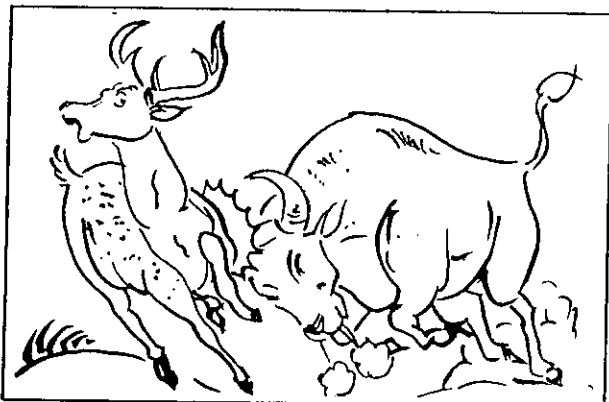
๓๒. “เขาของท่านโตกว่าเขาของเรา” เรา หมายถึงอะไร

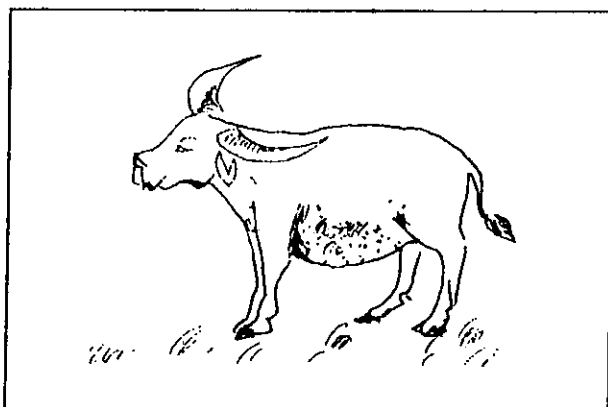
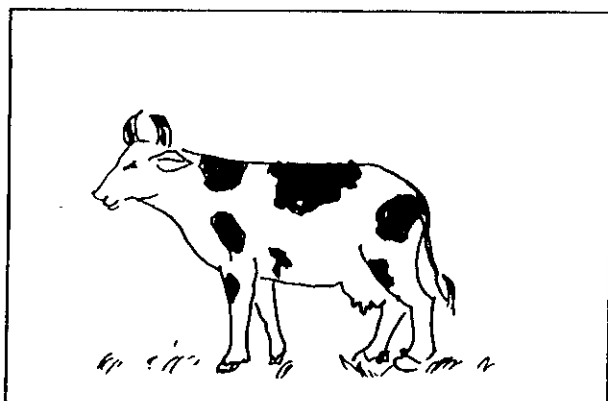
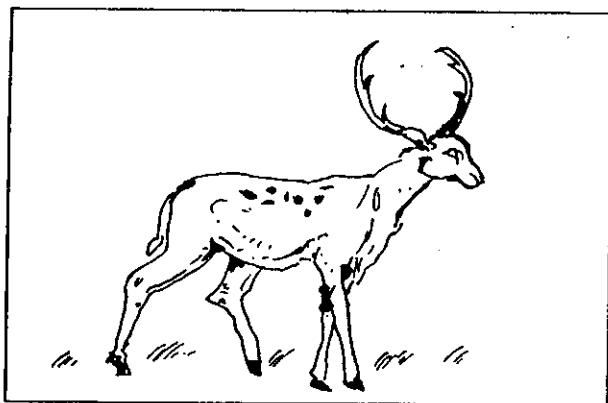
๓๓. จากเรื่องที่เราอ่านควรเกิดขึ้นที่ใด

๓๔. ถ้ากวางไม่วิ่งหนีจะเกิดอะไรขึ้นกับกวาง

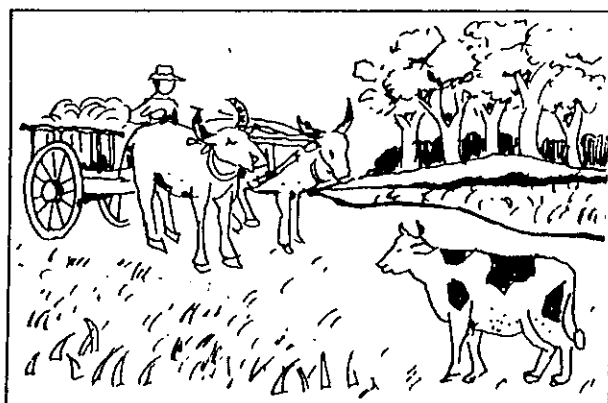
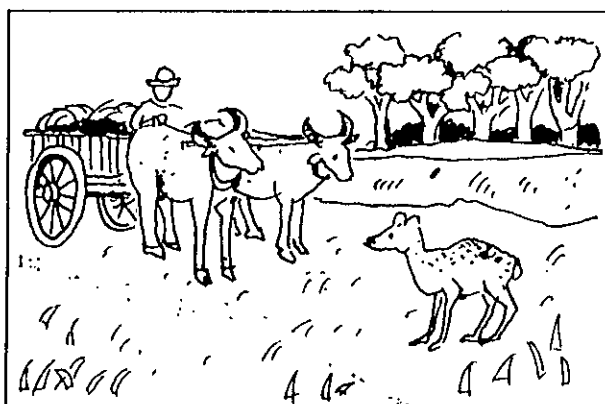
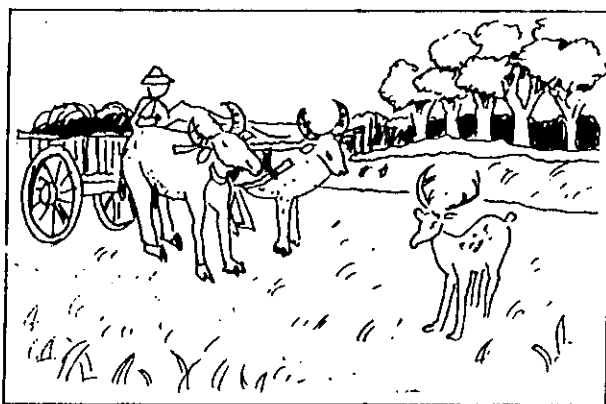
๓๕. สัตว์ใดควรใจเย็นมากขึ้น

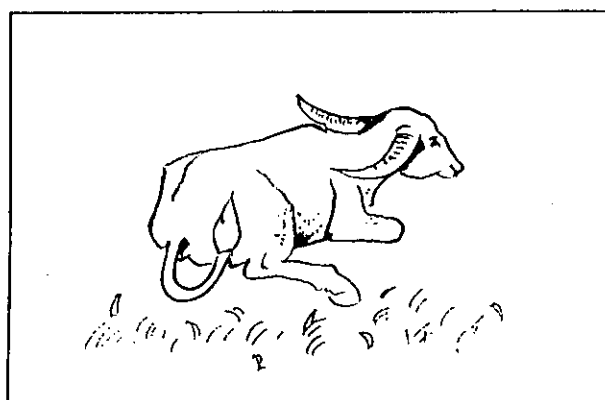
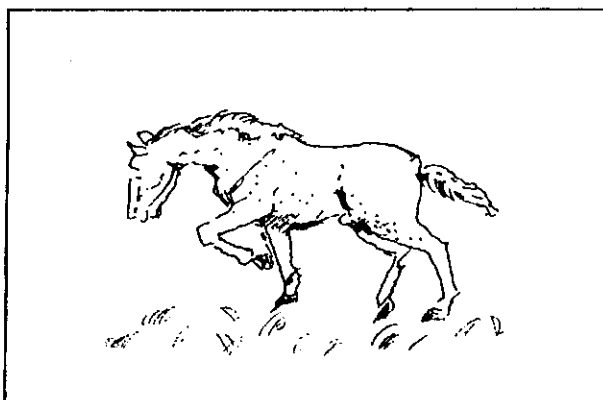
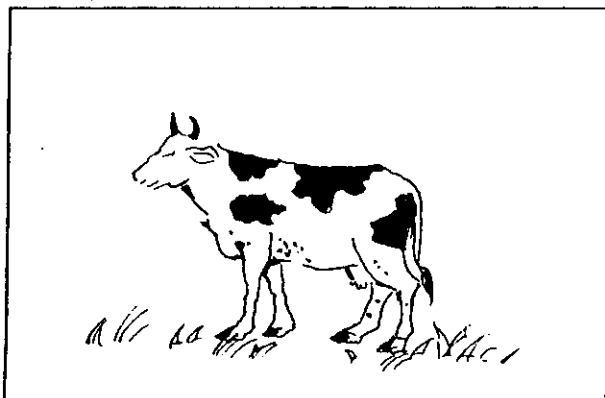
เรื่อง นั้งเกวียนชมกวาง

นั้งเกวียนชมกวาง	ปากกว้างกวางหาย
ลากเกวียนด้วยควาย	ชวนขวยตามกวาง
เจ้าควายลนลาน	กลัวขวานไล่ขว้าง
เจ้าคนนั่งกลาง	ไขว่ห้างสบาย
ชักหิวตึงจิต	มะขวิดเรียงราย
มือขวาตึงควาย	มือซ้ายคว้ากิน
เจ้าควายท้องแขวน	เหนื่อยแสนแรงสิ้น
หยุดขวางกลางดิน	ลงกินด้วยกัน
ตกคำจึงแหวะ	นอนแทะอ้อยควั่น
สูมไฟใช้ควั่น	นอนฝันเห็นกวาง

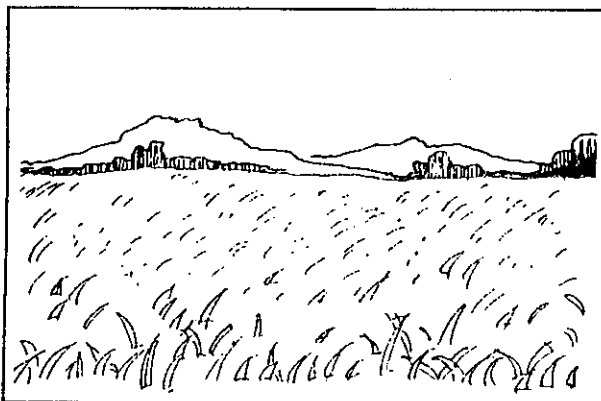
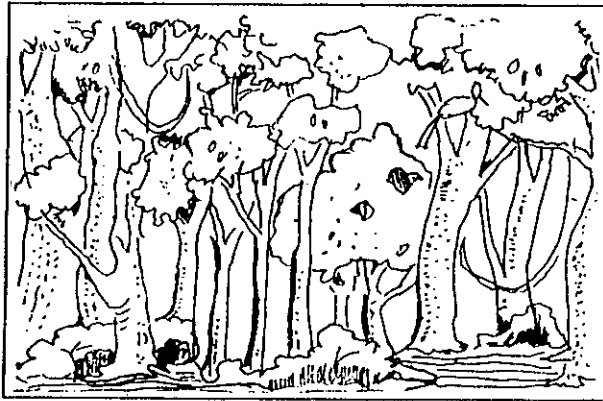
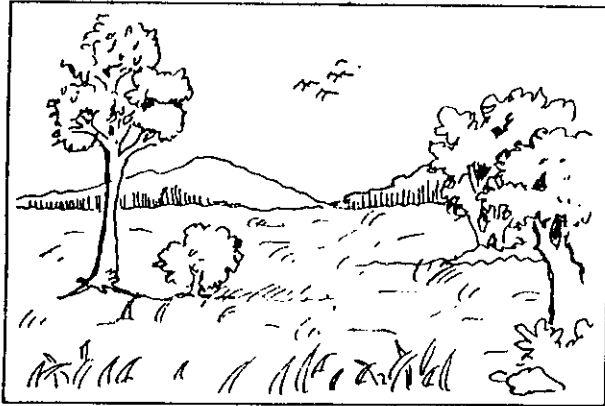
๓๖. จากเรื่องกล่าวถึงอะไร

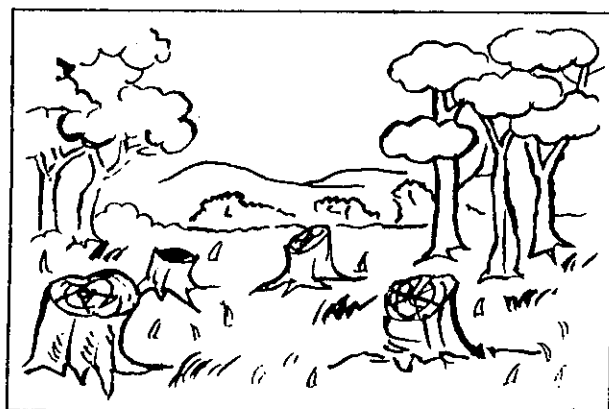
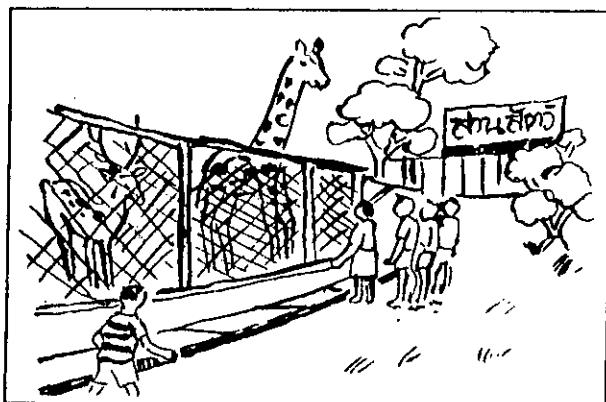
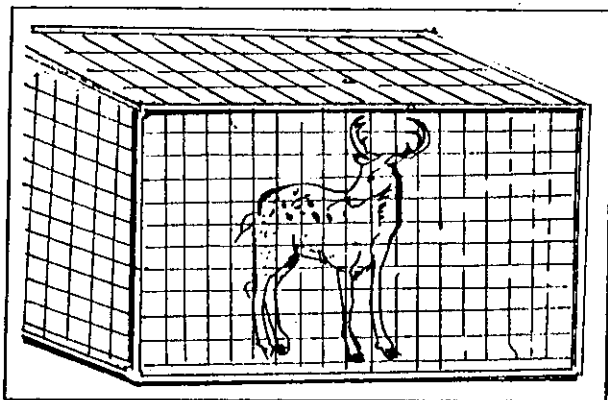
๓๓. เหนื่อยแสนสิ้นแรง เป็นอาการของใคร

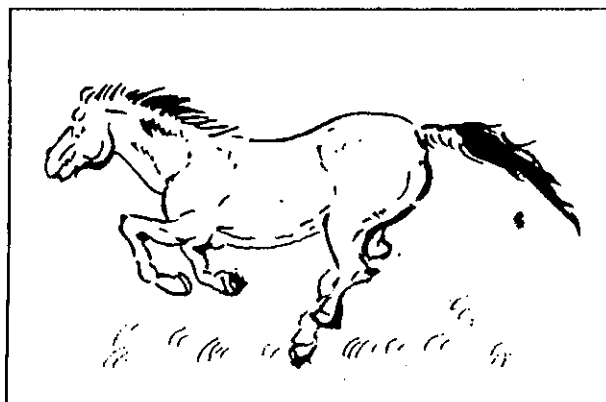
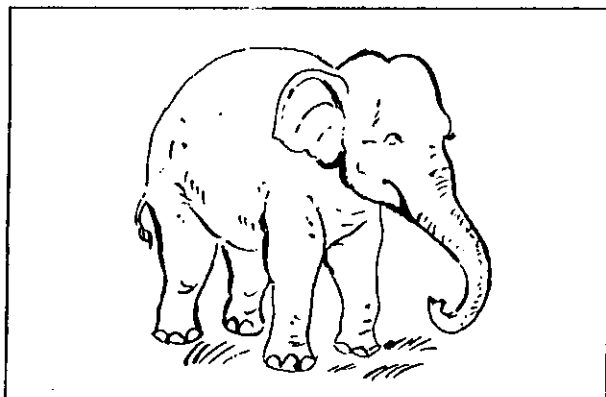
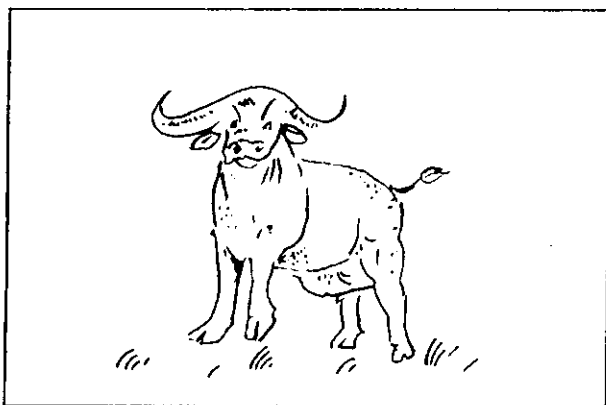
๓๘. เหตุการณ์ทั้งหมดเกิดขึ้นที่ใด

๓๕. เหตุการณ์สำคัญที่กว้างหายคืออะไร

๔๐. จากเรื่องที่อ่านสัตว์ใดที่ใช้เป็นพาหนะ

คำตอบสำหรับครูผู้สอน

ข้อที่ 1 ภาพที่ สาม	ข้อที่ 21 ภาพที่ สอง
ข้อที่ 2 ภาพที่ สอง	ข้อที่ 22 ภาพที่ หนึ่ง
ข้อที่ 3 ภาพที่ สอง	ข้อที่ 23 ภาพที่ สาม
ข้อที่ 4 ภาพที่ หนึ่ง	ข้อที่ 24 ภาพที่ สอง
ข้อที่ 5 ภาพที่ สอง	ข้อที่ 25 ภาพที่ หนึ่ง
ข้อที่ 6 ภาพที่ หนึ่ง	ข้อที่ 26 ภาพที่ สอง
ข้อที่ 7 ภาพที่ สอง	ข้อที่ 27 ภาพที่ หนึ่ง
ข้อที่ 8 ภาพที่ สาม	ข้อที่ 28 ภาพที่ หนึ่ง
ข้อที่ 9 ภาพที่ สาม	ข้อที่ 29 ภาพที่ หนึ่ง
ข้อที่ 10 ภาพที่ สอง	ข้อที่ 30 ภาพที่ หนึ่ง
ข้อที่ 11 ภาพที่ หนึ่ง	ข้อที่ 31 ภาพที่ หนึ่ง
ข้อที่ 12 ภาพที่ สาม	ข้อที่ 32 ภาพที่ สอง
ข้อที่ 13 ภาพที่ หนึ่ง	ข้อที่ 33 ภาพที่ สาม
ข้อที่ 14 ภาพที่ สาม	ข้อที่ 34 ภาพที่ หนึ่ง
ข้อที่ 15 ภาพที่ หนึ่ง	ข้อที่ 35 ภาพที่ สาม
ข้อที่ 16 ภาพที่ สาม	ข้อที่ 36 ภาพที่ หนึ่ง
ข้อที่ 17 ภาพที่ สอง	ข้อที่ 37 ภาพที่ สาม
ข้อที่ 18 ภาพที่ สาม	ข้อที่ 38 ภาพที่ สอง
ข้อที่ 19 ภาพที่ หนึ่ง	ข้อที่ 39 ภาพที่ สาม
ข้อที่ 20 ภาพที่ สาม	ข้อที่ 40 ภาพที่ หนึ่ง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวมาลา	ชื่อสกุล ชูเชิด
สถานที่เกิด	57 หมู่ 3 ตำบลหนองตะพาน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดชัยมงคล เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทร. 214-0210
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	437 ถนนพระราม 1 แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

การศึกษา

พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2530	กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
พ.ศ. 2539	กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ

บทคัดย่อ
ของ
มาลา ชูเชิด

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา
เมษายน 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการ
สอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปลุกจิต เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในแต่ละกลุ่มแบ่ง
ตามระดับความสามารถทางการเรียนสูง 15 คน ปานกลาง 15 คนและต่ำ 15 คน ในกลุ่ม
ทดลองใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน ส่วนกลุ่มควบคุมใช้การสอนตามปกติ
ในเนื้อหาวิชาภาษาไทย 8 ทายเรียน หลังจากจบบทเรียนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความ
เข้าใจในการอ่านทันที แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้
t-test แบบ Independent

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า

1. ความเข้าใจในการอ่านจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน
กับการสอนตามปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง
จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง
จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ
จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่าน กับการสอนตามปกติ แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

EFFECT ON READING COMPREHENSION OF PRATHOM SUKSA II STUDENTS
USING PICTURE EXERCISES

AN ABSTRACT

BY

MALA CHUCHERD

Presented in partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education degree in Educational Technology

at Srinakarinwirot University

April 1996

The purpose of this study was to compare reading comprehension of Prathom Suksa II using picture exercises and conventional teaching. The samples comprised 90, Prathom Suksa II students from Plugjit School, Pathumwan District, Bangkok. The sample was divided into two groups. One from the group of 15 high, 15 medium, and 15 low achievement. The experimental group was using picture exercises and the controlled group was the conventional teaching 8 periods in Thai. After the instruction the learning-achievement test were administered. The data were collected and analyzed by using independent t-test

The result of the study indicated that:

1. The reading comprehension using picture exercises group and the conventional teaching group were significantly different at the .05 level
2. The reading comprehension of high achievement using picture exercises group and the conventional teaching group were significantly different at the .05 level
3. The reading comprehension of medium achievement using picture exercises group and the conventional teaching group were significantly different at the .05 level
4. The reading comprehension of low achievement using picture exercises group and the conventional teaching group were not significantly different at the .05 level